

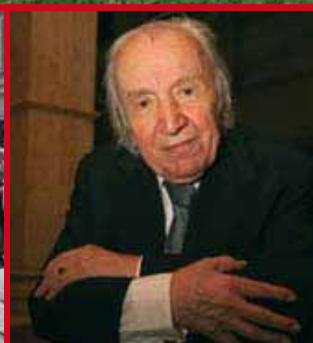
MATICA

Croatia Toronto - svjetski prvak 1. nogometnog prvenstva hrvatskih klubova iz iseljeništva

Svečano proslavljen Dan državnosti

D. Tadijanović (1905.-2007.)

Matičin kazališni seminar u Pučišćima na Braču

Mjesec srpanj pun je događanja, od kojih odmah izdvajam ona značajna za most zajedništva domovinske i iseljene Hrvatske. To se zajedništvo prekrasno i konkretno pokazalo i dokazalo na nedavno održanom Prvom svjetskom natjecanju hrvatskih nogometnih klubova iz svijeta ovdje u Zagrebu i okolici. Zahvaljujući idejnom začetniku, savjetniku Hrvatskoga nogometnog saveza gosp. Anti Pavloviću koji je praktički cijeli svoj radni vijek posvetio povezivanju domovine i iseljeničstva, pa i u onim, olovnim vremenima, kao i skupini entuzijasta okupljenih u Povjerenstvu (Organizacijskom odboru) natjecanja, ovaj povijesni projekt ostvaren je s punim uspjehom. Uz športski dio, ovom prigodom održani su i sastanci na kojima je usvojen Pravilnik Europskog vijeća hrvatskih nogometnih klubova, a od povijesnog je značenja održana utemeljiteljska sjednica Svjetskog vijeća na kojoj su sudjelovali predstavnici Amerike/Kanade, Europe i Australije. Time je, dakle, kompletiran ustroj kojim će se umrežiti na stotine hrvatskih klubova diljem svijeta u jednu organizacijsku poveznicu s HNS-om u Zagrebu. No o svemu tome možete čitati u opširnoj reportaži u ovome broju *Matice*, kao i u razgovoru s g. Pavlovićem u idućem. HMI zajedno s MVPEI bila je suosnivač prvenstva, dajući time svoj doprinos hrvatskom zajedništvu.

Govoreći o HMI-u, programi i akcije u punom su zamahu kao što ćete vidjeti u ovom broju, a još ih ima dosta u kolovozu i rujnu, o čemu više u idućem dvobroju. Nekoliko iseljeničkih skupina koje su u organizaciji HMI-a boravile u Hrvatskoj ovih su dana posjetili i naš ured u Zagrebu, a razveselio nas je i posjet folklorne skupine Lado iz Geelonga u sklopu njihove turneje po Hrvatskoj i BiH. Veselim se također što vidim da su i mnogi od vas ovog ljeta došli u posjet Lijepoj našoj, pojedinačno ili s obitelji. Susreo sam ovih dana dosta dragih lica iz "moje" Australije. Još mi je draže bilo čuti da se neki od njih vraćaju zauvijek. Jer, ipak, *"domovina kakva bila, rođenom je sinku mila"*!

A očito se ta ljubav prenosi i na potomke, ako je suditi po lijepom broju sudionika u našem tradicionalnom programu "Eco Heritage Task Force" koji će od 24. srpnja do 11. kolovoza u Kaštel Štafiliću okupiti hrvatsku mladež iz svijeta. Plativši sami sebi put, radeći na žarkom suncu, uz pjesmu, smijeh i druženje voljet će Hrvatsku, mnogi prvi put... Hvala im!

Urednik

The month of July is full of events, among which I would like to set apart those significant to the bridge of unity between the homeland and the Croatian communities abroad. This unity was beautifully and concretely demonstrated and proven at the recently held First World Championship of Croatian football (soccer) clubs from around the world here in Zagreb and its environs. Thanks to the man who conceived the idea, Croatian Football Federation advisor Ante Pavlović, who dedicated practically his entire career to linking the homeland and the emigrant communities, even in those "leaden" times of the past, and the group of enthusiasts gathered in the competition's Commission (Organisational Committee), this historic project was a complete success. Besides the sports part of the program, meetings were held on the occasion that adopted the Rules of the European Council of Croatian Soccer Clubs. Of historical significance was the founding session of the World Council at which representatives of America/Canada, Europe and Australia took part. This completes the structuring that will network with hundreds of Croatian clubs across the world as a single organisational link with the Croatian Football Federation in Zagreb. You can read all about it in a comprehensive report in this issue of *Matica* magazine, and in an interview with Mr. Pavlović in the coming issue. The CHF was joined by the Ministry of Foreign Affairs and European Integration in founding the competition, making another contribution to Croatian unity.

Speaking of the CHF, our programs and activities are in full swing as you shall discover in this issue, and there are many more coming up in August and September – more on that in the coming double issue. Several emigrant groups that were in Croatia on CHF-organised tours visited our premises in Zagreb these days, and we were delighted to have a visit from the Lado folklore ensemble out of Geelong, on a tour of Croatia and Bosnia & Herzegovina. I am also delighted to see that many of you have come to Our Beautiful Homeland for a visit this summer, on your own or with your families. I met some dear faces these days from "my" Australia. I was even more thrilled to hear that some of them are back for good because, after all, *"the homeland far or near, to the native child is dear"*!

And it is clear that this love is being passed on to our descendants, if one is to judge from the nice number of participants of our traditional Eco Heritage Task Force that will from July 24th to August 11th gather Croatian youth from around the world at Kaštel Štafilić. Having paid their own way, working under the heat of the sun, with song, laughter and socialising, they will pass on their love of Croatia, many for the first time... Thank you!

The Editor

Mjesečna revija HRVATSKE MATICE ISELJENIKA /
Monthly magazine of the
CROATIAN HERITAGE FOUNDATION

GODIŠTE / VOLUME LVII
Broj / No. 7/2007.

RAVNATELJICA HMI / DIRECTOR CHF
Katarina Fuček

GLAVNI UREDNIK / CHIEF EDITOR
Nenad Zakarija

IZVRŠNI UREDNIK / EXECUTIVE EDITOR
Hrvoje Salopek

MARKETING
Ivana Rora

LEKTOR / LANGUAGE EDITOR
Tomislav Salopek

UREDNIŠTVO / EDITORIAL STAFF
Željka Lešić, Vesna Kukavica

TAJNICA / SECRETARY
Snježana Radoš

DIZAJN I PRIPREMA / LAYOUT & DESIGN
Krunoslav Vilček

TISAK / PRINT: Vjesnik, Zagreb

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

- 5 Ravnateljica HMI-a posjetila Hrvate u Berlinu
- 6 Matičin kazališni seminar u Pučišćima na Braču
- 8 Hrvatsko-kanadski folklorni festival na turneji u Hrvatskoj
- 28 Fra Stipe Renić iz New Yorka u posjetu HMI
- 29 Rezultati natječaja "Zlatna ribica" 2007.
- 54 Dani hrvatske kulture u Bitoli

DOMOVINA

- 4 Svečano proslavljen Dan državnosti
- 16 Biokovo: Etno-selo Veliki Godin
- 17 Academia Cravatica: Kravata u žitu
- 18 Povratak drvne industrije u Hrvatskoj
- 20 Predstavlja se Šibensko-kninska županija
- 26 Drago Štambuk: In memoriam Dragutinu Tadijanoviću
- 30 Rovinjski ekomuzej: Kuća o batani
- 44 Hrvati iz Pougarka u srednjoj Bosni
- 50 Povodom stote obljetnice Muzeja grada Zagreba
- 58 Razgovor s Milanom Vukovićem, istaknutim hrvatskim odvjetnikom

SVIJET

- 25 In memoriam: Josip Turkalj (1924. – 2007.)
- 37 Proslava 40. obljetnice HKM-a Mainz
- 38 Razgovor s Gojkom Borićem, jednim od vodećih intelektualaca hrvatskog iseljenništva
- 42 Izložba radova Drage Maltarića, hrvatskog umjetnika iz Berlina
- 53 Studenti hrvatskih studija posjetili gradišćanske Hrvate
- 60 Predstavljamo knjigu Jozefa Lavičke o moravskim Hrvatima

AKTUALNO / ZANIMLJIVO

- 10 Novi zamah u približavanju Hrvatske Europskoj uniji
- 13 "Eko-etno Hrvatska" peti put na Zagrebačkom velesajmu
- 14 Razgovor s Vinkom Mladineom, direktorom Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti
- 22 Grozdana Cvitan: In memoriam Borisu Maruni
- 24 Hrvatski žrtvoslovni kongres: O žrtvama u ratu i miru
- 33 Prvo svjetsko nogometno prvenstvo hrvatskih iseljenika
- 40 Izložba hrvatskih likovnih umjetnika iz Francuske u Zagrebu
- 47 Iseljenici sve više posjećuju Sinj
- 48 Poduzetnička obitelj Vicielić: povratnici iz Australije
- 52 Folklorni ansambl Hrvata iz četiriju srednjoeuropskih država

STALNE RUBRIKE

- 11 Vijesti HR
– gospodarstvo, politika...
- 19, 25, 41, 43 Vijesti HR
– kultura, zanimljivosti...
- 46 Vijesti BiH
- 54 Manjinske vijesti
- 32, 49, 57 Iseljeničke vijesti
- 61 Nove knjige
- 62 Glazba+
- 64 CRORAMA
- 66 Športske vijesti

KOLUMNJE

- 57 Govorimo hrvatski (Sanja Vulić)

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matiss.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / ANNUAL SUBSCRIPTION

(zračnom poštom / airmail)
SAD / USA 60 USD, Kanada / Canada 65 CAD,
Australija / Australia 80 AUD,
Novi Zeland / New Zealand 60 USD,
Južna Afrika / South Africa 60 USD,
Južna Amerika / South America 60 USD
(običnom poštom / regular mail)
Europa / Europe 25 EUR, Hrvatska / Croatia 100 kn

DEVIZNI RAČUN BROJ /

FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
Acc. No. 702000-VAL-9100000-132344-273
Privredna banka Zagreb, Račnog 6

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /
DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
Acc. No. 2390001-1100021305

Hrvatska poštanska banka

MATICA - most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarenju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / Name and surname

Adresa / Address

Grad / City

Država / State

Pošt. broj / Zip Code

Tel.

Fax.

E-mail

Datum / Date

Hrvatska je danas stabilna demokratska europska zemlja

Predsjednik Hrvatskoga sabora Vladimir Šeks podsjetio je kako je 25. lipnja 1991. Sabor donio ključne odluke kojima je zacrtan put hrvatske državnosti, ali da ništa ne bi bilo bez herojskoga otpora pobjedničke Hrvatske vojske

Smotra postrojbi HV-a na Trgu bana Jelačića

Hrvatska je u ponedjeljak 25. lipnja prigodnim manifestacijama svečano proslavila Dan državnosti, svoj najveći državni blagdan.

Predsjednik Republike Hrvatske i Vrhovni zapovjednik Oružanih snaga RH Stjepan Mesić sa središnje proslave Dana državnosti u Vukovaru poručio je: "Nikada više Ovcara. Stvorili smo vojsku koja je garancija naše sigurnosti, a iako smo državu stvarali u teškim uvjetima, uspjeli smo prevladati mnoge zapreke i danas možemo biti zadovoljni postignutim uspjesima". Proslava je bila obilježena i završetkom vojne izobrazbe polaznika svih vojnih škola i učilišta Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Svečanoj promociji 11. naraštaja kadeta pilota te 9. naraštaja Ratne škole "Ban Josip Jelačić" u vojarni 204. vukovarske brigade, uz predsjednika države, nazočili su i predsjednik Vlade RH Ivo Sanader te

predsjednik Hrvatskoga sabora Vladimir Šeks, kao i brojni ministri. Premijer Sanader izrazio je ponos što Hrvatska danas ima dostojne nasljednike velikih hrvatskih heroja Domovinskog rata. "To prije svega kažem zbog toga što s našom vojnom izobrazbom, ali i oružanom silom u cjelini, Hrvatska danas kandidira za jednakopravno mjesto s drugim zemljama suvremenog svijeta za Sjevernoatlantski savez. Očekujemo pozivnicu za punopravno članstvo u NATO-u početkom iduće godine i Vlada RH će učiniti sve kada je riječ o stvaranju uvjeta razvoja obrambenih i oružanih snaga u skladu s najboljim NATO-ovim standardima", kazao je Sanader. Predsjednik Hrvatskoga sabora Vladimir Šeks podsjetio je kako je 25. lipnja 1991. Sabor donio ključne odluke kojima je zacrtan put hrvatske državnosti, ali da ništa ne bi bilo bez herojskoga otpora pobjedničke Hrvatske vojske. "Da je Hrvatska tada bila članica NATO-a, ne bi bilo golgote i kalvarije Vukovara, ne bi bilo Ovcare", pojasnio je Šeks

značenje ulaska Hrvatske u NATO.

Prije dolaska u vojarnu 204. vukovarske brigade, Mesić, Šeks i Sanader položili su vijence i zapalili svijeće kod masovne grobnice na Ovcari te podno spomen-obilježja na Memorijalnom groblju žrtava Domovinskog rata.

U Zagrebu je glavna proslava održana na Trgu bana Jelačića, gdje su se pred najvišim državnim dužnosnicima postrojili pripadnici Oružanih snaga i Policije raspoređeni u osam ešalona - po dva ešalona kopnene vojske te po jedan ešalon mornarice, zrakoplovstva, policije, logistike, pristožernih postrojbi i zapovjedništva za združenu izobrazbu i obuku.

Nakon što je obavio smotru, nazočnim vojnicima, policajcima, uzvanicima i građanima obratio se predsjednik Republike i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga Stjepan Mesić. On je istaknuo da se ovogodišnji Dan državnosti obilježava u ozračju 15. godišnjice međunarodnog priznanja Hrvatske i njezina primanja u Ujedinjene narode.

Predsjednici države, Sabora i Vlade okupili su se i na svečanoj sjednici Vlade, na kojoj je premijer Ivo Sanader istaknuo da se Hrvatska dokazala kao stabilna i uspješna zemlja koja je riješila sva glavna strateška pitanja svoje budućnosti.

"Danas Dan državnosti obilježavamo kao potpuno stabilna demokratska europska zemlja. To je činjenica od neprocjenjive vrijednosti. Dan državnosti danas obilježavamo u uvjetima potpuno stabilnog i respektabilnog međunarodnog položaja", rekao je Sanader. ■

CB Croatia on Monday June 25th celebrated Statehood Day, its biggest national holiday. Top officials of the national administration, including President Stjepan Mesić, Prime Minister Ivo Sanader, Parliament Speaker Vladimir Šeks and Government ministers were present at the celebrations held in Vukovar and Zagreb.

Jačanje veza berlinskih Hrvata s Maticom

“Želimo biti prva institucija kojoj ćete se obraćati sa svim problemima i prijedlozima. Zato sam i došla ovamo da čujem vaše mišljenje o našoj instituciji ili o bilo čemu što se tiče Hrvata”, poručila je okupljenim berlinskim Hrvatima ravnateljica HMI-a

Doduše, nekih sporadičnih posjeta je bilo i u prošlosti, no, prema izjavama berlinskih Hrvata, posjet Katarine Fuček, ravnateljice Hrvatske matice iseljenika, prvi je službene prirode, u svrhu stvaranja i produbljivanja veza hrvatskih iseljenika i ove važne hrvatske institucije. Ravnateljica Hrvatske matice iseljenika u sklopu posjeta glavnome njemačkom gradu posjetila je Veleposlanstvo RH i zadržala se u razgovoru s veleposlanicom Vesnom Cvjetković Kurelec.

Nakon ovog susreta iza zatvorenih vrata, Fuček je, uz vodstvo i domaćinstvo Slavka Novokmeta, opunomoćenog ministra, te nazočnost Silvija Kusa, ministra-savjetnika i Jadranke Conrad, prvog savjetnika, berlinskim Hrvatima održala predavanje na temu “Programi i projekti Hrvatske matice iseljenika - Što Matica nudi Hrvatima u svijetu”. Uzimajući u obzir činjenicu da su godišnji odmori za mnoge Hrvate u Berlinu već počeli, i da su možda i na putu u domovinu, predavanje Katarine Fuček bilo je dobro posjećeno. No ovom prigodom, i važnija od broja posjetitelja, bila je zainteresiranost slušatelja koji su ravnateljici Hrvatske matice iseljenika postavili brojna pitanja, a za čije rješenje s pravom očekuju pomoć iz domovine.

Nakon predavanja, razgovora i kratkog prijma, Katarina Fuček nastavila je razgovore u nešto užemu krugu, s pred-

stavnicima krovne udruge i društava koja okupljaju berlinske Hrvate. Tako se mogla pobliže upoznati s Hrvatima u Berlinu te njihovim preokupacijama i problemima.

U oba razgovora ravnateljica HMI-a isticala je značenje koje iseljeničtvo ima za Hrvatsku te potrebu očuvanja identiteta, jezika i kulture hrvatskoga naroda. Predstavila je projekte koje Hrvatska matica iseljenika provodi za iseljeničtvo i s njim, poput Male škole jezika i kulture, Sveučilišne škole hrvatskog jezika, Stvaranja kazališta, radionica narodnih nošnji, škola folkloru te predstavila i mjesečnik *Matica* kao i *Matičin Zbornik*. - “Želimo biti prva institucija kojoj ćete se obraćati sa svim problemima i prijedlozima. Zato sam i došla ovamo da čujem vaše mišljenje o našoj instituciji ili o bilo čemu što se tiče Hrvata”, poručila je okupljenima ravnateljica Hrvatske matice iseljenika.

I Hrvati su postavljali pitanja, općenita i vrlo konkretna. Kretala su se od pitanja u vezi s obrazovanjem i dopunskim školama, ukinutom radijskom emisijom na hrvatskom i drugo. “Svatko od vas može biti zagovornik i predstavnik Matice”, pozvala je na suradnju ravnateljica HMI-a Katarina Fuček. Za višednevno posjeta njemačkoj prijestolnici ravnateljica Fuček posjetila je i Hrvatsku katoličku misiju, sjedište u crkvi svetog Sebastijana u berlinskoj četvrti Wedding, gdje ju je s radom i iskustvima HKM u Berlinu, uvelike zaslužne za očuvanje identiteta Hrvata na dalekom sjeveru Njemačke, upoznao svećenik fra Radoslav Tolić. ■

CB CHF Director Katarina Fuček recently visited the German capital of Berlin and the Croatians living there. As a part of the visit she toured the Croatian Embassy and held a lecture before the gathered Croatians on the topic of “Programs and Projects of the Croatian Heritage Foundation - What the CHF Offers to Croatians Abroad”. After the lecture the many participants of the meeting posed the director questions they would like to see assistance from the homeland in addressing.

U srdačnom razgovoru sa sudionicom skupa

Ravnateljica HMI-a sa uzvanicima u našem berlinskom veleposlanstvu

Napisala: **Sonja Breljak**

Još jedno “Stvaranje kazališta”

“Hrvatsko profesionalno glumište valja napokon približiti i građanima hrvatskoga podrijetla u svijetu”, tim je riječima umjetnička voditeljica Matičina seminara Stvaranje kazališta redateljica Nina Kleflin započela ovogodišnju kazališnu pustolovinu u Pučišćima

Velik broj hrvatskih kazališnih grupa s tradicijom dužom od pola stoljeća djeluje u europskim zemljama u kojima žive naše autohtone manjine. Najuspješnije među njima su gradišćanskohrvatske kazališne skupine još od doba tamošnjega preporoditelja Ignaca Horvata, a danas ništa ne zaostaju ni kazališne grupe iz Vojvodine koje su zapažene rezultate postizale još od vremena kazališnih izvedbi autora Matije Poljakića. Na suprotnoj strani planeta više od desetljeća u Kanadi u Torontu djeluje Kazališna grupa “Histerioni” koju su utemeljili iseljeni zagrebački sveučilištarci, a čijem repertoaru i broju izvedbi mogu zavidjeti i domaća kazališta. U Južnoj Americi, primjerice u Čileu, uz dramske pisce hrvatskoga podrijetla, djeluju i hrvatske kazališne grupe na španjolskom jeziku. Ukratko, razvoj kulture govora na materinskim jezicima i govorima heterogene hrvatske dijasporu može se znatnije

poboljšati kazališnom umjetnošću, osobito među mladim naraštajima. Drugo, hrvatsko profesionalno glumište koje nudi reprezentativne uzorke nacionalne kulture bez ikakve dvojbe, napokon, valja približiti i građanima hrvatskoga podrijetla u svijetu, tim je riječima umjetnička voditeljica Matičina seminara Stvaranje

kazališta redateljica Nina Kleflin započela ovogodišnju kazališnu pustolovinu u Pučišćima. Naime, Seminar *Stvaranje kazališta* održan je u Pučišćima na otoku Braču, u prostorima Klesarske škole od 23. lipnja do 2. srpnja u organizaciji Hrvatske matice iseljenika. Voditeljica projekta je Nives Antoljak, dok je umjetnički

Napisala i snimila: **Vesna Kukavica**

Polaznici radionice slušaju predavanje

program seminara osmislila Nina Kleflin, redateljica iz Zagreba. Desetu godinu zaredom polaznici seminara *Stvaranje kazališta* amaterski su redatelji, glumci i animatori kazališnih družina Hrvata izvan Hrvatske, koji su ove godine stigli iz Italije, Švicarske, Makedonije, Vojvodine, Bosne i Hercegovine te Kanade. Redateljica Nina Kleflin u svojem radu prati suvremena kazališna kretanja, no blizak joj je i posve naravni poriv svakog umjetnika za eksperimentiranjem na sceni. Upravo ta istraživačka energija uvela ju je i u posve kreativan odnos spram kazališne pedagogije, o čemu svjedoče njezini dobro posjećeni seminari, i u domovini i u svijetu. U programu seminara sudjelovala je Vesna Kukavica kao predavač o značajkama hrvatskoga kulturnog identiteta, te kulturne povijesti hrvatskoga iseljeništa.

Seminar Nive Kleflin u osnovi se gradi kao pravi kazališni čin, čitanjem

scena, te vođenjem sudionika kroz analizu teksta i karaktera, kako bi oni sami mogli provesti sličan proces u fazi vlastitih čitačkih proba u sredinama iz kojih su došli. Vizualno je atraktivno bilo

osmišljeno predavanje *Scenski prostor i njegove zakonitosti* u kojem je redateljica Kleflin pojašnjavala formiranje scen-skoga prostora. Polaznici su dobili zadatak da sami riješe scenografske zadatke

SUDIONICI I ORGANIZATORI O MATIČINU SEMINARU

◆ *Hrvatska matica iseljenika u ovom projektu za temeljnu svrhu izdava je svladavanje kulture (scenskog) govora, odnosno kulture govora hrvatskoga književnog jezika jer polaznici iz iseljeništa u roditeljskom se domu obično koriste dijalektalnim izrazom, svojim materinskim jezikom, ili jezikom hrvatskih autohtonih manjina iz Europe kao što su npr. gradišćanskohrvatski jezik ili govori hrvatskoga jezika naših etničkih skupina (11) u primjerice Republici Mađarskoj, naglasila je Nives Antoljak.*

◆ *“Maticu” posebno zanima kazališna umjetnost jer naših kazalištaraca i dramskih pisaca u iseljeništvu ima diljem svijeta od Amerike, Europe, do Australije, a predstave izvode uz materinski jezik na brojnim idiomima hrvatskog jezika i zavičajnim govorima kao i na jeziku domicilnih zemalja (osobito na engleskom i španjolskom jeziku), rekla je Vesna Kukavica.*

◆ *Kazalište kao sinteza svih umjetnosti nudi različite oblike kulturnog djelovanja, naglasio je polaznik Krešimir Bosiljevac iz Toronta.*

◆ *U seminaru nastoji se pomoći voditeljima kazališnih amaterskih grupa u nadgradnji u području scenske umjetnosti kako bi bili bolji voditelji kazališnih grupa, zaključila je predsjednica Kazališne grupe Histerioni iz Kanade Srebrenka Bogović.*

◆ *Valja nastaviti vezu ovog seminara “Stvaranje kazališta” s “Matičinim” projektom pod nazivom “Dani hrvatskog pučkog teatra”, s jedne strane, a, s druge, vezivati se čvršće uz amaterske kazališne festivale koji su u Hrvatskoj, Austriji, Mađarskoj i Vojvodini vrlo popularni, istakle su Marija Šeremešić i Ljiljana Tadijan iz Vojvodine.*

◆ *Želim “Matičinu” seminaru povećanje broja polaznika sa svih kontinenata jer u svijetu djeluje stotinjak kulturnih društava i hrvatskih dopunskih škola koje u svom programu imaju kazališni amaterizam kao vrstu djelatnosti (na hrvatskom, engleskom i španjolskom jeziku te na govorima hrvatskih manjina u europskim zemljama), založila se polaznica iz Makedonije, Suzana Novak.*

◆ *Uspostavljanje i obogaćivanje kulturne razmjene hrvatskoga profesionalnog glumišta s zemljama u kojima žive Hrvati i građani hrvatskoga podrijetla u većem broju (tridesetak zemalja svijeta). Usput budi rečeno, Ministarstvo kulture ima s nekim od tih zemalja već i potpisane ugovore o međudržavnoj kulturnoj suradnji. “Matica” u segmentu scenske i glazbeno-scenske umjetnosti mora pokazivati izvan granica RH reprezentativne uzorke nacionalne kulture, kao primjerice Italija, založila se polaznica seminara Daniela Quici iz pokrajine Molise.*

vezane uz tekst koji su radili kao dio seminarskog programa, tj. tekst Miroslava Krleža *Kristofor Kolumbo*.

Za izvedbu seminarske predstave, odnosno javnog sata odabran je monumentalni atrij u vrtu *Palače Dešković* u Pučišćima, kako bi se naučili temeljni principi mizanscena.

Kostim kao odrednica scenskog karaktera zorno je približen polaznicima putem računalne prezentacije.

Na završetku seminara *Stvaranje kazališna* redovito se priređuje izvedba pred publikom. U slikovitom atriju u vrtu *Palače Dešković* okupila se brojna publika, što mještana, što turista u nedjelju 1. srpnja 2007. u 21 sat.

Javni sat ovogodišnjih polaznika seminara prema tekstu Miroslava Krleža *Kristofor Kolumbo* oduševio je publiku, a izvođači su vidno uživali u rezultatima svojeg rada. Nakon izvedbe slijedili su prigodni govori, zahvale i podjela Potvrda o završenom seminaru, koje je polaznicima predala voditeljica projekta Nives Antoljak. ■

CB The CHF-organised Creating Theatre seminar was held in Pučišće on the island of Brač from June 23rd to July 2nd. The project leader is Nives Antoljak, while the seminar's artistic program was conceived by Nina Kleflin, a director from Zagreb. For the tenth year running the participants of the seminar are amateur directors, actors and the animators of the theatre troupes of Croatians in the communities abroad.

HRVATSKI FOLKLOR SNAŽNA SPONA S DOMOVINOM

Folklorna skupina "Zrinski-Frankopan" iz Toronta, župni folklorni ansambl "Hrvatsko prelo" iz Oakvillea te župni tamburaški orkestar "Vatroslav Lisinski" iz Mississauga započeli su "žestokim" nastupom ispred crkve u Krašiću

Zrinski-Frankopan: nastup u Jezerima na Murteru bio je veličanstven

Dolazak na zagrebački aerodrom hrvatskih folklorša iz Kanade, koji su pouzdani baštini hrvatskoga kulturnog identiteta, bio je doista dojmljiv. Rodbina i prijatelji koji su se ponovno susreli nakon više godina, a neki i prvi put, nisu krili suze i srca puna dobrodošlice. Velike prtljage strpljivo su se vukle prema autobusu koji ih je čekao za prijevoz u učenički dom "Tin Ujević" u Dubravi, gdje su bili smješteni. Ulazak u autobus i odmah pjesma. Stigli su u domovinu. Upravo tako započeli su svoju turneju članovi Hrvatsko kanadskog folklornog saveza istočne Kanade, koju je od 4. srpnja do 17. srpnja organizirala Hrvatska matica iseljenika, koncertima u Krašiću, Vukovaru, nastupom na kulturnoj folklornoj manifestaciji "Đakovački vezovi", pa prema jugu do Zadra, Zatona i Murtera.

Folklorna skupina "Zrinski-Franko-

pan" iz Toronta, župni folklorni ansambl "Hrvatsko prelo" iz Oakvillea, te župni tamburaški orkestar "Vatroslav Lisinski" iz Mississauga započeli su "žestokim" nastupom ispred crkve u Krašiću. U rodnome mjestu kardinala Štepinca mlade Hrvate iz Kanade dočekao je biskup Jezerinac, koji je davnih godina živio u Kanadi. Srdačan susret i sjećanja, čini se, dotakli su ponajviše Nikicu Vrdoljaka, predsjednika Hrvatsko-kanadskog saveza Centralnog odbora za Kanadu, koji s mladim Hrvatima iz Kanade putuje svaki put. On je "šef", ali i vrstan plesač. Nikica se brine o svemu i ima ono posebno zanesenjačko "hrvatsko srce".

DA SE NE ZABORAVI – VUKOVAR

Buđenje i nije bilo baš ugodno. Velike prtljage ponovno su se vukle prema autobusu. Vozači Stipe i Jozo nemaju milosti. Kreću na vrijeme jer na koncert u Vukovaru nema kašnjenja. Prije samog nastupa članovi Hrvatsko-kanadskog folklornog saveza položili su vijenac

na groblje u Vukovaru, te odali počast žrtvama na Ovčari. No posebno ih je dirnuo muzej u vukovarskoj bolnici, autentičan i vjerodostojan svemu što se tamo događalo.

- Bože, koje su to žrtve, djeca, žene, branitelji tek rođene bebe. Zar je to moguće – sa suzama u očima pitali su Ana, Ante, mlada hni Tomislav. Ovaj je grad heroj, odgovarali su drugi. Da se ne zaboravi, s tom mišlju ušli su u autobus i na vukovarskom trgu održali koncert koji će zauvijek pamtili. S KUD-om "Šumari" iz Vinkovaca zaplesali su ličko i slavonsko kolo, zagorske plesove, prošli tamburicom kroz Hrvatsku i na kraju zajedno zapjevali *Lijepu moju*. A Vukovarci su dugo pljeskali, kao da su goste iz Kanade htjeli zadržati što dulje. U Vukovaru: da se ne zaboravi.

NA ĐAKOVAČKIM VEZOVIMA

No, posjet domovini u organizaciji Hrvatske matice iseljenika osmišljen je kao čvrsta veza s vlastitim korijenima i kao

povezanost s matičnom domovinom pa su folklorši Hrvatsko-kanadskoga folklornog saveza nastupili na Đakovačkim vezovima. U povorci "s domovinom", kako su je nazvali, ponosno su prošli Đakovom. Uzdignutih glava, pjesmom i plesom pokazali su s kolikom ustrajnošću njeguju svoju ljubav prema hrvatskoj tradicijskoj kulturi i našim lijepim narodnim plesovima, u dalekoj Kanadi. Snimali su ih mediji, prilazili su im mnogi i grlili ih, nosili im piće i uštipke. Roditelji pak koji su doputovali s njima ponosno su gledali, jer to su hrvatska djeca. A Nikica Vrdoljak zadovoljno se smješkao. Uloženo je mnogo truda, ali isplatilo se – zasigurno je pomislio Nikica, jer neki od njih satima putuju da bi vježbali plesove i tamburicu, nošnje se teško nabavljaju iz domovine, mnogi slabo govore hrvatski, no pjevaju odlično. Čudesno je to hrvatsko srce, ma gdje god kucalo: u Kanadi, Americi, Australiji ili bilo gdje u svijetu gdje žive iseljeni Hrvati. U Đakovu su se susreli i s drugim hrvatskim folklornim skupinama koje su bile na turneji po Hrvatskoj. Na đakovačkoj pozornici nastupili su prvi put u domovini folklorna grupa "Naša zemlja" iz Čilea te "Lado" iz Geelonga i "Sljeme" iz Mississauga. Susret hrvatskih iseljenika u domovini i susret s domovinom. Neponovljivo!

Nakon Đakova "uspravani" bus uputio se prema jugu. Smjer Zaton kod Zadra, li-

Vukovar: Hrvatsko-kanadski folklorni savez položio je vijenac palim braniteljima

jepo plavo hrvatsko more. Nakon dolaska, noćno kupanje, bez pogovora i pjesma do jutra. Umorni nisu bili jer tako je "dogovoreno". Sve po planu i programu Hrvatske matice iseljenika, smiješkom su zaključili naši vozači. A njih se mora slušati, jer, ako te nema na vrijeme u busu, odoše oni. Pa dalje kako tko zna.

DOMAĆA PISMA I SPIZA NA MURTERU

Na koncert u Jezerima na Murteru stigli su na vrijeme, "ispeglani" i upletenih kosa. Domaćini kako treba, piće dobrodošlice i kroštule. Brzinska proba i doista sjajan koncert. Prije koncerta mimohod kroz mjesto uz pratnju limene glazbe iz Tisnog. Nakon koncerta sradalice i škampi, domaća spiza i opet

"pisma". Jer tako je to u Jezerima, gdje su im domaćini bili KUD "Koledišće" i TZ Jezera. Nema što, domaćini za pet, zaključili su naši "Kanađani".

Turneju su završili koncertom u Zatonu, a u međuvremenu su posjetili Split, Pag i Zadar. "Domovino, u srcu te nosim", nazvali su svoje koncerte. I to je misao s kojom će ovi mladi Hrvati iz Kanade, zasigurno, otići iz Hrvatske čuvajući bogatstvo i raznolikost hrvatskog bića i njegov opstanak i napredak, tamo daleko. ■

CB Members of the Croatian Canadian Folklore Federation for Eastern Canada held a tour of Croatia from July 4th to 17th organised by the Croatian Heritage Foundation. The Croatian folklore players from Canada performed in Krašić, Vukovar, at the Đakovački vezovi event, in Zadar, Zaton and Murter.

"Vatroslav Lisinski" na Đakovačkim vezovima

"Hrvatsko prelo" u Krašiću

Odlučujući zamah

Hrvatska je 26. lipnja u Bruxellesu otvorila pregovore u šest novih poglavlja europske pravne stečevine. Riječ je o pravom zamahu u pristupnom procesu. U samo nekoliko dana Hrvatska je napravila velik napredak i istodobno se osigurala od niza nedoumica u pogledu daljnjeg proširenja

Europska je unija 24. lipnja usuglasila načela novoga ustavnog ugovora pa je time omogućen i nesmetani nastavak širenja. Trenutačno se proširenje odnosi samo na Hrvatsku jer su ostale zemlje u regiji formalno, ali i zbog svojih problema u funkcioniranju države, u dobronamernom zaostatku. Hrvatska je zavidnom dinamikom u pregovorima, stručnim pregovaračkim timom te odlučnom vladom koja je na najbolji

način preuzela regionalnu odgovornost, napravila kvalitetni zaokret. "Otvaranje pregovora u šest poglavlja signal je da je ovo više od statistike, da je riječ o pravom probouju. Ovih šest i prethodno otvorena poglavlja pokazuju da Hrvatska dobro napreduje na putu prema EU", ustvrdio je predsjedatelj Vijeća Unije njemački ministar vanjskih poslova Frank Walter Steinmeier nakon završetka međuvladine konferencije o pristupanju na ministarskoj razini. Teško da su se

posljednjih godina mogle čuti ljepše riječi na račun hrvatskog napretka. Kako vrijeme odmiče, te pohvale sve su češće i sve konkretnije, a službeni Zagreb sve bliži punopravnom članstvu ne samo u Uniji nego i u NATO-u.

U Hrvatskoj se, za što je napokon došlo vrijeme, pomno prate politički procesi u Europi, i to na svim razinama - od političara, preko medija sve do građana. To je napokon jedini način da se povežemo s ujedinjenom Europom, čiji dio želimo biti otkako smo stekli neovisnost. Dobro se poklopilo da se hrvatski zamah u Europskoj uniji dogodio gotovo usporedo s izlaskom Unije iz krize koja je trajala pune dvije godine, iako je talijanski premijer Romano Prodi vrlo oprezno ustvrdio kako je Europa spasila obraz, ali se ne zna je li spasila i dušu. Sigurnije je ipak držati se činjenice nego dojмова; prošlog vikenda lideri Unije ugovorili su glavne smjernice onoga što treba nazvati reformom umjesto ustavom, što je promjena koja sama po sebi jamči da Sjedinjene Europske Države još dugo ili nikad neće postojati.

Ono što je postignuto, u praktičnim terminima - potvrđuje se - gotovo je isto, ali je osmišljeno tako da ne vrijeđa; olakšava se simbolizam, a integracijski se put nastavlja čak još većom brzinom. Tijekom posljednjeg *summita* sve su oči bile uprte u Poljsku i njezino opiranje sustavu glasanja te u Veliku Britaniju koja je također prijetila vetom. Na kraju su ipak pobijedili zajednički duh i načelo kompromisa. Ako ni zbog čega drugog, onda zbog čiste pragmatike - u zajedničkoj kući valja nastaviti zajedno živjeti.

Unija je poput kaleidoskopa, zabavne igracke u kojoj se šarena stalcalca premeću u najrazličitijim bojama i formama. Jedino je omeđena općim okvirom. Lipanjski hrvatski zamah jedna je od najboljih ovogodišnjih vijesti. Druge adrese, osim one gdje stanuje zajednička europska obitelj, Hrvatska nema. ■

EU spremna za Hrvatsku – Hrvatska spremna za EU

Koliko god se Hrvatska samo usput spominjala na prošlom summitu Europske unije, u dramatičnoj noći s 23. na 24. lipnja, kad se odlučivalo o sudbini novog ustavnog ugovora, na neki način odlučivalo se i o sudbini Hrvatske u EU. Naime, da je kojim slučajem Poljskoj uspjelo blokirati odluku i prolongirati je za neki drugi summit u pitanje bi došao očekivani prijam Hrvatske u Uniju. Na sreću, sve se to nije dogodilo, Unija je na - po svemu povijesnom - summitu otvorila vrata za ustavni ugovor, a to znači da nema ograničenja za primanje novih članica pa tako ni za Hrvatsku. Ovako, Europa je posve spremna za Hrvatsku, a sada je i Hrvatska spremna za Europu. (Jurica Körbler)

CB Croatia on June 26th opened in Brussels negotiations on six new chapters of the acquired European legal framework - the *acquis communautaire*. This really puts the accession process in high gear. In only a few days Croatia has made significant progress and has at the same time secured itself regarding a series of open issues regarding the further expansion of the EU.

Napisao: **Bruno Lopandić (Vjesnik)**

VLADA PODUPIRE NAJVIŠE BRANITELJSKIH ZADRUGA DOSAD

ZAGREB - Hrvatska vlada i Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti (MOBMS) ove godine namjeravaju novčano poduprijeti rekordni broj braniteljskih zadruga, unutar projekta zapošljavanja branitelja i jedne od najuspješnijih mjera Vladina programa za razdoblje od 2004. do 2007. godine. Potvrdila je to početkom srpnja potpredsjednica Vlade Jadranka Kosor, najavivši kako će pojedinačni iznos od 150.000 kuna državne potpore u 2007. dobiti čak 65 braniteljskih zadruga, što je više nego u posljednje tri godine zajedno. Deset upravitelja novoosnovanih zadruga potpisalo je s potpredsjednicom Vlade ugovore o korištenju novčanih potpora, čime je MOBMS zapravo već sada ispunio ovogodišnji plan da u 2007. potakne zapošljavanje branitelja i rad ukupno 40 takvih zadruga.

OD JESENI CROATIA AIRLINES LETI U SAD

DUBROVNIK - Hrvatski avioprijevoznik Croatia Airlines (CA) i američka zrakoplovna tvrtka United Airlines i (UA) potkraj lipnja u Dubrovniku su potpisali code share sporazum o prijevozu putnika između Hrvatske i Sjedinjenih Država. S početkom primjene ovog ugovora, koja se očekuje na jesen, CA će prvi put u povijesti ponuditi svoj komercijalni proizvod na američkom tržištu, i to pod svojom međunarodnom oznakom OU. Riječ je o prvom takvom interkontinentalnom ugovoru koji je potpisala Croatia Airlines, a njime su predviđeni letovi pod zajedničkim oznakama CA i UA iz Washingtona, San Francisca, Los Angelesa i Chicaga u Zagreb, Split i Dubrovnik, i to preko sedam europskih čvorišta - Amsterdama, Bruxellesa, Pariza, Züricha, Londona (Heathrow), Münchena i Frankfurta. U sklopu code share ugovora putnicima će se ponuditi 60 tjednih frekvencija između Hrvatske i SAD-a s presjedanjem u jednom od sedam navedenih gradova.

ZLATNA KUNA "BRAČI PIVAC"

SPLIT - Mesna industrija "Braća Pivac", jedna od vodećih u Hrvatskoj, proglašena je krajem lipnja najuspješnijom splitsko-dalmatinskom tvrtkom u kategoriji velikih poduzeća. Na svečanoj sjednici Gospodarske komore splitsko-dalmatinske, na kojoj su dodijeljena priznanja najuspješnijim tvrtkama u kategoriji velikih, srednjih i malih poduzeća, članovi Gospodarskog vijeća istaknuli su kako je vrgoračka tvrtka "Braća Pivac", s godišnjom proizvodnjom od 100.000 komada pršuta, najveći proizvođač te delicije u Hrvatskoj i ujedno najveći domaći otkupljivač svinjskog mesa. Mesna industrija u 100-postotnom je vlasništvu obitelji Pivac, koja je i većinski vlasnik PPK Karlovačke mesne industrije i Dalmesa, a taj gospodarski sustav s 800 zaposlenih radnika prošle je godine ostvario ukupni prihod veći od 1,1 milijarde kuna.

RAST BDP-A REKORDNIH SEDAM POSTO

ZAGREB - "U prvome tromjesečju ove godine gospodarski rast u Hrvatskoj iznosio je sedam posto, što nas i kolege s Ekonomskog instituta i HNB-a nije iznenadilo jer smo očekivali rast veći od šest posto", rekao je ministar financija Ivan Šuker 29. lipnja u prigodi predstavljanja studije Ekonomskog instituta o pokazateljima konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. "Na gospodarski rast upozoravao je rast industrijske proizvodnje, investicija, turizma, trgovine i drugih grana", rekao je Šuker. "Posebano značenje", rekao je Šuker, "rastu BDP-a od sedam posto daje prošlogodišnja stopa rasta u istom razdoblju koja je iznosila šest posto, što znači da je Hrvatska imala visoku startnu osnovu."

HRVATSKA ZADOVOLJAVA SVE UVJETE EUROZONE

DUBROVNIK - U dubrovačkom hotelu Argentina krajem lipnja održana je, 13. po redu, Dubrovačka ekonomska konferencija, koja se ponajviše bavila aktualnim problemima razvoja i nadzora bankarskog sektora i problematikom rada centralnih banaka. Zamjenik guvernera Hrvatske narodne banke Boris Vujčić istaknuo je kako je Hrvatska u financijskom i gospodarskom smislu bila spremna za Europsku uniju još 2004. te da je danas, prema svim pokazateljima, u rangu zemalja iz "prvog vala" proširenja. "Za razliku od nekih članica EU-a, Hrvatska zadovoljava sve uvjete za ulazak u eurozonu, odnosno za uvođenje eura kao platežnog sredstva. Iz posljednjeg kruga proširenja euro su preuzele samo Slovenija, Malta i Cipar, dok ostale zemlje još uvijek ne ispunjavaju potrebne uvjete", istaknuo je među ostalim Boris Vujčić.

CROATIA SUMMIT U DUBROVNIKU

DUBROVNIK - Croatia summit, drugi po redu sastanak na vrhu koji je održan 6. i 7. srpnja u Dubrovniku dodatno je učvrstio Hrvatsku na poziciji vodeće zemlje u regiji na pragu ulaska u dvije ključne integracije. Glavni tajnik NATO-a Jaap de Hoop Scheffer u Dubrovniku je snažno podržao nastavak procesa integracija Hrvatske u EU i NATO, a potpora je došla i od predsjednika Georgea Busha. Hrvatska je na Croatia summitu dobila i konkretnu potvrdu svoga novog vanjskopolitičkog položaja putem najave odlaska misije OEES-a nakon 11 godina. Hrvatska je u Dubrovniku dobila i dodatna jamstva da će na proljeće sljedeće godine na summitu NATO-a u Bukureštu dobiti pozivnicu za ulazak u punopravno članstvo NATO-a. "Hrvatska nastavlja svoj put prema Europskoj uniji i NATO-u i uskoro ćemo biti njihove članice. To povećava našu odgovornost, ali i odgovornost prema regiji", izjavio je premijer Ivo Sanader.

OPROŠTAJ OD VUKOVARSKOG HEROJA MARKA BABIĆA

VUKOVAR - Više od tisuću prijatelja i suboraca iznenada preminulog pukovnika HV-a Marka Babića, ratnog zapovjednika obrane Trpinjske ceste, okupilo se 9. srpnja na vukovarskom Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata, kako bi se u miru i tišini posljednji put oprostili od svoga ratnog zapovjednika. "Marko Babić trajno će nam ostati u sjećanju kao istinski heroj i jedna od istinskih legendi Domovinskog rata", rekla je u govoru na groblju potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor, dodajući kako je Marko Babić bio jedan od onih junaka koji su davali snagu i odlučnost suborcima i prijateljima. "Uz legendarnog zapovjednika general-bojnika Blagu Zadru, pukovnik Marko Babić postao je 1991. godine nositeljem obrane Borova naselja i legenda Trpinjske ceste", poručio je u govoru na Memorijalnom groblju izaslanik predsjednika Republike i vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga, zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general Mladen Kruljac, dodajući kako je obrana Vukovara bila strateški neprocjenjiva za ukupnu obranu Hrvatske.

SVEČANO OTVORENA DIONICA AUTOCESTE DUGOPOLJE-ŠESTANOVAC

ŠESTANOVAC - Predsjednik Vlade Ivo Sanader otvorio je potkraj lipnja novoizgrađenu dionicu Dugopolje-Šestanovac, dugu 37 kilometara, čime je označen početak prometovanja novim dijelom autoceste Zagreb-Split u zaleđu Dalmatinske zagore. Hrvatski konzorcij, u čijem su sastavu najjače domaće građevinske tvrtke,

završio je jednu od najzahtjevnijih dionica autoceste desetak dana prije ugovorenog roka, a u provedbu toga projekta država je uložila gotovo dvije milijarde kuna. Iako su bili predviđeni tek za sljedeću godinu, pripremni radovi na drugim cijevima tunela Sveti Rok i Mala Kapela ipak počinju već ove godine. Naime, pri otvaranju premijer Ivo Sanader najavio je da će se uskoro raspisati javni natječaji.

TROJE POGINULIH U PADU VOJNOG HELIKOPTERA

OSIJEK - Unatoč naporima liječnika da joj spase život, narednica Ljubica Perišić (41) podlegla je ozljedama zadobivenima u padu helikoptera Mi-8, koji se srušio 9. srpnja u 15.30 sati u Vukovaru. Osim narednice Perišić, neposredno nakon nesreće u KB-u "Osijek" preminuli su i stožerni narednik Juraj Rušak (35) te skupnik Vjekoslav Ljubo (36). Među ozlijeđenima u Osijek su dovezeni i zamjenik načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga, general Slavko Barić, umirovljeni general Damir Krstičević te brigadni general i zapovjednik 3. korpusa HV-a Zvonko Peternel. Sva su trojica izvan životne opasnosti.

JEDNODUŠNA PODRŠKA MLADENU BAJIĆU

ZAGREB - Izvješće glavnog državnog odvjetnika RH Mladena Bajića o prošlogodišnjem radu državnih odvjetništava naišlo je početkom srpnja na jednodušnu podršku saborskih klubova, koji su DORH-u čestitali na bitnim pomacima u borbi protiv korupcije. Dražen Bošnjaković (HDZ) ocijenio je da je rad državnih odvjetništava iz godine u godinu sve bolji, o čemu, kaže, svjedoči i podatak da je 88 posto optužnica završilo osuđujućim presudama. Akciju "Maestro" nazvao je prijelomnicom u borbi protiv organiziranog kriminala, ocijenivši da "nakon ove akcije u Hrvatskoj više ništa neće biti isto".

NAJMANJA NEZAPOSLENOST U POSLJEDNJIH DESET GODINA

ZAGREB - Prvi put u posljednjih 10 godina u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje evidentirano je manje od 250 000 nezaposlenih. U lipnju je na Zavodu bilo prijavljeno 249 548 nezaposlenih, što je 5,2 posto manje u odnosu na svibanj te 9 posto manje u odnosu na lipanj 2006. godine. Nezaposlenost je u zadnjih mjesec dana smanjena u svim županijama, i to najviše u Istarskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji, gdje se smanjila 12 posto. U odnosu na prošlu godinu, nezaposlenost je najviše smanjena u gradu Zagrebu (15,6 posto) te u Šibensko-kninskoj županiji (15,2 posto). Četvrtina od ukupno zaposlenih zaposlila se u hotelima i restoranima, dok se u trgovinama na veliko i malo zaposlio 21 posto. Po zapošljavanju prednjači i prerađivačka industrija.

TURISTIČKA SEZONA SE PRODULJILA

ZAGREB - "Hrvatska je na međunarodnom turističkom tržištu prepoznata kao jedno od najpoželjnijih odredišta. Osim toga, turistička sezona se produljila s prijašnja dva na tri mjeseca", kazao je Božidar Kalmeta, ministar mora, turizma, prometa i razvitka na Saboru Hrvatske turističke zajednice, koja obilježava 15. godišnjicu osnivanja. Dodao je da bi ovogodišnji turistički prihodi, jer se očekuje još jedna rekordna turistička sezona, mogli biti za tri do pet posto veći od prošlogodišnjih 6,3 milijarde eura. Prema Kalmetinim riječima, veliki gradovi, ponajprije Split, nisu više samo tranzitni centri nego su postali i turistička odredišta. Uz to, niz infrastrukturnih projekata u funkciji je razvoja turizma, kao i zakoni, koji su usklađeni s onima u EU, kazao je ministar.

Svehrvatski izlog onoga što nudi ruralni dio Hrvatske

Ove će godine prvi put sudjelovati i hrvatsko iseljenišтво. U izložbenom paviljonu HMI-a mogu se predstaviti vina, gastronomski sektor, suveniri, turističke agencije, dakle, sve što u ruralnom ili turističkom području rade Hrvati izvan domovine

“Eko-etno Hrvatska”, sada već tradicionalna izložba proizvoda i usluga ruralnih područja Hrvatske, i ove će se godine održati u sklopu Jesenskoga međunarodnog zagrebačkog velesajma od 11. do 16. rujna 2007. Ovaj jedinstveni projekt po petu će godinu zaredom okupiti hrvatske županije, gradove i općine koji će predstaviti svoju tradiciju, običaje i proizvode. Organizator je manifestacije Hrvatski farmer, koji pripremom i razradom razvojnih, investicijskih i drugih projekata nastoji promovirati cjelokupnu turističku od Konavala do Vukovara.

- Od ideje ponikle u Hrvatskom farmeru i prve izložbe održane u sklopu Jesenskoga međunarodnog zagrebačkog velesajma prošle su četiri godine. Te, 2003. godine ideju da se malim proizvođačima iz ruralnog dijela države pruži prigoda prezentiranja vlastitih proizvoda, usluga i tradicijskih manifestacija na velikim priredbama, prepoznalo je samo šest županija. A da je ideja bila dobra i da je naišla na plodno tlo, govori činjenica da će se na ovogodišnjoj priredbi predstaviti izlagači iz cijele Hrvatske. Eko-etno Hrvatska postala je svehrvatski izlog onoga što trenutačno nudi ruralni dio Hrvatske. Postignuti učinci na prvim trima izložbama očita su potvrda nužnosti ovakvih prezentacija za sve krajeve u kojima se o razvoju ruralnoga prostora promišlja ozbiljno od organizacije ponude do marketinškog promoviranja. Prepoznali su to u 14 županija, dok iz ostalih dolaze pojedinačni izlagači. Visoko pokroviteljstvo priredbe - Vlada Republike Hrvatske i tri ministarstva (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka te Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti) - govori da i u strukturama vlasti Eko-etno Hrvatska uživa ugled i shvaćena je kao izvanredna prigoda za prezentaciju onoga o čemu malo znamo. Eko-etno široj javnosti otkriva nep-

oznatu Hrvatsku i to je najznačajniji segment ukupnosti izlaganja na toj priredbi - istaknula je Dijana Katica, predsjednica Organizacijskog odbora EKO-ETNO.

U sklopu manifestacije “Eko-etno Hrvatska” održat će se brojna predavanja, seminari te radionice na kojima će se razgovarati o očuvanju i promociji hrvatske autohtonosti. Sudionici će se, osim putem izložbaba, međusobno natjecati u kvaliteti izradbe autohtonih hrvatskih proizvoda. Nagrade najboljima bit će dodijeljene na već tradicionalnoj Eko-etno večeri.

Ove godine dobro osmišljenim izložbenim prostorom predstaviti će se prvi put hrvatsko iseljenišтво. U izložbenom paviljonu HMI-a mogu se predstaviti vina, gastro sektor, suveniri, turističke agencije, dakle, sve što u ruralnom ili turističkom području rade Hrvati izvan domovine. Tijekom održavanja Eko-etna predviđena je promidžba projekta, okrugli stol gospodarstvenika iz domovine i iseljenišťa, večer hrvatskih iseljenika i niz drugih događanja vezanih za promociju Hrvata izvan domovine. Ovaj, novi projekt Hrvatske matice iseljenika podržat će Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

- Želja nam je da se i hrvatsko iseljenišтво uključi u promociju ruralnoga kraja te novim kontaktima uspostavi bolju gospodarsku suradnju s domovinom - zaključila je Katica. ■

CB Eco-Ethno Croatia, an already traditional exhibition of products and services from Croatia's rural areas, will this year again be held as a part of the Zagreb Autumn International Grand Fair, from September 11th to 16th. This unique project, in its fifth year running, will gather the Croatian counties, and this year the Croatian communities abroad will be represented for the first time.

Napisala i snimila: **Ivana Rora**

U ekološku zaštitu Hrvatske uključeni i hrvatski iseljenici

Stanje okoliša u Hrvatskoj unatrag nekoliko godina nije bilo zadovoljavajuće zbog zatečenih problema nesaniranih odlagališta i neriješenog pitanja gospodarenja otpadom. Osnivanjem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost institucionalno je ojačan sektor zaštite okoliša i energetike, što je rezultiralo i povećanjem ulaganja u ta područja

U nešto više od godine i pol dana skupljeno je i reciklirano oko 120 tisuća tona ambalažnog otpada, za što je Hrvatska dobila brojne pohvale. Velik je i interes drugih zemalja za uvođenje istovjetnog modela. Sve ovo bio je povod za razgovor s Vinkom Mladineom, direktorom Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Kako ste u tako kratkom razdoblju uspjeli skupiti tako veliku količinu otpadne ambalaže i očistiti Hrvatsku od tog otpada?

—U Hrvatskoj je primijenjen depozitni model prikupljanja kakvim se koriste primjerice Njemačka, Švedska i Švicarska. Za svaku vraćenu bocu

pića građanima se vraća 50 lipa, što je dodatno motiviralo ljude da ambalažu ne bacaju, nego je vraćaju u trgovine. S vremenom su svi shvatili da se ne radi o otpadu, nego o korisnoj sirovini koja se ponovno može iskoristiti. Zahvaljujući tomu sada se već prikupi čak oko 90 posto takve ambalaže koja se stavi na tržište. Po postignutim rezultatima Hrvatska je pri europskom vrhu. Zadovoljni smo što su i trgovci i proizvođači, odnosno uvoznici, koji su se na početku protivili provedbi Pravilnika o ambalažnog otpada, u međuvremenu shvatili da je riječ o dobrom modelu koji daje izvrsne rezultate. Trgovine su se sjajno uključile u njegovu provedbu i dobro surađuju s Fondom. Zato nije ni čudno što smo za to dobili pohvale Europske unije, a za naš se "recept" raspituju i brojne druge države. Tako nas je ovih dana posjetila i slovenska televizija. U posjetu Fondu

bile su makedonska i srpska delegacija koje su također zainteresirane za aplikaciju našeg modela u svojim zakonodavstvima.

Kakvi su rezultati ostalih, pravilnika kojima se regulira gospodarenje drugih posebnih kategorija otpada?

— Dosad je u kratkom vremenu skupljeno oko 30,5 tisuća tona starih guma, više od 2 000 starih vozila, 7 tisuća litara otpadnih mazivih i jestivih ulja, oko 1 000 tona otpadnih akumulatora i baterija. Ti podaci pokazuju da se i prikupljanje tih vrsta otpada uspješno razvija, što je posebno važno jer je dijelom riječi o opasnom otpadu.

Koliko je Fond dosad novca uložio u ekološke i energetske projekte?

— Fond je u tri godine od početka rada zaključio ugovore o financiranju 1 363 projekta s 2,9 milijardi kuna. Od toga se 1 125 projekata odnosi na zaštitu okoliša, a 233 na projekte energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivim izvorima energije. Uglavnom dajemo bespovratne financijske pomoći (županijama, gradovima i općinama), dok smo tvrtkama subvencionirali kamate ili odobrili beskamratne kredite. Za projekte zaštite okoliša odobrili smo 2,7 milijardi kuna. Najveći dio tog novca namijenjen je za sanaciju 234 službena i 512 tzv. divljih odlagališta komunalnog otpada. Nabavljeno je više od 155 000 kanti i kontejnera za otpad za 161 grad i općinu. Započeli smo i sanacije više odlagališta opasnog otpada.

Jeste li izravno pomagali tvrtkama u provedbi ekoprojekata?

— Tvrtkama smo za prihvaćena 189 projekata odobrili oko 300 milijuna kuna. Oni se najvećim dijelom odnose

na korištenje vrijednim svojstvima otpada za sirovinu i nove proizvode, a već je zahvaljujući tim ulaganjima, prije svega u sklopu primjene pravilnika o gospodarenju posebnim vrstama otpada, otvoreno više od 2 500 novih radnih mjesta. Nekim smo tvrtkama pomogli u nabavi tehnologija za gospodarenje otpadom. Svi ti projekti istodobno su vrlo važni za zaštitu okoliša, ali i veliki razvojni poticaj gospodarstvu te preduvjet za otvaranje novih radnih mjesta.

Kakve projekte energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije financirate?

— Dosad smo financirali 214 takvih projekata. Od toga se 69 odnosi na projekte vezane uz nacionalne energetske programe, primjerice projekte kogeneracije (istodobne proizvodnje električne i toplinske energije) i energetske učinkovitosti u industriji u javnom pa i privatnom sektoru, 48 projekata korištenja obnovljivim izvorima energije (vjetroelektrane, solarne energije, biomase, geotermalne energije, korištenja drvnim ostacima i proizvodnje peleta), 14 projekata održive gradnje, 2 projekta čistijeg transporta te brojne edukacijske projekte. U suradnji s Ministarstvom

Izvrсна suradnja s ministarstvima

Pri provedbi projekata zaštite okoliša i provedbe niza novih pravilnika o gospodarenju posebnim vrstama otpada izvršno surađujemo s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva koje nam pruža i stručnu i drugu pomoć, a posebno ministrica Marina Matulović Dropulić i državni tajnik Nikola Ružinski. Jednako dobro surađujemo s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva na projektima energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije.

gospodarstva, rada i poduzetništva već smo proveli više od 100 projekata energetskih pregleda (audita) i demonstracijske aktivnosti, što je često preduvjet za učinkovitije iskorištavanje energije. Prihvaćanjem nacionalnih energetskih programa učinjen je značajan korak u pokretanju čitavog niza mjera za povećanje energetske učinkovitosti u industriji, te u uslužnom i javnom sektoru. Donošenjem zakonskih i drugih propisa kojima se regulira ovo područje, Vlada je stvorila pretpostavke i za veća ulaganja sredstava Fonda u ovo područje. Cilj je do godine 2010. povećati udio električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije na 5,8%, a koliko je to povećanje dovoljno, govori podatak da danas imamo manje od jedan posto električne energije dobivene iz obnovljivih izvora. U području korištenja biogorivom, posebice biodizelom, nacionalni je cilj staviti u promet na domaće tržište do kraja 2010. godine biogoriva u ukupnom udjelu goriva za potrebe prijevoza do 5,75%.

Uz dosadašnje projekte, što ćete još u skladu s raspoloživim novcem financirati idućih godina?

— Morat ćemo osigurati mnogo novca za izgradnju županijskih centara za gospodarenje otpadom predviđenih Strategijom gospodarenja otpadom. Naime, do 2009. zbog očekivanog bi ulaska Hrvatske u EU trebala završiti sanacija postojećih odlagališta i ona će se postupno zatvarati u skladu s dovršenjem novih suvremenih centara u kojima će se otpadom gospodariti po europskim standardima. Prva faza tih centara

(komunalna infrastruktura i mogućnost odlaganja) trebala bi biti završena do 2012. pa Fond za to treba osigurati ukupno 100-130 milijuna eura. Da bi se osigurao novac za te nove projekte, planira se uvođenje naknada za ispuštanje ugljikova dioksida te za korištenje okolišem. Naime, prema Strategiji, za sustav gospodarenja otpadom trebalo bi osigurati 3,4 milijarde eura. Predviđeno je da prvu fazu centara financiraju Fond i jedinice lokalne samouprave, od čega će Fond iz svojih prihoda i pretpripravnih fondova EU, po prijedlogu Ministarstva, osigurati 80 posto novca, što je jamstvo da će taj veliki projekt biti uspješno proveden do 2012. U drugoj fazi gradnje tih centara otvaraju se mogućnosti da privatnici ulažu u tehnologije kako bi se uspostavio sustav mehaničko-biološke obrade otpada te grade energane koje bi proizvodile električnu i toplinsku energiju.

Ove godine Fond je s Maticom iseljenika suorganizator projekta Eco Heritage Task force

Fond je prepoznao dobre nakane Hrvatske matice iseljenika da se u ekološku obnovu i zaštitu prirodnih vrednota Hrvatske uključe i potomci hrvatskih iseljenika. Vrijedne ruke hrvatske mladeži iz iseljeničtva nedvojbeno će dati velik doprinos obnovi i boljitku našega prirodnoga, ali i spomeničkoga povijesnoga prostora. ■

CB The environmental situation in Croatia was not satisfactory a few years ago. With the establishment of the Environmental Protection and Energy efficiency Fund the environmental protection and energy sectors have been institutionally strengthened, which has resulted in increased spending in these areas.

Selo bake Kate – jedinstveni biser u kamenu

Čini se kako Veliki Godinj u Rašćanjima, jedno od iseljenih sela u Dalmatinskoj zagori u prostoru Parka prirode "Biokovo", zacijelo doživljava svoj neočekivano brzi preporod. Osim toga što su u njemu posljednjih godina obnovljene mnoge stare kamene kuće, u tom su naselju na području grada Vrgorca, u zaleđu makarske rivijere, nedavno izgrađene i nove, također u kamenu.

Riječ je o selu s dobro ušćivanom izvornom arhitekturom, koja je gotovo slična onoj u urbanim sredinama, dalmatinskim gradovima. To potvrđuje i sam ulaz u naselje, kao i glavna ulica gotovo sa svim sadržajima življenja, s mediteranskim ugođajem. Nekad je u njemu živjelo osamdesetak žitelja, a već godinama u Velikom Godinju stanuje samo starica Kata Pavlinović (84) sa svojim sinom i kćeri koja je zaposlena u Splitu, za koju kažu kako je živa enciklopedija i čuvarica njegove etnobaštine. O tome govore i prikupljeni etnoprojekti u njezinoj maloj kamenoj prizemnici, kužini, koju je ona nazvala svojim etnomuzejem.

"Živim s ovim svojim selom u kojemu sam ostala. Mogla sam i ja otići daleko kad sam bila mlada, ali je ljubav za starim domom bila jača. Nije mi žao što sam sačuvala dio blaga naših predaka, na što sam ponosna. Drago mi je što sam opet dočekala povratak onih koji su moje selo davno napustili ili njihove potomke. Sačuvali smo i svoju kamenu crkvu, koja je lipa i vazda otvorena, i, dostupna svakom dobro namjerniku. Godinj je proglašen etno-naseljem, a ove je godine u njemu osnovana i Škola klesarstva, pa će i ovdje

Ovdje gotovo svaki kamen pjeva na svoj način, svjedočeći bogatu povijest kamenoklesara, graditelja i umjetnika

Baka Kata i mutapi

biti svima lipše. Ovamo će više navraćati i strani turisti, pa će i meni biti bolje i sigurnije", govori nama baka Kata Pavlinović.

Za utemeljenje Škole klesarstva u Velikom Godinju, koji je zacijelo pravi biser u kamenu, najviše se zauzeo Ante Cvitanović, ravnatelj Parka prirode "Biokovo". Podsjeća kako se Veliki i Mali Godinj u Rašćanima uvršćuju u sklop ruralne graditeljske kulture, ističući: "U Velikom Godinju gotovo svaki kamen pjeva na svoj način, svjedočeći bogatu povijest kamenoklesara, graditelja i umjetnika ovog kraja", ističe Cvitanović, za kojega kažu kako je zaljubljenik u kamen.

Inače, Cvitanovićeva ideja o osnivanju Škole klesarstva u Velikom Godinju naišla je na nepodijeljenu potporu ne samo u vrgoračkom kraju, za koju je Uprava Parka prirode "Biokovo" osigurala i voditelj u osobi Nediljke Nogala, inače iz glasovite obitelji kovača. Očekuje se kako će

baš Nogalo na svojem nakovnju iskovati i osigurati dostatno klesarskog alata i pribora. "Škola klesarstva će u ovom etno-ekoselu postati mjesto susreta arhitekata, simpozija, odnosno znanstvenih skupova o kamenu sivcu. Ti će sadržaji biti dopuna, sastavnica turizmu ne samo na području grada Vrgorca, ali i sigurna revalorizacija ovog dosad zaboravljenog prostora uz buduću autocestu kroz Rašćane, te nadomak makarskoj rivijeri, odakle su ljudi oduvijek odlazili u iseljeništvo (Australiju, Ameriku, Novi Zeland...)", kazao je Nediljko Nogalo

Baki Kati, koja se poput djeteta raduje i novoj autocesti, zaželjeli smo dobro zdravlje i još mnogo godina ljepšeg života u Velikom Godinju, vrgoračkom etno-ekoselu, u kojemu gotovo svaki kamen svjedoči povijest toga kraja. ■

CB It appears that Veliki Godinj in Rašćanje, one of the depopulated villages in the Dalmatian highlands within the boundaries of Biokovo Nature Park is certainly experiencing its unexpectedly quick revival. Besides the renovation of numerous old stone houses there over the past few years, new ones, also built of stone, are being erected in this ethno-village in the Makarska hinterland.

Selo Godinj, turisti

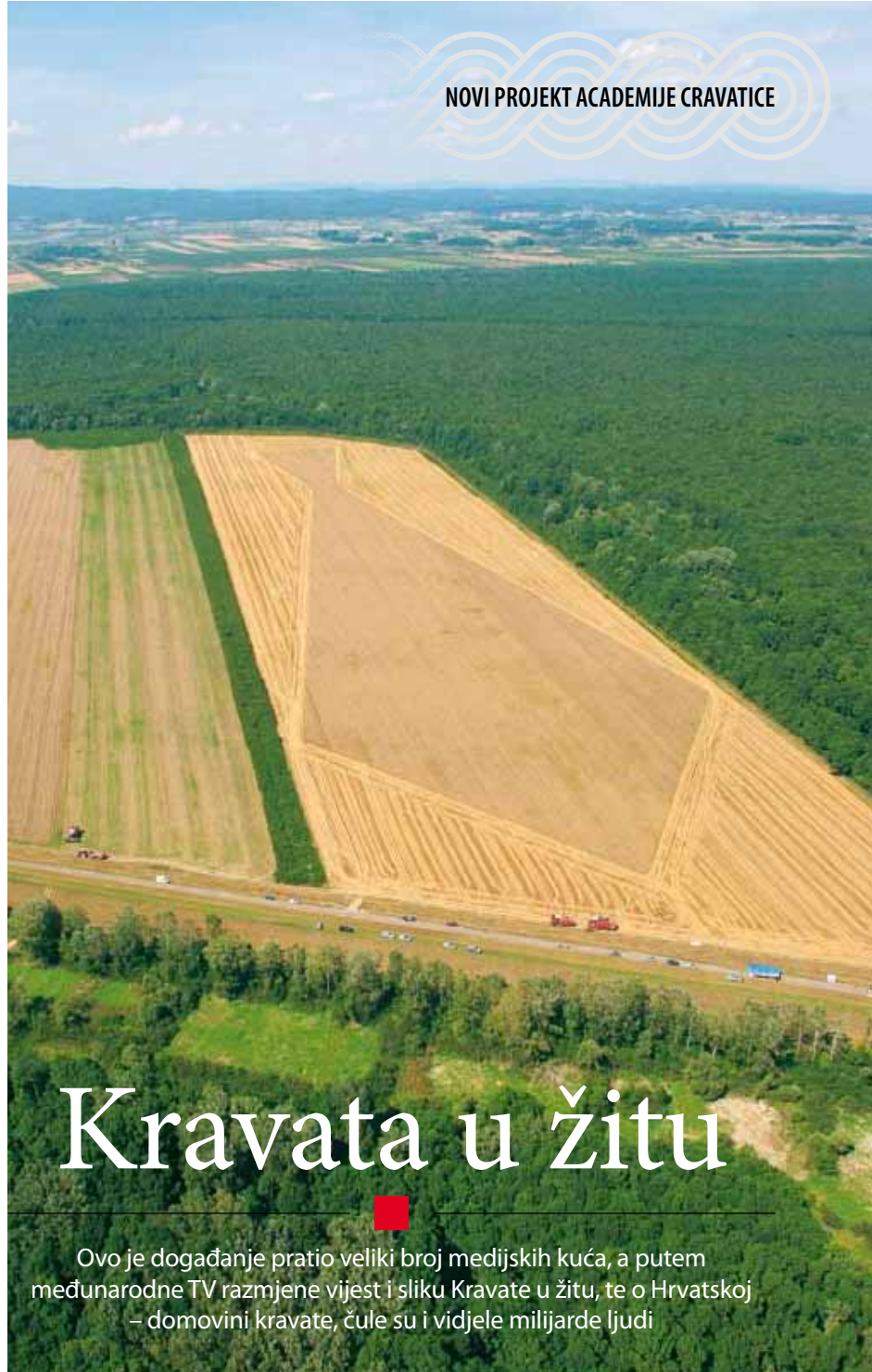
U sred 25 hektara žitnog polja, kod mjesta Davora blizu Nove Gradiške, žetvom se oblikovala Kravata površine 10 hektara, dužine 850 metara, širine oko 230 metara, zlatnožute boje zrelog žita. Tako su Marijan Bušić i suradnici iz Akademije Cravatice početkom srpnja uspješno kreirali divovsku *Kravatu u žitu*.

Prvi, "ručni otkos" izveo je autor projekta Marijan Bušić, a odmah mu se pridružila skupina slavonskih "snaša" u narodnoj nošnji, žanjući srpom i vezući požnjeveno žito u snoplje. Ovo pravo ozračje žetve upotpunili su pjesmom skupina članova Folklornog društva "Antun Matija Reljković" iz Davora, te nekoliko mladića – konjanika u odorama hrvatskih vojnika iz 17. stoljeća. Naime, upravo je u 17. stoljeću nastala autentična povijesna priča o hrvatskim vojnicima, s čvorovanim rupcima u Parizu, koje su tada Francuzi, a potom i cijeli svijet nazvali kravatama.

Nakon simboličnoga ručnog početka žetve, tri kombajna ponajprije su "obrubila", označila obrise kravate. *Kravata u žitu*, impresivna po veličini i jednostavnosti oblika, potpuno je oblikovana u 14 sati. Izvedba ove jedinstvene akcije, koja sa stajališta teorije umjetnosti pripada kategoriji *landarta*, čitavo se vrijeme snimala iz zraka helikopterima. Ovo je događanje pratio velik broj medijskih kuća, a putem međunarodne TV razmjene vijest i sliku Kravate u žitu, te o Hrvatskoj – domovini kravate, čule su i vidjele milijarde ljudi. Među brojnim "zalcima slike", koji snimaju i fotografiraju kadrove ovoga iznimnog projekta, bio je prisutan i Ivo Pervan, jedan od hrvatskih doajena umjetničke fotografije.

Tako je Marijan Bušić, nakon projekata *Kravata oko Arene* (2003.) i *Kravata oko Hrvatske* (2006.) – koji su u svjetskim razmjerima potvrdili kravatu kao medij s golemim simboličkim potencijalom – svoju intenzivnu komunikaciju sa svijetom nastavio novom *kravatološkom* kreacijom *Kravata u žitu*. Organizator izvedbe projekta neprofitna je ustanova Academia Cravatica, a sponzor tvrtka *Potomac*, nositelj "branda" *Croata*.

Kravata u žitu ima i neka druga simbolična značenja i poruke. Kultiviranje zemlje u temeljima je općeljudske

Kravata u žitu

Ovo je događanje pratio veliki broj medijskih kuća, a putem međunarodne TV razmjene vijest i sliku Kravate u žitu, te o Hrvatskoj – domovini kravate, čule su i vidjele milijarde ljudi

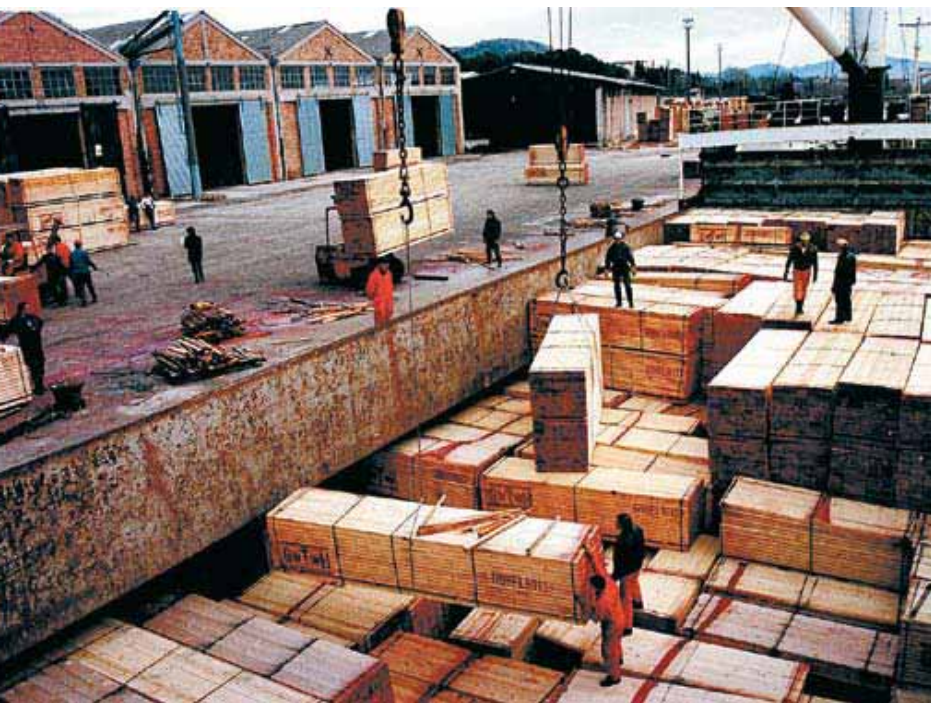
civilizacije. Obrada polja (*agera*) dovodi do *agrikulture*, a u prenesenu značenju svako područje čovjekova djelovanja jest *polje*. Tako i u likovnim umjetnostima govorimo o polju slike koje u *landartu* prerasta u doslovna polja na zemljinoj površini. Obratimo li pozornost na ono što se nanosi na polje, govorit ćemo o oblikovanju, bilo da je riječ o pigmentima boje bilo o nečemu drugome. To drugo, u ovom slučaju, jest žito, elementarna namirnica koja je prehranila ljudski rod, nad kojom se prostire blagoslov hrane,

vrijednost koju ne smijemo prestati osobito cijeniti i poštovati. *Kravata u žitu*, obzirna prema prirodi, mogla bi se okarakterizirati kao ekološki osviještena akcija. ■

CB In the midst of 25 hectares of wheat fields near the settlement of Davor near Nova Gradiška, a 10 hectare necktie (cravat) the golden yellow colour of ripe wheat, 850 metres long and 230 metres wide, was created by the harvesters. And so Marijan Bušić and his associates at the Academia Cravatica in early July succeeded in creating the giant Cravat in Grain.

Drvo je prvo

Na Drvno tehnološkoj konferenciji u Opatiji usvojene su važne preporuke koje se odnose na poboljšanje prilika u drvnom sektoru

pokrenut će se edukacijsko-promotivna kampanja, kako je najavio Marijan Kavan iz Hrvatske gospodarske komore (HGK) - DRVO JE PRVO - u kojoj će sudjelovati HGK, resorno ministarstvo i Hrvatske šume, a raznim komunikacijskim kanalima, prije svega medijskim prilozima pokušat će se izmijeniti navike hrvatskih potrošača te potaknuti veća uporaba drva u graditeljstvu.

POTPORE ENERGETSKIM PROJEKTIMA

Iz Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva najavljena je aktivna potpora energetskim projektima uporabe drvene bio mase te potpore proizvodnji tehnologija i opreme za njezinu veću uporabu u Hrvatskoj, jer se često govori samo o proizvodnji biogoriva za izvoz, a zanemaruju se potencijali i potrebe domaćeg tržišta. Proizvodnja energije iz obnovljivih izvora jedan je od prioriteta Vlade RH i kao i EU, a u posljednje vrijeme uočavaju se povećani upiti iz inozemstva upravo glede korištenja hrvatskom sirovinskom bazom za proizvodnju konjunkturnih goriva poput peleta, briketa te za izgradnju koogeneracijskih postrojenja. U tome smislu, s obzirom na ograničenost naših šumskih resursa, kao i drvnog ostatka iz drvne industrije, zaključeno je da je potrebno pristupiti izradi pripadajuće strategije, kao i potrebne infrastrukture u obliku laboratorija za ispitivanje spomenutih vrsta goriva.

Andrija Popović, predsjednik Fonda za razvoj i zapošljavanje, najavio je mogućnosti kreditnoga praćenja razvojnih projekata pod povoljnim financijskim uvjetima, a projekti pretežito

Hrvatsko je drvo, gledano tijekom povijesti, uvijek bilo cijenjeno, no, nažalost, gotovo nikad u prošlosti, kako ni u onoj davnoj, tako ni u ovoj nedavnoj, hrvatski čovjek nije imao previše koristi od toga. Drvna se grada najčešće u obliku drvenih trupaca odvozila u inozemstvo, od Venecije nadalje. U skladu sa sve većim probojem i povratkom drva u proizvodnju u svijetu, kao prirodne, kvalitetne i ekološki najprihvatljivije građe održana je *Drvno tehnološka konferencija* u Opatiji, na kojoj su usvojene važne preporuke koje se odnose na poboljšanje prilika u drvnom sektoru. Prije svega to se odnosi na potrebu povećanja uporabe drva, što je i bila središnja tema ovoga, središnjega sektorskog skupa.

Napisao: **Luka Capar**

POBOLJŠATI DIZAJN I MARKETING DOMAĆIH PROIZVOĐAČA

Prema predstavljenim istraživanjima koje je provela Agencije GfK, Hrvati i dalje više preferiraju strane *brandove* pokućstva, a isto se potvrđuje i statističkim rezultatima prodaje jer gotovo 60 posto namještaja iz uvoza završi u hrvatskim domovima. S druge strane, ispitanici u istraživanju potvrđuju da su im najvažnije kvaliteta i funkcionalnost, ali imaju i vrlo pozitivne asocijacije na riječ drvo, odnosno suglasni su da to znači nešto kvalitetno, a riječ hrast također je sinonim hrvatskog pokućstva. Ispitanici smatraju da bi domaći proizvođači trebali poboljšati dizajn i učiniti pokućstvo modernijim i atraktivnijim, a sugerira se i agilniji marketing. Kako je potrošnja drva po stanovniku u Hrvatskoj vrlo mala (do 7 puta manja nego u Austriji ili Finskoj),

Raste više šume nego se siječe

Posebno je velika potražnja za hrastovom sirovinom, jer postojeći etat pilanskih trupaca od 450 000 prostornih metara daleko je ispod traženja domaćih pilana koje su samo u prošloj godini imale zahtjeve za obradu više od 950 000 prostornih metara hrastovih trupaca.

To je pomalo iznenađujuće za širu hrvatsku javnost, koja već godinama sluša poruke raznih ekoloških udruga kako kupnjom plastične stolice spašavamo život

jednom stablu. No, šumari nam pojašnjavaju da u Hrvatskoj ima 325 milijuna prostornih metara drvene mase, uz napomenu da je godišnji prirast osam milijuna prostornih metara, a siječemo nešto više od pet milijuna kubičnih metara, što znači da raste više šume nego što je se siječe. Svako drvo ima svoj životni vijek, i u tom vremenu treba ga korisno iskoristiti, planskom sječom.

Slične kampanje za povećanje uporabe i potrošnje drva godinama se već provode u Austriji, Francuskoj, Finskoj i Švedskoj te SAD-u pa su tako samo Finci posljednjih nekoliko godina udvostručili prodaju proizvoda od drva. O provođenju te kampanje govorio je Marijan Kavran iz HGK-a, kazavši da bismo godišnje u Hrvatskoj slobodno moglo posjeći i šest milijuna prostornih metara drvene mase. Kavran je naveo primjer Finske u kojoj godišnje potroše prostorni metar drva po stanovniku, a u Hrvatskoj deset puta manje. Europski proizvođači reklamiraju uporabu drva u Kini, uključujući i izradu kosih krovova te pritom ostvaruju odlične izvozne rezultate u tu zemlju.

namijenjeni izvozu mogu uživati dodatne beneficije. Također su i predstavnici HBOR-a, HAMAG-a, i APIU-a iznijeli pregled aktivnosti u kojima se drvna industrija može koristiti nizom njihovih razvojnih programa. S posebnom je pažnjom praćeno izlaganje Olge Spevec, predsjednice Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, koja je govorila o politici potpora u EU te o mogućem sudjelovanju sektorskih tvrtki u preprisanim projektima.

Ovogodišnja konferencija na kojoj je sudjelovalo više od 200 sudionika iz osam zemalja, potvrdila je svoju središnju ulogu u artikuliranju važnih

sektorskih tema, a zajednički su je organizirali Hrvatska gospodarska komora, Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Centar za razvoj i marketing iz Rijeke pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva. ■

CB In keeping with the growing presence and return of wood in global production, as a natural, high quality and as the ecologically most acceptable material a Wood Technologies Conference was held in Opatija, where key proposals were adopted related to improving the situation in Croatia in the wood sector. Above all this relates to the need to increase the use of wood, which was the central theme of this key sector meeting.

HRVATSKA PO OBRAZOVANJU VEĆ U EUROPI

ZAGREB - U sklopu akcije "Top stipendija za top studente" početkom srpnja u hotelu "Westin" proglašena su 32 stipendista koji će primiti 40 000 kuna, odnosno 4 000 kuna mjesečno u razdoblju od deset mjeseci. Utemeljitelj akcije koja se održava već šest godina zaredom tjednik je *Nacional*, te hrvatske tvrtke koje su osigurale stipendijski fond od 1,2 milijuna kuna. Ministar znanosti, obrazovanja i športa Dragan Primorac poručio je studentima kako je Hrvatska, što se tiče obrazovanja i znanosti, već u Europskoj uniji. "Zadovoljstvo mi je što se stipendija dodjeljuje dan nakon rebalansa proračuna, koji je narastao 38 posto, što dodatno svjedoči da put kojim Hrvatska država ide nitko ne može zaustaviti", rekao je Primorac te dodao kako je uloga najizvrsnijih studenata u Hrvatskoj samo jedna, a to je da svojim djelima svjedoče da Hrvatska može biti iznad prosjeka.

SPLITSKA BOLNICA ULAZI PONOVO U ELITNI KRUG

SPLIT - Povjerenstvo Ministarstva zdravstva odlučilo je da Odjel za kliničku patofiziologiju splitske bolnice preraste u poseban zavod, čime je ta zdravstvena ustanova ispunila sve uvjete za dobivanje statusa KBC-a. Dvadeset godina nakon gubitka statusa KBC-a, splitska bolnica ponovo ulazi u elitni krug zdravstvenih ustanova, a odluka će biti službeno potvrđena nakon što Ministarstvo zdravstva dobije povratno mišljenje Medicinskog fakulteta u Splitu. "Dosad su naši pacijenti morali odlaziti u Zagreb kako bi se podvrgnuli operacijama na srcu ili umjetno potpomognutoj oplodnji, no odsad će se ti zahvati obavljati u splitskoj bolnici koja je, nakon dva desetljeća provedena u "drugom razredu", dospjela u elitni krug te je po svemu izjednačena s KBC-om Zagreb", kaže ravnatelj KB-a Split Dujomir Marasović, ističući da je splitska bolnica u posljednje tri godine pokrenula nekoliko važnih projekata, ostvarivši ujedno i najveći napredak u struci.

Po meni je Bog prosuo biserje

“S Dinare je Bog”, slušam, “prosuo sedam slapova na rijeci Krki, podario je s jedanaest jezera, četiri kanala, tri polja, šest rijeka i pritoka, osam otočića, tri grada, osam stotina i šezdeset ...”

Kornati iz zraka

Dragi prijatelji Domovine!

Listajući naše glasilo – *Maticu iseljenika* – učinilo mi se prikladnim progovoriti vam o meni, središnjoj županiji na našem plavom Jadranu.

PRIRODNE ODREDNICE

Određena sam Dinarom sa sjevera, moćnom planinom koja me odvoji od mojega prirodnog zaleđa – Bosne i Hercegovine; zapad mi je prema Zadarskoj županiji omeđen Zrmanjom, odakle se spuštam na kraj Nacionalnog parka Kornati; potom me otočna skupina, preko najjužnijeg Žirja, prenosi na istok, kamo izlazim na rogoznički rt Ploče, penjem se potom krajem primoštenskoga zaleđa gotovo do Cetine, preko Čavoglava, kako bih ponovno završila s “vjetrom s Dinare”.

U gore navedene obrise mogu

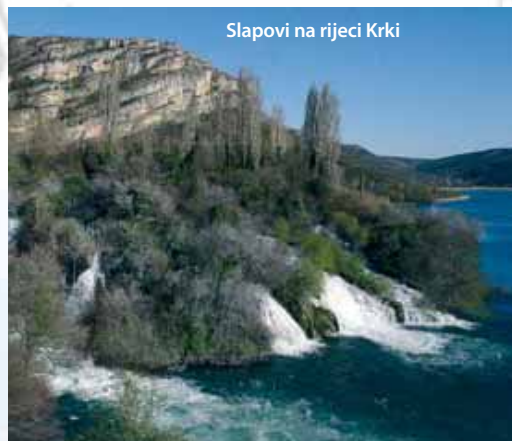
tijela već su prije nekoliko desetaka tisuća godina prvi ljudi stali naseljavati špilje, odabirući primitivnim kamenim oružjem lovinu. Mlađe kameno doba – primjerice naselje u mojemu središtu – Danilo, obilježilo je pravi početak života, tu se u obrednoj igri *ritona* (obrednih posuda) i drugoga keramičkog posuda, začinjao novi život.

Potom su grčki i rimski pisci, s istočne strane Jadrana, u osvit metalnoga doba, stali spominjati Ilire. Razdijelila je rijeka Krka njihova plemena pa se s njezine lijeve strane nastaniše Liburni, a s lijeve Delmati. Njihove gradine i utvrde ulijevaše strahopoštovanje. Onda se u sutonu razdoblja prije Krista na mojem području pojavise Rimljani. Nizala su se stoljeća, odigrali ratovi, umirali diktatori, u ratovima u kojima, primjerice u borbama oko planine Promone (danas Promine, iznad Drniša) Rimljani napadaše s dvanaest legija, a za uspješno osvajanje podigoše opkop dugačak gotovo osam kilometara.

Prvo stoljeće nakon Krista donijelo je Rimljanima provinciju Dalmaciju, a mojeme prostoru mnoga naselja s rimskim građanskim pravom, primjerice Scardona (Skradin) i Burnum (nadomak današnjim Ivoševcima). Usporedo s otpočinjanjem rimske vlasti, u Carstvu se širi kršćanstvo, a, kad ono postane službena vjera i na prostoru moga tijela, počet će se podizati bazilike, primjerice ranokršćanska dvojna bazilika pokraj Srime.

Skradinski buk

Slapovi na rijeci Krki

Onda su moje tijelo stali rastakati nasrtaji Germana i Huna. Raspolovili su Rimsko Carstvo. A kad su udarili Avari i Slaveni, Bizant (Istočno Rimsko Carstvo) sveo je svoju moć na uski obalni pojas istočnog Jadrana.

KRKA – ŽILA KUCAVICA

Potom su na oblu došli vaši današnji predci i ... Nisu bili dovoljno moćni te im pripade zaleđe – poglavito Knin. Tamo su na oltarskim pregradama upisali svoja imena Svetislav i Držislav, dok je Stjepan I. utemeljio biskupsko središte u Biskupiji nadomak Kninu. I tek tada, najmoćniji hrvatski kralj, ude među romanske gradove i na stijeni iznad mora, 1066., Petar Krešimir IV. utemelji prvi hrvatski grad na Jadranu – Šibenik.

Od tada će tijelo moje današnje županije biti dugo u središtu zbivanja. Zvonimir je shvatio vrijednost kninske tvrđave, važnost kninskog biskupa i dugovječnost rimske Crkve i utvrdio se u Kninu – svojemu (Zvonimirovu) gradu.

Krka, moja žila kucavica, postade prijelomnica za buduća događanja. Tu se u Kamičku, u jednoj od mnogobrojnih njezinih utvrda, rodio posljednji kralj hrvatske krvi – Petar Snačić.

Na samom smo kraju 11. st., bitka na planini Gvozdu (danas po kralju Petru Petrova gora) izgubljena je i novi su hr-

Napisao: **Zvonko Madunić**

vatski vladari mađarski Arpadovići.

Ali moje je tijelo ponovno u središtu. Nekadašnja ilirska i rimska Varvarija, danas Bribir, rođilište je najmoćnije hrvatske plemićke obitelji Šubića. Oni će suvereno vladati hrvatskim i bosanskim područjem. Toliko su moćni da su na početku XIV. st. na hrvatsko-ugarsko prijestolje doveli Anžuvince (novu vladalačku obitelj).

Zaredale su dinastijske borbe u hrvatsko-ugarskoj državi, a rezultat svega bijaše činjenica da je moje tijelo uvučeno u Mletačku Republiku. Time sam izgubila dio svoje autonomije, ali u to vrijeme, uz Statut, koji je moj Šibenik već imao, trgovina je u uzletu i ...

Sve su silnice usmjerene u duhovnu sferu i evo mojega čuda – katedrale Jurja Dalmatinca koja, gle li zanimljivosti, niče u vrijeme najvećih turskih nasrtaja, kada u prvim desetljećima XVI. st. u neprijateljeve ruke padaju utvrde Ostrovnica,

Kornati

Knin i Skradina, a Turčin sagradi grad Drniš.

PUNA SU MI USTA OSMIJEHA

Potom su ti bučni napadači stisnuli moj teritorij uz samu obalu, gotovo sam skončala u naletu sablja, turbana i kuge. I onda, nakon 1647. te Dugog rata za oslobođenje, Turci bijahu otjerani iza već spomenute Dinare i ja, nekada kraljevski

Skradin

prostor, opet slobodno dišem.

Uspostavljena granica s Turskom donijela je nekoliko stoljeća mira. Mlečani vladaju, ali javni je život u rukama domaćih sinova. Oni drže duh svojim umjetničkim stvaralaštvom sve dok pad Republike, potkraj XVIII. st., ne razdijeli šibensku masu na pristaše Napoleonove Francuske i Austrije. No, kad je Austrija konačno preuzela konce, stala je jačati nacionalna misao, koja će 1872. konačno i pobijediti s Narodnom strankom, čiji će čelnik – Ante Šupuk - 1895. godine na slapovima moje Krke podići jednu od prvih hidrocentrala na svijetu.

I kad ta stranka krene u pogrešnome smjeru, Šibenčani su 1904. smogli snage i odabrali pravaše kao svoje upravitelje. S te pozicije dočekan je Prvi svjetski rat, potom kratka vladavina Kraljevine Italije, nezgrapna Kraljevine SHS (Jugoslavija), autokratska komunistička Jugoslavije i ...

Rujan 1991. donio je jednu od najvećih prekretnica u povijesti mojega tijela. Županija je pred padom. Neprijatelj je na mostu preko mojeg estuarija.

Životi mojih stanovnika su mu na dlanu i ...

Puna su mi usta osmijeha jer sam potpuno u rukama svojih stanovnika – Hrvata. A Dinara!?

“S nje je Bog”, slušam, “prosuo sedam slapova na Krki, podario je s jedanaest jezera, četiri kanala, tri polja, šest rijeka i pritoka, osam otočića, tri grada, osam stotina i šezdeset biljaka, osamnaest vrsta riba, četiri tipa vodozemaca, osam vrsta zmija i tri guštera; a u Kornatima tek, u toj priči, uz bistrinu i plavetnilo mora, uz strminu ili blagost stijenja, uz stotinu četrdeset osam imena otoka, valja prebirati moje biserje - one što bude želje i ...”

Mame vas ovdašnje i negdašnje. ■

CB Šibensko-kninska županija jedna je od najbogatijih hrvatskih regija po prirodnim i kulturno-povijesnim ljepotama. Županija se smjestila na granici sjeverne i srednje Dalmacije i Like. Glavno administrativno, kulturno i gospodarsko središte Županije je Šibenik. Rijeka Krka i područje oko nje proglašeni su Nacionalnim parkom i velika su turistička atrakcija. Obala je vrlo razvedena sa mnogobrojnim otocima od kojih su najznačajniji Kornati.

Šibenik

Druga obala pjesništva (ili Pjesnik u borbi sa snom)

Nikad nije zaboravio vratiti se u jedinu smislenu i stvarnu prtljagu koju je 1960. ponio u svijet iz Zaprešića: vratiti se u jezik u kojem je pisao, jezik po kojem je postojao i jezik kojim je mogao govoriti na sav glas

Pišući knjigu *Otmičari ispunjena sna*, autor Boris Maruna najviše je, čini mi se, dvojio o naslovu. Teško mu je bilo odlučiti o tome je li riječ o ljudima ispunjena ili neispunjena sna. Dugo smo o tome raspravljali u redakciji, razmatrajući varijante o snovima i (ne)ispunjenju kao nečem što je nadilazilo i povod i razlog rasprave. San, zasigurno, nije bio onaj let zrakoplovom koji se jednima učinio korisnim, drugima uzaludnim, a treći su ga izveli pred sud i tamo izrekli varijantu koja nije uzimala u obzir ni jedan od razloga leta, ideje, posebnih okolnosti, nesretnih prilika... San je bio Hrvatska, Hrvatska u koju su se letači sna mogli vratiti. U tom je smislu san, nekoliko godina poslije, bio ispunjen. Ali upravo zbog otmice aviona neki su prekoračili granice sna i našli se mimo svega, iza zbivanja, izvan priče. Još je jednom trebalo presložiti san i vidjeti kamo se stiglo s ispunjenjem. Boris je dugo dvojio o naslovu i napokon izabrao onaj koji se činio najmanje konfliktan. Za druge, a time i za njega. Kad je proza bila u pitanju, pjesnik u Maruni gušio je silovitost i izravnost. Bio je duboko zamišljen nad preciznošću činjenica koje su bile sve prije nego san i koje su vodile na put na kojem se san udaljavao.

U uvodnicima i političkim tekstovima koje je sredinom i u drugoj polovici devedesetih godina ispisivao vrlo redovito, Maruna je zaljubljaio snove ne bi li iz njih poispadali elementi dovoljno čvrsti i utemeljeni da se održe u realnosti. Bio je to Maruna koji je iznenađivao one koji su tvrdili da ga poznaju. Ili da su ga poznavali. Mi drugi, koji nismo imali ni predrasude ni predživot njegova (i drugih) prekograničnih snova pa onda ni njihova ispunjenja, bili smo otvoreni

Napisala: **Grozdana Cvitan**

za razumijevanje riječi i postupaka čovjeka koji je, analizirajući prostor u kojem se našao, počeo dijalog s vlastitim snom. Bio je javan i dramatičan.

Bila je to situacija u kojoj smo prvi put susreli one koji su svoje pravo na vlastito mišljenje branili i tuđim pravom na mišljenje, a da pri izboru metode nisu preferirali šutnju, distancu, (samo)izolaciju. Oni su bili ona druga Hrvatska koja je više od svojih kriminalaca poštovala svoje intelektualce, oni su bili letači sna u kojem su se domovinski i izvandomovinski hrvatski uspijevali razumjeti i prepoznati. U govoru o demokraciji šjor Vinka u Saboru u trenutku kad se dvodomni parlament pretvarao u jednodomni, ili bilo kojem Maruninu uvodniku u dvotjedniku za kulturu pravo na drugo mišljenje postalo je politički legitimno istupanje koje je i one što su život proveli na rubu provalije ponovno vraćalo na rub. Nisu više bili emigranti, ljudi koji stoje negdje na putu, koji se spremaju doći i otići istodobno, oni koji se sa sobom susreću da se ne bi susreli s drugima, oni koji oprezno stražare nad vlastitom nedorečenošću kako ne bi postali dovršena priča tuđeg interesa. Kad je kupio kartu svojega konačnog povratka, Maruna se naslonio na san i uzdrmao temelje vlastite egzistencije. I sebe i nas susreo je s činjenicom da na profitabilnim tržištima između ljudskih taština i sanjača, snovi ne samo da malo vrijede nego i gadno smetaju. Zahvaljujući njemu, njegovim uzorima i njegovim pozivanjima na autoritete suvremene misli u Hrvatskoj su prvi put citirani pa i prevedeni hispanoamerički teoretičari i filozofi, autori koji su i sami u svojim zemljama i svojem vidokrugu mirili snove i realnost.

Na Marunijoj smo poeziji naučili ono što je pjesnika emigranta razlikovalo od domovinskih liričara političke provenijencije: za razliku od onih što su se domišljali kako riječima premostiti konflikte on je izabirao izraze kako bi lirici dodao silovitost. Samo on je legitimno mogao zbirku poezije nasloviti: *Upute za pakleni stroj*. Njegov je pakleni stroj tinjao u njemu pa, iako je takvo što najlakše tvrditi i poprilično teško dokazati, ostaje činjenica da je o ovom svijetu mislio kao o prostoru u kojem se utočište udaljava od čovjeka na isti način na koji se čovjek nađe napušten od vlastita sna ili kao što je zapisao u pjesmi *Ja ne zavidim hrvatskim pjesnicima*:

*Ja proučavam eksplozivne naprave i tehnike
Tražim uzglavlje pod koje bih podmetnuo svoje teoretske
Spoznaje.*

Za razliku od svih (čast izuzecima) drugih hrvatskih pjesnika, ma koliko se to činilo drukčijim, Maruna je uistinu mislio i radio ono što je govorio. U tome smislu *eksplozivne naprave i tehnike* bile su to što u realnosti i jesu, ali su mogle biti i riječi koje su eksplozivnost naprava i tehnika poštovala. Njegovo poetici nije smetala činjenica da se o jeftinom oružju može razgovarati s (govorio je u ljutnji, misleći na neke druge) "uvijek dostupnim" Janezom Janšom, kad su oni što *mirišu na janjetinu i mladi luk* žurili na zvučne rasprave u Münchenu, a onda godinama kasnije stizali s potvrđama o tome koliko su sebe uložili u Hrvatsku. Bile su to godine u kojima je jednog dana u redakciju stigao faks na kojem je pisalo da podružnica neke stranke u San Diegu briše Borisa Marunu iz članstva. Potpisan je bio stanoviti *no name* iz San Diego, čovjek čiji je doprinos povijesti hrvat-

Boris Maruna bio je ravnatelj HMI-a 1990.-1992. i 2000.-2003.

ske kulture u tom potpisu davno zaboravljenog dopisa, kojim kao predsjednik stranačkog ogranka s istočne američke obale pokušava nama u Hrvatskoj sugerirati kako jedini kojeg poznamo od svih njih s te, istočne obale zapravo ne pripada njima. A tko su oni? Gdje su danas i kako se zovu?

Uistinu, Maruna se nije niti pronašao niti utopio na istočnim obalama, ma gdje bile. On zaista nije pripadao njima jer je bio s nama, jer nikad nije zaboravio vratiti se u jedinu smislenu i stvarnu prtljagu koju je 1960. ponio u svijet iz Zaprešića: vratiti se u jezik u kojem je pisao, jezik po kojem je postojao i jezik kojim je mogao govoriti na sav glas ne plašeći se nerazumijevanja svojih američkih i ostalih interkontinentalnih prijatelja, znanaca, žena, slučajnika, istomišljenika i protivnika, lovaca na duše i tijela između kojih je taj *Tvrđ pjevač* prepoznao:

*Ali sad sam već negdje tu; tu negdje je i moj
nejasni cilj
Ja zbilja nemam razloga da se povučem, a vi
me ne možete zaustaviti
Ići ću polako do kraja premda u tome već odavno
nema nimalo nježnosti.*

Život se uistinu nije pokazao kao nježnost. A otišao je do kraja, do kraja svoga sna, otišao je preko sna, oprostivši se od Hrvatske u Novoj bolnici u Dubravi, potpomognut aparatima za disanje i hranjenje, otišao je šutljiv pred onostranošću, izgovorivši posljednjih sedamnaest godina sve ono zbog čega je prethodnih trideset proveo lutajući svijetom. U međuvremenu, izmirivši vlastite snove i stvarnost, jer s ljudima tih računa nije imao: pjesnici govore za sva vremena i zato je s njima teško biti u dijalogu. Onaj drugi glas u tom dijalogu traje koliko i zvuk koji ga nosi. Nijemi pred smrću samo su oni koji znaju da su na vrijeme rekli sve, a mnogo toga i za vrijeme bez obzira na to u koji se od snova udaljili. ■

CB On the occasion of the passing of Boris Maruna we bring an article by Grozdana Cvitan. Maruna passed away in Zagreb on June 14th in his 67th year after a protracted illness. Maruna was born in 1940 in Potprag, on the southern slopes of Velebit. In 1960 he emigrated from the former Yugoslavia. He returned to Croatia after the transition to democracy and the constitution of an independent Croatia in 1990 and, among other things, served as Director of the Croatian Heritage Foundation and editor in chief of the Matrix Croatica's *Vijenac* magazine. During the last four years he served as Croatian Ambassador to Chile, from whence he came last week to Zagreb. Maruna was one of the best contemporary Croatian poets, published ten books and was the recipient of prestigious awards.

O žrtvama u ratu i miru

Najviše je bilo izlaganja o stradanju u Drugome svjetskom ratu (Bleiburg i križni putovi). Zapaženo je izlaganje "Bleiburg u dokumentima Velike Britanije". Bilo je i nekoliko osobnih svjedočenja sudionika Križnih putova

S otvaranja Kongresa: slijeva: fra Zlatko Špehar, Šimun Penava, Zvonimir Šeparović, Josip Jurčević i Branimir Molak

Stručno se raspravljalo o stradanju u prometu.

O djeci kao žrtvi govorilo je čak sedam sudionika, a teme su bile: Djeca žrtve zločina; Djeca žrtve feminističko-anarhističkoga spolnog "odgoja"; Žrtve mobinga i bulinga; Nasilje u školama – mobing; Psihološke krizne intervencije s djecom; I pobačaj je nasilje; Pravna zaštita nerođene djece u hrvatskim zakonima i međunarodnim dokumentima.

Na Kongresu je promovirano sedam knjiga koje se bave žrtvoslovljem:

Matilda Mance: *Smrtonosna zamka (droga)*, Ivica Mlivončić: *Al Qaida se kalila u BiH*, Mitja Ferenc-Želimir Kužatko: *Prikrivena grobišta Hrvata u Sloveniji*, skupina autora: *Prešućene žrtve Đakova i Đakovštine u II. svjetskom ratu*, Mario Filippi: *Na istočnom pragu Domovine 1991. godine*, Damir Borovčak: *Voliš li Hrvatsku?*

Na kraju prvog dana izlaganja HŽD predalo je priznanja zaslužnima, a zahvalnice dobročiniteljima koji su pomogli Kongres i općenito rad Društva.

Kongres je nastavio s radom u nedjelju, 17. lipnja u Škabrnji. Kod spomenika stradalima u Domovinskom ratu položeni su vijenci i služena je sv. misa. U nastavku rada Kongresa podnesena su izvješća o izlaganjima i doneseni zaključci.

Rezultat rada Kongresa bit će opsežni zbornik izloženih radova koji se očekuje na jesen. ■

CB The Fourth Croatian Victimology Congress was held in Zagreb June 15th and 16th, and closed June 17th in Škabrnja. The event's High Patron was Professor John Dussich DSc, the president of the World Victimology Society. The topic of this year's congress was: "Victims in war & Peace", with an introductory address by Zvonimir Šeparović, the Croatian society's president.

Naslovnica Kataloga

Četvrti Hrvatski žrtvoslovni kongres održan je 15. i 16. lipnja u Zagrebu u hotelu Sheraton, a zaključni dio 17. lipnja u Škabrnji. Visoki pokrovitelj Kongresa bio je prof. dr. sc. John Dussich, predsjednik Svjetskoga viktimološkog društva, koji, nažalost, nije mogao doći pa se obratio pismom. Počasna predsjednica kongresa majka Kata Šoljić, koja je u Domovinskom ratu izgubila četiri sina, pozdravila je prepunu dvoranu. Mješoviti zbor crkve sv. Josipa iz Zagreba uveličao je pjesmom rad kongresa. Hrvatsko žrtvoslovno društvo (HŽD) od osnivanja godine 1990. održalo je tri kongresa koji su rezultirali opsežnim zbornicima radova. Tema ovogodišnjeg bila je: "O žrtvama u ratu i miru", a uvodno je izlaganje održao dr. sc. Zvonimir Šeparović, predsjednik HŽD-a.

Raspon tema, kao i na prijašnjim kongresima ide od stradanja u prošlosti do novijih stradanja u prometu, stradanja djece, nasilje u obitelji, problemi mina i

drugo. O stradanju Hrvata u dalekoj prošlosti govorilo je nekoliko izlagača. Ove je godine 450 godina ramskih mučenika, kad su Turci poubijali fratre i zapalili franjevački samostan u Rami. Najviše je bilo izlaganja o stradanju u Drugome svjetskom ratu (Bleiburg i križni putovi). Zapaženo je izlaganje "Bleiburg u dokumentima Velike Britanije". Bilo je i nekoliko osobnih svjedočenja sudionika križnih putova. Opširnije su obrađene žrtve odžačkoga kraja, zatim Krnjeuše, Vrtoča, Bjelaja, Goriša, Ružića u Hercegovini, zatim žrtve angloameričkog bombardiranja Bihaća.

O stradanju u Domovinskom ratu govorilo se o ubijenome tovarničkom župniku Ivi Buriku, zatim o žrtvama u mjestima: Vrbanja, Balinci, Četekovac, Čojlug, kao i općenito o stradanjima Hrvata u Lici. Iznesena su stručna liječnička istraživanja o samoubojstvima branitelja. Upozoreno je na opće probleme mina u Hrvatskoj, a opširnije se govorilo o žrtvama mina u Zadarskoj županiji.

Napisa: **Šimun Penava**

Umro ugledni hrvatski kipar iz SAD-a Josip Turkalj

Utorak 3. srpnja 2007. u Clevelandu (OH, SAD) umro je ugledni hrvatski kipar Josip Turkalj. Josip Turkalj je rođen 1924. godine u Rakovici u Hrvatskoj. Kad je imao šest godina, vidio je poprsje lokalnog heroja koje je bilo smješteno na gradskom trgu, gdje je odrastao. Taj naoko beznačajan događaj potaknuo je zanimanje malog dječaka, što će se poslije pretvoriti u životnu strast.

Školovao se na Likovnoj akademiji u Zagrebu, a poslije i na Umjetničkoj akademiji u Rimu. Godine 1957. svjetski poznati hrvatski kipar Ivan Meštrović ponudio mu je mjesto asistenta na Sveučilištu Notre Dame u SAD-u. Nakon Meštrovićeve smrti, 1962. godine, Turkalj je zauzeo njegovo profesorsko mjesto, gdje je studente podučavao kiparstvo sljedeće dvije godine.

Turkalj se zatim gdje 1965. preselio u Cleveland (OH), gdje je živio sa suprugom Julie. Otac je šest sinova koji su odreda uspješni u različitim zanimanjima, a kojima je u srca ulio veliku ljubav za staru domovinu. Prihvatio je profesorsko mjesto na Gilmore akademiji i uz dodatak svojoj pedagoškoj karijeri,

Napisala: **Vesna Kukavica**

nastavio biti plodonosan kipar. Nekoliko njegovih najznačajnijih i najimpresivnijih djela uključuju: *Mojsije*, 18 stopa visoki brončani kip u studentskom domu Sveučilišta Notre Dame, *George Washington*, 9 stopa brončani kip izvan zgrade Okružnog suda u Buffalu, NY, te *Gospa od mira* i *Gospa Bistrička*, dva 7 stopa visoka mramorna kipa u nacionalnom svetištu u Washingtonu, DC.

Turkalj je za svoj kiparski rad primio brojne nagrade, uključujući posebno priznanje 1999. godine - *Predsjedničko odlikovanje za promicanje hrvatske kulture*, koje mu je dodijelila vlada Republike Hrvatske.

Njegov sin Thomas upravitelj je umjetničke galerije *Turkaly*. Josip Turkalj bio je veliki rođoljub i mecena kulturnih institucija i udruga hrvatskoga naroda u iseljeništvu i domovini. Tako je u kulturnom muzeju Hrvatske bratske zajednice u Pittsburghu postavljena njegova darovana skulptura *Majka useljenika*. Nakon atrijske Hrvatske matice iseljenika

u Zagrebu, gdje se čuva original ovoga poznatog djela, te Buenos Airesa, to je treće mjesto gdje je postavljena ova šest stopa visoka skulptura koja predstavlja majku koja drži svoje novorođenče i upućuje svoju mladu kćerku prema novom životu dok odlaze prema svojem odredištu u novoj zemlji.

Josip Turkalj je motiv majke s djetetom, zasigurno, pronašao u nadahnućima glasovitog kipara i svoga učitelja Ivana Meštrovića, čiji je

poznati kip *Imigrantska majka* otkriven u listopadu 1960. na trgu ispred katedrale u Milwaukeeju. ■

CB Eminent Croatian sculptor Josip Turkalj passed away on Tuesday, July 3rd, of this year in Cleveland (OH, USA). He was born in 1924 in Rakovici (the Kordun region). He studied at the Visual Arts Academy in Zagreb and at the Academy of Art in Rome. He left for the USA in 1957 at the invitation of Ivan Meštrović and became his assistant at Notre Dame University in Indiana. He lectured from 1969 to 1989 at the eminent Gilmore Academy in Cleveland where he had a fruitful career in sculpting. He exhibited across the USA.

VIJESTI HR - KULTURA, ZANIMLJIVOSTI...

NAGRAĐA HNK LIVIJU BADURINI

ZAGREB - Godišnje nagrade Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu za najbolja dramska, operna i baletna ostvarenja u sezoni 2006./2007. godine dodijeljene su na svečanosti održanoj krajem lipnja u foyeru toga kazališta. Zanimljivo da je nagradu "Mila Dimitrijević" za najbolju žensku ulogu dobio glumac Livio Badurina. "Ma kako nekome zvučalo šokantno i senzacionalistički", rekao je Vjenceslav Kapural, predsjednik žirija u čijem su sastavu još bili Đurđa Škavić i Želimir Mesarić, obrazlažući jednoglasnu odluku, "Badurina je svojom interpretacijom signore Laure, u komediji Marina Držića "Dundo Maroje" i režiji Ozrena Prohića, oblikovao briljantnu karikaturu u najboljem smislu žene transvestita kao suvremenu kurtizanu, ovodobnu starletu koja afektira, zavodi, dominira, nadmašuje sve, a osobito samu sebe".

GLUMCI U ZAGVOZDU

ZAGVOZD - U Zagvozdu, mjestu u Imotskoj krajini, potkraj lipnja otvoreni su kazališni susreti "Glumci u Zagvozdu", koji ove godine obilježavaju 10., jubilarnu godinu postojanja. Na ovogodišnjim susretima u Zagvozdu, koji će trajati do 19. kolovoza, bit će izvedeno 12 kazališnih predstava, te će se održati 10-ak glazbenih i folklornih večeri i izložbi slika. Susret "Glumci u Zagvozdu" zatvorit će Histrioni predstavom "Zagrebački orkestar" po tekstu Jeana Anouilha.

Otišao je Tadija, nismo više mladi

Kad umre pjesnik, preostaje nam zahvaliti Bogu na veliku daru narodu i jeziku iz kojeg stihotvorac dođe na svijet. Ali zahvaliti nam je i pjesniku, danas našem Tadenki (tako zvaše ga njegova neprežaljena Jelica), na poklonu i prijateljstvu

D oznah, po tokijskom vremenu - jutros, da je sinoć, 27. lipnja u Zagrebu u 20 sati i 30 minuta, "Tadiji čaša iz ruke uzeta".

I prsten njegov opjevani, s karneolom u srebro optočenim, ostavi ga, kako to u pjesmi predmnijevaše. Prsten mu isti,

Napisao: **Drago Štambuk**

slomljeni, nakon što ga poslije 19 godina nađe, pred više godina odnijeh zlataru koji ga popravi. I cijeloga stavih mu na ruku, znameniti njegov prsten, da nosi ga do smrti, do dana jučerašnja.

Zapravo Tadija napusti, ostavi prsten svoj za vitrinu, na ogled znatiželjnicima, za Muzej u Brodu, a pjesma o prstenu koja glasovitijom postade od prstena, živjet će u knjigama, prašnim knjigama. Tvojim i

mojim knjigama.

Kad me jutros, u Tokyo, u cik zore nazva doktorica Brlić, ona koja s toliko brižne predanosti bdjela je nad mojim zdravljem i potrebama, i bi mu kao kći, najbliža uz Mira i Zrina iz Rastušja, ne bi mi do buđenja niti ustajanja. Nisam čuo nikakav zvuk, jer mobitel bi utišao do maksimuma, ali se probudih u trenu da registriram bljesak signala do postelje. I prije no što doktorica išta izusti, primih srcem žalobnu vijest.

"Tadija je izdahnuo". Znao sam što ćeš mi reći; pokoj njegovoj duši, odgovorih. Praznina i uteg rana jutro oteščaju moju sobu. "Ugasio se tiho, sestre su samo zamijetile da ne diše više. Dan ranije bio je neobično raspoložen i razgovorljiv, štoviše vedar, iznimno se trudio hodati i raditi sve preporučeno od fizioterapeuta. Bio je to labuđi pjev", kaza Mirjana.

Odmah je sa svojom Vlatkom otišla u Dom obuču ga, prekrizila mu je na prsima ruke i u njih stavila krunicu, jer tak' treba. Imao je spokojan, miran izraz lica, reče. Izvukla je iz kompjutera pretprošle godine od Tadije diktiranu i ispravljenu osmrtnicu. Potpisao ju je s - rodbina i prijatelji. Mogao je i tebe spomenuti, kazah. Mogao je, ali to onda ne bi bio Tadija, reče.

Prisjetio sam se Tadijanovićeve dolaska na pjesničku manifestaciju Croatia rediviva u Selcima na Braču, 19. srpnja 2001. Letio je avionom po drugi i, kako će se pokazati, posljednji put u životu. Poslije pristanka zrakoplova, slijetanje skarabeja iliti gundevalja na Tadijino lijevo rame u bračkoj zračnoj luci iniciralo je adendum na pravilnik ove svehrvatske "ča-kaj-što" manifestacije. Zbog njega, tako, postoji i Maslinov vijenac sa zlatnim skarabejem. Rekoh mu, pritom, na dočeku kako je skarabej simbol vječnosti, a nije naodmet spomenuti i da je dva dana kasnije u Selcima napisao pjesmu "Živjeti u vječnosti" u kojoj poetski fiksira taj znakoviti događaj.

Jer sve što se Tadiji događalo, njegova svakodnevnica, ulazila je neopazice, spontano, u pjesme, pa je nekada bilo teško razlučiti jesu li pjesme dnevnik njegova života ili pak poezija iskupluje, uvijekovječuje, život Tadijin.

U Maslinovom vijencu 3, antolog-

Sa suprugom Jelicom

iji koju načinih prateći ovjenčanike na Croatiji redivivi, njih petero od 2001. do 2005, u uvodnom svojem tekstu nakon što ovjenčah Tadijanovića na oltaru u crkvi Krista Kralja, zarad ljetne oluje koja se stuštila usred događanja na otvorenom trgu na moje rodno mjesto, kažem sljedeće:

“Nikada nisam snažnije oćutio, kao te noći u crkvi Krista Kralja, da je poetska riječ sveta riječ i da ima moć povezati ljude u zajedništvo čvršće od okova, u slatko zajedništvo duša i srca. Željka Čorak govorila je te noći o vojsci pjesnika koji kuljaju iz crkve i trgov ispred nje (kao i iz manifestacije same), dok hitasmo prema ‘Ružmarinu’ na večeru, mračnim i skliskim kamenim trgov pridržavajući jedni druge. Nikada bliži i tješnje priviti jedni uz druge ne bjesmo, mi rod pjesnički, rod nositelja svjetla riječi, zadodeni ljubavlju i bliskošću, ćuteći snagu onoga koji nam darova talent i naloži njegovu plemenitu uporabu”.

Samo zbog vjerovanja ovom navodu vrijedilo je poznavati Tadiju, kralja Midu hrvatskog jezika koji bi gotovo sve što riječima dotakne, pozlatio, okovao u vječnost i zimzelen pjesništva.

Na “Zidu od poezije” na Trgu Stjepana Radića u Selcima na Braču stoje od ove godine, između 16 ploča, već tri s preminulima. Prva Zlatana Jakšića, deseta Slavka Mihalića i jedanaesta Dragutina Tadijanovića. Trebao sam ovdje na Zidu

biti prvi, reče Tadija kada pride pločama od bijela mramora sljedećeg dana, nakon ovjenčanja. Ali, Tadija, kazah, prvi si u drugom redu.

Ove godine gorka žetva imena sa Zida od poezije u Selcima učinit će misu zadušnicu za pokojne pjesnike u crkvi Gospe Karmelske, 20. srpnja u 19 sati, iznimno tužnom. Jedina će utjeha u svemu biti spoznaja o golemu daru koji sva trojica ostaviše hrvatskom pjesništvu. Zlatan u čakavici, Slavko i Dragutin u štokavici; jer manifestacija u Selcima slavi i ča i kaj i što. U njoj tropletni jezik hrvatski u svim trimama izričajima jednako slatko zvoni.

Na povratku u Tokyo, pri prolasku kroz Zagreb, 12. svibnja ove godine otišao sam posjetiti Tadiju u bolnicu Dubrava u kojoj se liječio od ponavljane upale pluća što crpila je njegovo tijelo i duh.

Uglavnom je snatrio i doimao se kao da je već s druge strane groba Prizvao sam ga nekoliko puta. Umorno mi je zahvalio na prijateljstvu i dolasku. Ćutio sam da je to naš posljednji susret. I ranije, prije

U šetnji Trgom bana Jelačića

Proslava 100. rođendana

nekoliko mjeseci, kada sam ga uspio dozvati iz Tokyja, iako je slabo čuo, ćudio se činjenici da ga zovem i da razgovaram s njime iz tako velike daljine. Rekao mi je tada iskidanim i zadihanim glasom: “Jako volim tebe i tvoju poeziju”, što mi se činilo gotovo nevjerojatnom izjavom, potpuno netipičnom za Tadiju.

Nikada ga nisam ćuo hvaliti ili isticati ikojeg pjesnika, tako da sam osjećao kako mu se tanji otpor i popuštaju otponci koji ga činiše suzdržljivim i sebi usmjerenim.

Kad umre pjesnik, preostaje nam zahvaliti Bogu na velikom daru narodu i jeziku iz kojeg stihotvorac dođe na svijet. Ali zahvaliti nam je i pjesniku, danas našem Tadenki (tako zvaše ga njegova neprežaljena Jelica), na poklonu i prijateljstvu, osobito prijateljstvu Riječi; na svećeničkoj pažnji i obziru prema jeziku hrvatskom iz kojeg nam je sve što nam je znati i imati, i u kojem jedinom biti nam je i postojati.

Jer bili smo, i jesmo, i sada kad tebe, dragi naš Tadija, pri jeziku našem kao poslenika više ne bude. No stanovat ćeš u jeziku, to, zasigurno, znamo. Po trajanju u njemu i jesi skarabej, u najplemenitijem i najdubljem smislu te riječi.

Hvala ti, Tadija, na poduci prijanjanja vječnosti i življenja u vječnosti, u vrijeme kad efemernost i prolaznost opsjedaju i nište nas svijet. Hvala ti što si iz najkrhkijeg gradio najčvršće. I zbog spoznaje da je krhkost snažna, a ćvrstina - prah.

Lebdio nam, lagahan, putima nebeskim i posipan bio prahom naših zvijezda. Jelica i tvoji družici - Goran, Jure, Ivo... domahuju ti s Mliječne staze.

Adin Ganan živi sada u posvem bijeloj, otvorenoj sobi. ■

CB The bard of Croatian poetry, Sciences & Arts Academy member Dragutin Tadijanović, passed away in Zagreb on June 27th in his 102nd year. He published over 500 poems in some 20 collections during his life and edited several editions of his selected and compiled works.

PREKRASNA SURADNJA ZALOG JE BOLJE BUDUĆNOSTI

Hrvatska matica iseljenika organizirala je Hrvatske dane za djecu i mladež. Donijeli su nam svježinu, pomoć za djecu koja ih je još više zainteresirala za hrvatski jezik i kulturu

Fra Stipe Renić

Nedavno je na poziv ravnateljice prof. Katarine Fuček HMI posjetio fra Stipe Renić, župni vikar u župi Sv. Ćirila i Metoda u New Yorku i ravnatelj hrvatske škole "Kardinal Stepinac" koja djeluje pri župi. Svrha posjeta bila je uspostaviti što kvalitetniju suradnju i poboljšati kulturni i drugi život Hrvata u New Yorku i u bližoj okolici. Zamolio sam fra Stipu za kraći razgovor, čemu se on rado odazvao.

Recite nam nešto o životu Hrvata u New Yorku

—Naša, hrvatska župa djeluje u New Yorku već oko 94 godine kao katolička i isto tako hrvatska zajednica, koja okuplja Hrvate koji su našli svoj novi život u Americi, one koji su tu rođeni i one koji su tu već druga ili treća generacija. Također okupljamo i Hrvate koji su privremeno u New Yorku bilo zbog poslovnih ili drugih razloga.

Razgovarao: **Nenad Zakarija**
Snimio: **Zorži Paro**

Mi se nalazimo u centru New Yorka, na Manhattanu, gdje se uvijek nešto događa. I u našoj zajednici imamo mnogo događaja, a i s drugim hrvatskim zajednicama vrlo dobro surađujemo.

Središnji događaj tijekom ljeta je piknik za Sv. Antu na hrvatskoj zemlji u New Jerseyu, kada se okupe Hrvati iz cijele okolice da se zajedno susretnemo u prirodi, proslavimo sveca zaštitnika. Tada se organiziraju športske utakmice i drugo. Tijekom godine, na blagdan bl. kardinala Stepinca, 10. veljače, slavimo svoga zaštitnika. Tu je i Majčin dan pri kraju školske godine, proslava Božića, Sv. Nikole itd..

Što je s viješću da je prodana najstarija hrvatska crkva u Pittsburghu?

—Mi smo iz New Yorka isto tako vrlo zainteresirano promatrali kako se ta situacija razvija. Nama je žao, no na to gledamo kao na jedan prirodni proces u Americi, pogotovo u Pittsburghu, gdje je bila vrlo živa hrvatska zajednica tijekom stotinu godina. No, više nema dolaska novih doseljenika, pa se ta zajednica smanjivala i uklopila se u američko društvo. Oni sada drukčije njeguju hrvatski identitet i, naravno, prestala je potreba za dvjema hrvatskim župama koje su vrlo blizu jedna drugoj. To je prirodni proces, nama je žao, ali to je život.

Koliko ima župljana u Vašoj župi i koje su aktivnosti osim onih vjerskih?

—Naša župa ima oko 700 obitelji koje su vrlo aktivne, a tu su i obitelji koje nam gravitiraju. Sve zajedno moglo bi se reći oko 6 – 7 tisuća ljudi. Naše aktivnosti, osim vjerskih, jesu hrvatska škola petkom navečer za djecu da bi učila hrvatski jezik i folklor, zemljopis, povijest. Četvrtkom navečer imamo hrvatsku školu za odrasle koja je usmjerena prema drugoj i trećoj generaciji Hrvata,

HMI: razgovor sa Srebrenkom Šeravić i Ladom Kanajet-Šimić

kao i za strance koji žele više naučiti hrvatski jezik. Imamo kulturne tribine, gostovanja, predavanja, na koja dolaze neke zanimljive osobe iz domovine i sl.

Spomenuli ste na početku da ste ovdje susreli stare prijatelje?

—Hrvatska matica iseljenika organizirala je Hrvatske dane za djecu i mladež. Bili su već dvaput u našoj zajednici u New Yorku. Imali smo pozitivna iskustva, djeca su bila oduševljena jednim novim načinom rada. Donijeli su nam svježinu, pomoć za djecu time što su ih još više zainteresirali za hrvatski jezik i kulturu, a isto tako veliku pomoć za naše učitelje jer su nam pokazali još neke načine kako možemo bolje raditi i prenijeti svojoj djeci i hrvatski jezik i ljubav prema našoj kulturi. Tu je gospođa Lada Kanajet Šimić koja je bila voditeljica toga programa, s kojom smo ostvarili prekrasnu suradnju, gospođa Lidija Cvikić i gosp. Zvonko Novosel. Velika im hvala svima. ■

CB The CHF was recently visited, at the invitation of CHF director Katarina Fuček, by Friar Stipe Renić, the parish vicar at the New York parish of SS. Cyril and Methodius and the director of the Cardinal Stepinac Croatian language school that operates within the parish. The goal of the visit was to establish a high level of cooperation and to develop the cultural and other aspects of the social life of Croatians in New York.

“ZLATNA RIBICA” 2007.

Hrvatska matica iseljenika – podružnica Rijeka raspisala je 4. nagradni natječaj literarnih i novinarskih radova “Zlatna ribica” koji je namijenjen učenicima hrvatskih dopunskih škola, te učenicima koji u inozemstvu sudjeluju u drugim oblicima organiziranog učenja hrvatskog kao materinskog jezika. Ovaj je natječaj poduprlo i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

Na prijedlog učitelja, ove smo godine ponudili više tema koje smo podijelili po dobnim skupinama, kako bi djeca imala veći izbor a time i bolje mogućnosti za pisano izražavanje. Zahvaljujemo se kolegici Zdenki Kožić iz Lyona koja je predložila većinu tema, a Povjerenstvo je iste i prihvatilo.

Teme ovogodišnjeg Natječaja za literarni izraz za dobnu skupinu od 7 do 12 godina bile su: *Da mi je stvarati čuda i/ili Priča o dobroti*, za dobnu skupinu od 13 do 16 godina bile su: *Susret koji mi je uljepšao dan i/ili Priča o dobroti*. Tema natječaja za novinarske oblike po izboru bila je: *Zanimljivosti moga kraja*

Na Natječaj se odazvalo značajno više sudionika nego prethodne godine. Sudjelovalo je 350 učenika (prošle godine 140 učenika), s preko 370 radova. Ove godine, na naše veliko zadovoljstvo, sudjelovao je veliki broj učenika iz Njemačke, te po prvi put i učenici iz Rusije, Nizozemske, Slovenije i Makedonije. Pored navedenih, učenički su radovi pristigli i iz: Francuske, Italije, Švicarske, Slovačke, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Rumunjske, Srbije, Norveške i Kanade. Ukupno iz 14 zemalja.

Članice Povjerenstva u sastavu: dr.sc. Karol Visinko, red.prof. na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci, Marica Zrilić, prof. hrvatskog jezika u OŠ Brajda te Ljubica Kolarić-Dumić poznata i priznata pjesnikinja, imale su vrlo zahtjevnu zadaću.

Učitelji - mentori, njih 45, uložili su znatan trud u radu s djecom kako bi ih što bolje uvježbali u hrvatskom standardnom jeziku, a to se vidi i po vrlo kvalitetnim uradcima punih brojnih misli, slika i sjećanja. Zapažen je i određeni stupanj njegovanja zavičajnog idioma.

Članice Povjerenstva u sastavu: dr.sc. Karol Visinko, red.prof. na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Rijeci, Marica Zrilić, prof. hrvatskog jezika u OŠ Brajda te Ljubica Kolarić-Dumić poznata i priznata pjesnikinja, imale su vrlo zahtjevnu zadaću. Budući da od početka osnivanja “Zlatne ribice” djeluju u istom sastavu, pristigle radove povjerenstvo može promatrati i komparativno. Zapažilo je s kvalitativnog gledišta sve veću raznovrsnost podtema unutar okvira ponuđenih tema, kao i bolju jezično-stilska razvijenost, osobito u pisanom izrazu starijih učenika te onih učenika koji više i češće pišu. ■

DOBNA SKUPINA OD 7 DO 12 GODINA – LITERARNI IZRAZ

Prvonagrađen učenik:

MILAN ŠUBIN - “Da mi je stvarati čuda”, 11 god., Bratislava, HDN Slovačka.
Učitelj mentor: **Barbara Petras Horvat**

Drugonagrađeni su slijedeći učenici:

LUKA KALOGJERA - “Da mi je stvarati čuda”, 7 god., HDN Ulm, Njemačka
Učitelj mentor: **Anita Kalogjera**
JELENA GABELICA - “Moj dobri did i baba”, 9 god.HDS “B.Kašić”, Pariz, Francuska
Učitelj mentor: **Marija Gudelj**
MAJA KRASAN - “Stvarala sam čuda”, 9 god. HDN Tivat, Crna Gora
Učitelj mentor: **Maja Širola**
EMINA FIRANJ - “Da mi je stvarati čuda”, 10 god. HKUD “V.Nazor”, Sombor, Srbija
Učitelj mentor: **Marija Šeremešić**
FILIP CAR - “Patuljak”, 11 god., HDN Bratislava, Slovačka
Učitelj mentor: **Barbara Petras Horvat**
HELENA MARKANOVIĆ - “Da mi je stvarati čuda”, 11 god. HDN Oslo, Norveška
Učitelj mentor: **Renata Abramac**
STEFAN KOREN - “Priča o dobroti”, 12 god.HDS “A.B.Šimić”, Pforzheim, Njemačka
Učitelj mentor: **Jelena Stanić**

DOBNA SKUPINA OD 13 DO 16 GODINA – LITERARNI RADOVI

Prvonagrađen učenik:

DALIBOR BOŠNJAK - “Naša je bila cijela ulica”, 14 god. HKPD “Jelačić”, Dramsko recitatorski odjel, voditeljica: **Branka Dačević**. Petrovaradin, Srbija

Drugonagrađeni su slijedeći učenici:

MANUEL PIŽIR - “Susret koji mi je uljepšao dan”, 13 god. HDN Ehingen, Njemačka
Učitelj mentor: **Dražen Kalogjera**
KARMEN BEJIĆ - “Putnižel Zastani...” 14.god.OŠ Kulina bana,Tešanjak,BiH
Učitelj mentor: **Anto Kovačević**
LETICIJA STOJEVIĆ - “Dobrota”, 14 god., HDS “B.Kašić”, Pariz, Francuska
Učitelj mentor: **Lada Klaić**
MIA MATIĆ - “Susret koji mi je uljepšao dan”, 15 god. HDN Berlin, Njemačka
Učitelj mentor: **Nives Posavac**
ANA STIPANIČEV - “Susret koji mi je uljepšao dan”, 15 god., HDN Novo mesto, Slovenija
Učitelj mentor: **Marina Kovač Fartek**
MARIJANA VRHOVAC - “Moja draga bakica” 15.god.,HDS “B.Kašić”,Annecy,Francuska
Učitelj mentor: **Zdenka Kožić**

DOBNA SKUPINA OD 7 DO 12 GODINA – NOVINARSKI RADOVI

Prva nagrada nije dodijeljena

Drugonagrađene su slijedeći učenice:

NIKOLINA FRIGAN - “Priča o dobroti”, 10 god.,HDN Ehingen, Njemačka
Učitelj mentor: **Anita Kalogjera**
MARINA ORČIĆ - “Intervju o mojoj domovini”, 10 god.,OŠ “M.Gubec”,Tavan kut,Srbija
Učitelj mentor: **Ljubica Frančišković**
ANITA I MONIKA BRKIĆ - “Šećer prepun gorčine”, 12 god.,OŠ Kulina bana,Tešanjka,BiH
Učitelj mentor: **Anto Kovačević**

DOBNA SKUPINA OD 13 DO 16 GODINA – NOVINARSKI RADOVI

Prvonagrađena učenica:

ARIANA KAURIN - “Moje Kletište”, 13 god., HDN Berlin, Njemačka
Učitelj mentor: **Nives Posavac**

Drugonagrađeni su slijedeći učenici.

DRAGANA GRABOVAC - “Check Point Charlie”, 13 god.,HDN Berlin, Njemačka
Učitelj mentor: **Nives Posavac**
DARIO KATIĆ - “Škola usred ljeta”, 13 god.,OŠ Kulina bana, Tešanjaka, BiH
Učitelj mentor: **Anto Kovačević**
DOMINIK SMOLKOVIĆ - “Zanimljivosti moga kraja”, 14 god.,HDN Berlin,Njemačka
Učitelj mentor: **Marija Malekinušić**
KATERINA ERCEG - “Priatelj s plavim očima”, 14.god.,HDS Lugano, Švicarska
Učitelj mentor: **Elida Trusić**
MARIJANA VRHOVAC - “Moj grad”, 15 god.,Annecy, Francuska
Učitelj mentor: **Zdenka Kožić**
IVAN KNEŽEVIĆ - “Vila, kočijaši i lyonske gostionice” i “Susret s piscima”, 15.god., Lyon, Francuska
Učitelj mentor: **Zdenka Kožić**

BARKA KOJA IMA KROV NAD GLAVOM

Temeljni su nositelji projekta grad Rovinj i zagrebačka tvrtka Muze za kulturni menadžment, a u njegovu je osmišljavanju sudjelovalo stotinjak suradnika

Regata - batana u Rovinju

Da obična mala drvena barka daleka od svakog glamura i šminkeraja dobije svoju kuću - muzej, himnu, monografiju i "kućnu" knjižicu recepata, svoju web stranicu - to u cijelome Sredozemlju ima samo u našem Rovinju!

Ta, kako himna kaže, "kraljevska barka, nema joj ravne", jest batana, stara ribarska uzdanica i miljenica, nekad nezaobilazna karika u egzistencijalno-hranidbenom lancu, danas izvrsno osmišljeni rovinjski *brand* kojim se ponosno i časnoj tradiciji vraća zasluženo dostojanstvo. Ekomuzej *Kuća o batani/Casa della batana* ambiciozan je i samosvojan projekt čiji su inicijatori i temeljni nositelji grad Rovinj i zagrebačka tvrtka *Muze za kulturni menadžment*, a dosad je u osmišljavanju projekta na razne načine sudjelovalo više od stotinu suradnika iz Rovinja, iz cijele Hrvatske i s raznih strana svijeta. Dosad je *Kuća o batani* osvajala priznanja i nagrade diljem Europe, primjerice nagradu *The best in Heritage - Excellence Club* u Kölnu, ove su godine ušli među tri hrvatska kandidata za prestižnu nagradu Europ-

ski muzej godine (EMYA), a najnovija joj je odlična referenca što je upravo www.batana.org proglašena najboljom ovogodišnjom hrvatskom web stranicom u kategoriji e-kultura i predstavljat će Hrvatsku na globalnom WSA natjecanju (World Summit Award 2007) u rujnu ove godine, među 168 zemalja. Isto tako, u listopadu će se *Kuća o batani* predstaviti na Malti, na velikome svjetskom susretu pomorskih muzeja, a sudjelovat će i na forumu koji će se ove jeseni održati u muzeju Galata Museo del mare u Genovi. Inače, rovinjski ekomuzej aktivni je član Asocijacije pomorskih muzeja Mediterana (AMMM) sa sjedištem u Barceloni.

PROMENADA JEDARA I RIBARSKA FEŠTA

I ovogodišnja, druga po redu, nedavno održana regata tradicionalnih barki – jedrilica s oglavnim i latinskim jedrom, također je dio programa u projektu *Kuća o batani*. Organizirali su je u suradnji s rovinjskom turističkom zajednicom, jedriličarskim klubom *Maestral*, i venecijanskom udrugom "Associazione vela al terzo", a okupila je 18 barki i sedamdesetak sudionika iz Venecije, Raba, Rijeke, Pule i Rovinja. Ta promenade veselih i šarenih jedara u rovinjskoj luci, prizora

atraktivnih i primljivih i domaćem i turističkom pogledu, jedino takvo tradicijsko-sportsko-turističko događanje na sjevernom dijelu našega Jadrana, završila je u večernjim satima velikom ribarskom feštom na trgu između obale i mora na jednoj i ekomuzeja na drugoj strani. *Kuća o batani* nalazi se, naravno, na rovinjskoj rivi, uz koju je nekada valjda svaka druga privezana barka bila upravo batana, a danas su zahvaljujući upravo ekomuzeju, tamo privezane dvije sasvim nove, za plovidbu spremne "kraljevske barke". Naime, u batan(o)gradilištu – malom, u ljetnim mjesecima otvorenom škveru na trgu ispred ekomuzeja, njegov glavni meštar Mladen Takač izgradio je (tek) dvije od planirane cijele flot(ic)e batana. Jedna je *Fiamita*, druga *Cal-santa*, obje uz prava rovinjska imena imaju i svoja originalna jedra, treća se očekuje ovoga ljeta, a svaka bi sljedeća sezona trebala donijeti po jednu novu prinovu. Zašto? Među ostalim, i zato što je još tridesetih godina prošloga stoljeća u rovinjskoj luci bilo više od 50 batana s oslikanim jedrima, a već od kraja šezdesetih godina gotovo potpuno nestaju oslikana jedra. Inače, oslikavanje jedara isprva je služilo u pragmatične svrhe – za impregnaciju i veću trajnost,

Napisala: **Ksenija Erceg**

a vremenom je poprimilo i neformalnu dimenziju – svaka je obitelj oslikavala jedro kao dokaz i potvrdu identiteta i pokazatelj umjetničke darovitosti. Podaci kažu da je dosad evidentirano više od stotinu takvih autorskih jedara rovinjskih obitelji, a u registru Lučke kapetanije uknjižena je 241 batana.

Ekumuzej *Kuća o batani* nevelik je, ali izrazito domišljato koncipiran prostor u čijih je stotinjak metara četvornih na dvije etaže stala cijela jedna priča o rovinjskoj prošlosti: ispričana upravo toliko prisno da se osjeti domaće, kućno ozračje, i toliko suvremeno, multimedijalno da je može razumjeti svaki gost koji s bilo koje strane svijeta dođe u taj čarobni gradić na zapadnoj obali Istre. Dakle, svega ima u toj 'kući': muzejskih predmeta, crteža, arhivskih i suvremenih fotografija, maketa, filmova, *slide* projekcija, interaktivnih sadržaja... Koga baš zanima, može vidjeti i 15-minutnu *slide* projekciju o tradicionalnom brodograditeljskom umijeću - dvomjesečnom procesu gradnje batane u svim njezinim fazama. Može čuti i razgovor protagonista izložbe na starome rovinjskom dijalektu koji pomalo iščezava iz upotrebe, a dragocjeni je dio specifičnoga rovinjskoga identiteta, baš kao i zvuk *bitinada* u diskretnoj glazbenoj pozadini – karakterističnih ribarskih pjesama koje su na nedavnoj svečanoj prezentaciji u španjolskome gradu Alicanteu raznježile čak i belgijsku kraljicu. Iskreno rečeno, sumnjam da bi glazbena čarolija Riccarda Bosazzija i 'bitinadura' iz KUD-a "Marco Garbin", tonski zabilježena i na spomenutoj najboljoj web stranici, bilo koga ostavila ravnodušnim.

KUHARICA OD MORSKOGA BLAGA

Osim stalnoga postava u ekumuzeju, projekt *Kuća o batani* podrazumijeva i raznovrsna događanja tijekom cijele godine – obrazovne, izdavačke, glazbene programe, radioničke sadržaje, posjete srodnim institucijama u drugim zemljama i njihove dolaske u Rovinj... Zanimljiv je i simpatičan prvi izdavački pothvat – kuharica *Kuće o batani*, koja donosi petnaest tradicionalnih recepata, od predjela do glavnoga jela, spravljenih od morskoga blaga ulovljenoga batanom: riba, rakova, plodova mora koji daju timbar rovinjskoj gastronomskoj svakodnevi. Poseban šarm knjižice čini lijepa

i zaboravljena jednostavnost i običnost u odabiru, pripremi i imenovanju jela, potpuno lišena gotovo agresivnoga preslikavanja stranih kuhinja, kuhara i čudnih specijaliteta. Odnedavna je ekumuzeju *Kuća o batani* priključen i *Spacio Matika*; 'spacio' je tipična rovinjska konoba, neraskidivo povezana s batanom, ribarenjem, ribarskim druženjem, spizom, vinom i pismom, pa se tako u svijet "te stare batane sa četir' pajola..." vratio još jedan djelić kojega joj je vrijeme oduzelo, "otuđilo", zaboravilo.

Projekt *Kuća o batani* hvale je vrijedan i očito uspješni pokušaj da se baština, taj nezaobilazni dio našega identiteta i življenja uključi u svakodnevicu: kao podsjetnik sveopćem zaboravu i kao putokaz pametnom, maštovitom i prepoznatljivom patentiranju tradicijske kulture u prvorazredni kulturno-turistički proizvod na zasićenom globaliziranom tržištu. Dvojac koji u ovoj rovinjskoj priči vodi glavnu riječ – dogradonačelnik Rovinja Marino Budićin i direktorica Muza i voditeljica ekumuzeja Dragana Lucija Ratković, uz mnoštvo suradnika, prijatelja, podupratelja, donatora..., očito su pronašli pravu formulu koju prepoznaju i Rovinjci i turisti i muzealci širom svijeta. I odličan su primjer mnogima u nas koji tu formulu tek traže... ■

CB That a simple small wooden boat, the batana, should get its own museum house, anthem, monograph, "house" book of recipes and web site – only Rovinj, in the entire Mediterranean, can boast of this! The eco museum Batana House is an ambitious and unique project initiated and backed by the City of Rovinj and the Zagreb-based Muze Company for cultural management.

Obnovljena Batana Risorta - fešta na rivi

Kuća o batani – interijer

PROSLAVA DANA HRVATSKE DRŽAVNOSTI U RÜSSELSHEIMU

NJEMAČKA - U HKM-u Rüßelsheim proslavljeni su 16. i 17. lipnja Dan stranaca i Dan hrvatske državnosti. Gosti slavlja bili su Zdenka Babić-Petričević, zastupnica Hrvatskoga sabora zadužena za iseljenišтво i useljenišтво, prof. Zlatko Tomac, Marko Šimac, hrvatski konzul iz Frankfurta zadužen za gospodarstvo, i KUD iz Kupljenova kod Zaprešića. Dvodnevno slavlje započelo je svečanim mimohodom folklornih skupina svih stranaca koji žive u Rüßelsheimu. Poslije je uslijedila

proslava Dana hrvatske državnosti u Emanuel-Kant Schule, koje je trajalo do pola noći. Gosti iz Kupljenova bili su u narodnim nošnjama i na nedjeljnoj svetoj misi.

TRADICIONALNO ANTUNOVO U CHICAGU

SAD - Blagdan sv. Ante Padovanskog svake se godine u samostanu sv. Ante, gdje je smješteno i sjedište Hrvatske franjevačke kustodije i Hrvatskog etničkog instituta na Drexel Blvd., obilježava svetom misom na otvorenom. Svetkovina uvijek okuplja velik broj ljudi iz cijelog Chicaga, ali i Milwaukeeja, te okolnih mjesta. Ovogodišnja proslava bila je posebno svečana. Prije početka sv. mise novi spomenik sv. Anti (dar neimenovanog župljanina hrvatske župe sv. Jeronima) blagoslovio je kustos fra Marko Puljić, a nakon toga slijedila je kratka procesija unutar samostanskog imanja. Svečanu sv. misu predvodio je fra Ivica Majstorović.

PREDSTAVLJENA KNJIGA O POVIJESTI HRVATSKE CRKVE U WOLLONGONGU

AUSTRALIJA - U petak 15. lipnja 2007. u Wollongongu, a u nedjelju 17. lipnja 2007. u Sydneyu predstavljena je knjiga fra Ive Tadića o povijesti projekta hrvatske crkve u Wollongongu. Knjigu su predstavili prof. dr. Boris Škvorc, dr. Vori Lalić, fra Vlado Novak i autor. "Ova knjiga je vrlo vrijedan dokument o povijesti jedne župe, povijesti izgradnje jedne crkve, ali i izdržljivosti ljudi u uvjetima koji nisu bili laki i jednostavni. Riječ je o životu u drugom jeziku, o navikama koje su nove i zemlji na koju se valjalo prilagoditi", kazao je na predstavljanju dr. Škvorc. Na kraju su se svi govornici složili da je riječ o vrlo vrijednoj knjizi i pothvatu za koji se nadaju da će ga slijediti i ostali hrvatski centri, klubovi i organizacije u Australiji.

OBLJETNICA NK CROATIJE IZ SINDELFINGENA

NJEMAČKA - Potkraj lipnja NK Croatia iz Sindelfingena, s predsjednikom Slobodanom Galićem na čelu, obilježila je turnirom i pučkom feštom svoju 35. obljetnicu. Na turniru je sudjelovalo 11 aktivnih momčadi, odigrana je i revijalna utakmica Croatijinih veterana. Na svoje su došli i ljubitelji folklor i tamburice uživajući u sjajnim izvedbama folklornih skupina HFD-a Zvonimir i HFD-a Misija Sindelfingen te tamburaškog sastava Matija Gubec. Na proslavi je ove, 35. obljetnice NK Croatije Sindelfingena bilo nekoliko stotina gostiju. Među mnogobrojnim uglednicima bila je i generalna konzulica RH iz Stuttgarta dr. Vera Tadić i generalni konzul BiH iz Stuttgarta Dragan Bagarić.

VRIJEDAN JUBILEJ ZAJEDNICE ŽENA HKM-a BERN

ŠVICARSKA - Sredinom lipnja u Bernu je u prostorijama crkve sv. Križa svečano je proslavljen jubilej - 20 godina Zajednice žena HKM-a Bern. Zajednica žena osnovana je davne, 1986. godine na inicijativu skupine žene i tadašnjeg misionara HKM-a Bern fra Šimuna Čorića. Zajednica danas ima 122 članice, a sve se aktivnosti i dalje obavljaju pod okriljem HKM-a Bern. U svojim dvadeset godina postojanja Zajednica žena skupila je više od 216 750.- švicarskih franaka, a sav novac je podijeljen potrebitima u domovini. Na proslavi jubileja skupilo se više od 150 gostiju. Stigao je i tadašnji misionar u Bernu fra Čorić te izaslanstvo veleposlanstva RH s dr. Mladenom Andrićem na čelu. U prigodnom programu djeca su za goste izvela niz igrokaza, a dječji glazbeni zbor HKM Bern s voditeljem F. Banderom na čelu nekoliko pjesama. Predsjednica Zajednice žena, Ružica Šarić, izvela je zanimljivu dramu "Dan poslije".

HRVAT PECIK JEDAN OD NAJBOGATIJIH PODUZETNIKA U AUSTRIJI

AUSTRIJA - U konkurenciji od 100 najbogatijih Austrijanaca u 2007. godini Hrvat s austrijskim državljanstvom Ronny Pecik uvrstio se među prvih deset, objavio je austrijski gospodarski magazin *Trend*. S imovinom vrijednom 2,4 milijarde eura Pecik, rođeni Varaždinac, zauzeo je osmo mjesto. Taj danas 45-godišnji euromilijarder i jedan od vodećih austrijskih poduzetnika u Austriju je došao 1965. kao trogodišnji dječak. *Trend* piše da su najveći uspon posljednje godine na ljestvici najbogatijih postigli Pecik i njegov poslovni partner Stump, proglašivši ih najuspješnijim poslovnim dvojcem 2007.

DOK JE SRCA, BIT ĆE I KROACIJA!

Svi sudionici do jednoga iskazali su oduševljenje odličnom organizacijom, domaćinstvom i atmosferom. No, nije to bilo samo športsko druženje, bila je to prava fešta hrvatskog zajedništva protkana ljubavlju za Hrvatsku i za sve što je hrvatsko

U subotu 30. lipnja na stadionu NK Zagreba u Kranjčevićевой svečanom podjelom pehara i medalja uspješno je dovršen jedan povijesni projekt čiji je idejni začetnik savjetnik u Hrvatskom nogometnom savezu Ante Pavlović, a na svojim ga je plećima zajedno s njim

Napisao: **Nenad Zakarija**

iznijela skupina entuzijasta koje je okupio u Povjerenstvu Svjetskog nogometnog prvenstva hrvatskih klubova iz iseljenštva.

Uz Hrvatski nogometni savez su utemeljitelji Prvenstva jesu Hrvatska matica iseljenika i Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija. U Povjerenstvu su predsjednik Pero Šarić, tajnik Marijan Rogić, savjetnik HNS-a Ante Pavlović, Dragutin

Knežević iz MVPEI, Nenad Zakarija iz HMI-a, hrvatski poslovni čovjek iz Australije i Hrvatske Hrvoje Mrkša (koji je i darovao pobjednički pehar), zatim Stjepan Djedović, Zoran Cvrk te još nekoliko vanjskih suradnika i djelatnika s glavnim tajnikom HNS-a Zorislavom Srebrićem na čelu. Iz razgovora s Antom Pavlovićem u idućem broju saznat ćete više o projektu, od zamisli do ostvarenja i dalje.

A mi se vratimo samome turniru na kojem je sudjelovalo osam momčadi i to: Croatia Toronto, Croatia Canberra, HKD Gradišćanski Hrvati, Croat San Pedro, HNK Zrinski Chicago, Croatia Essen, Croatia Berlin i Croatia Villefranche. Bili su smješteni u Stubičkim i Tuheljskim toplicama, a trenirali su svakodnevno na obližnjim terenima.

Za njihove potrebe brinuli su se domaći časnici za vezu, sve poznata nogometna imena. Treba naglasiti da je i Županijski nogometni savez dao svoj obol ovomu projektu ustupanjem igrališta i pratećih usluga diljem županije, a i sudačka je ekipa bila na visokoj razini. Stožer Povjerenstva koji je vodila tajnica Karolina Smrečki bio je u Tuheljskim toplicama. Dodajmo još da je natjecanje službeno odobrila i FIFA po svojim standardima.

Svečano otvorenje prvenstva bilo je u nedjelju 24. lipnja na igralištu NK Inter iz Zaprešića. U predvečerje prekrasnoga sunčanog dana, uz himnu FIFE i RH nazočne je pozdravio predsjednik HNS-a Vlatko Marković. U ime predsjednika Hrvatskog sabora, Vladimira Šeksa koji je ujedno bio i pokrovitelj prvenstva, natjecanje je službeno otvorio njegov izaslanik, saborski zastupnik i proslavljeni košarkaš Franjo Arapović. Odmah nakon protokola, počela je i prva utakmica između Croatije Toronto i HKD-a Gradišćanski Hrvati. (Rezultate ove i ostalih utakmica donosimo u posebnom okviru.)

Utorak je bio slobodan dan pa su gosti otišli na razgledanje Zagreba i položili vijenac na Oltar domovine, a nekoliko dana poslije i na grob prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana. Iste večeri održana je i svečana večera kojoj su nazočili brojni uglednici iz športskog i društveno-političkog života, a predani su i simbolični darovi HNS-a svim sudionicama prvenstva. U srijedu se nastavilo razigravanje, a u četvrtak 28. lipnja održana je sjednica Europskog vijeća udruga nogometnih klubova Hrvata, na kojoj je jednoglasno prihvaćen nacrt Pravilnika o radu Vijeća koji je izradio Blaško Papić iz Beča. Zatim je izabran i predsjednik Vijeća, mladi hrvatski djelatnik iz Švedske Robert Mikulić, na mandat od dvije godine. Odlučeno je da se iduće Europsko prvenstvo održi u Švedskoj od 23.

SKUPINA A

CNSC CROATIA –(Toronto)	1	0	HKD-GRADIŠĆANSKI HRVATI
NK CROATIA –(Essen)	0	3	SC CROAT (San Pedro)
HKD-GRADIŠĆANSKI HRVATI	1	1	SC CROAT (San Pedro)
CNSC CROATIA –(Toronto)	9	0	NK CROATIA –(Essen)
SC CROAT (San Pedro)	1	2	CNSC CROATIA –(Toronto)
NK CROATIA –(Essen)	0	5	HKD-GRADIŠĆANSKI HRVATI

LJESTVICA SKUPINE A

1.	CNSC CROATIA – TORONTO	12-1	9
2.	HKD-GRADIŠĆANSKI HRVATI	6-2	4
3.	SC CROAT SAN PEDRO	5-3	4
4.	NK CROATIA ESSEN	0-17	0

NAJBOLJI VRATAR ■ Denham Nathan iz Canberra FC Croatia

NAJBOLJI STRIJELAC ■ Ivanić Paul iz Canberra FC Croatia

NAJBOLJI IGRAČ ■ Šain Domagoj iz CNSC Croatia Toronto

FAIR PLAY MOMČAD ■ NK Croatia Essen

SKUPINA B

SD CROATIA - Berlin	1	3	HNK ZRINSKI –Chicago
CANBERRA FC CROATIA	5	1	A.S. CROATIA – Villefranche
A.S. CROATIA - Villefranche	0	3	HNK ZRINSKI –Chicago
CANBERRA FC CROATIA	2	2	SD CROATIA – Berlin
HNK ZRINSKI -Chicago	1	3	CANBERRA FC CROATIA
SD CROATIA - Berlin	6	1	A.S. CROATIA – Villefranche

LJESTVICA SKUPINE B

1.	CANBERRA FC CROATIA	10-4	7
2.	HNK ZRINSKI CHICAGO	7-4	6
3.	SD CROATIA BERLIN	9-6	4
4.	A.S. CROATIA VILLEFRANCHE	2-14	0

UTAKMICA ZA 1. I 2. MJESTO

CNSC CROATIA TORONTO 3 1 CANBERRA FC CROATIA

UTAKMICA ZA 3. I 4. MJESTO

HKD-GRADIŠĆANSKI HRVATI 4 1 HNK ZRINSKI CHICAGO

LJESTVICA ZAVRŠNICE

1.	CNSC CROATIA TORONTO
2.	CANBERRA FC CROATIA
3.	HKD-GRADIŠĆANSKI HRVATI
4.	HNK ZRINSKI CHICAGO

do 25. svibnja, domaćin je NK Velebit iz Götteborge, a rok prijave je do kraja ove godine. Odlučeno je također da sudjeluje i klub nacionalnih manjina. Dan poslije održana je povijesna, prva, utemeljiteljska sjednica Svjetskog vijeća, kojoj su nazočili predstavnici s triju kontinenata: Australije, Sjeverne Amerike i Europe. Za prvog predsjednika izabran je predsjednik EV-a Robert Mikulić. U jednom od idućih brojeva *Matice* donijet ćemo razgovor s njim.

Istoga dana odigrana je na igralištu Hrvatskog dragovoljca i utakmica za treće mjesto iz koje su HKD Gradišćanski Hrvati izašli kao pobjednici protiv Zrinskog iz Chicaga s 4:1. Dan poslije, u subotu na igralištu u Kranjčevićevoj odigrana je finalna utakmica između dviju Croatije, one iz Toronta i one iz Canberre. Bio je to pravi "sudar svjetova", tj. kontinenata. Dovoljno je reći da su dosuđena četiri jedanaesterca za Toronto, od kojih je dva obranio australski vratar, poslije proglašen i najboljim vratarom turnira.

Svečanom podjelom trofeja završeno je ovo natjecanje hrvatskih nogometnih klubova iz svijeta, prvo, ali, sudeći po entuzijazmu i odlučnosti organizatora i sudionika, svakako ne i posljednje. A svi sudionici do jednoga iskazali su oduševljenje odličnom organizacijom, domaćinstvom i atmosferom. No, nije to bilo samo športsko druženje, bila je to prava fešta hrvatskog zajedništva protkana ljubavlju za Hrvatsku i za sve što je hrvatsko. A takvo što može se najbolje iskazati upravo ovakvim projektima. Šteta je, međutim, da ovdašnji mediji (uz nekoliko izuzetaka), a pogotovo TV postaje i državna televizija (HTV) nisu pokazali zanimanje, niti, čini se, shvatili važnost ovog okupljanja. Mnogi su to vidjeli kao još jedan dokaz o paušalnosti odnosa domovinske javnosti prema iseljeništvu.

No, ipak ostaje činjenica da je ovaj projekt ugradio još koji kamenčić u most zajedništva iseljene i domovinske Hrvatske. ■

CB A gala awards ceremony and Cup presentation held at Zagreb SC stadium on Kranjčevićeveva Street on Saturday, June 30th, saw the successful close of a historic project conceived by Ante Pavlović, advisor to the Croatian Football Federation. The first world champion of the Croatian Diaspora is the Croatia Soccer Club out of Toronto.

Četrdeset godina zajedničkog druženja i slavljenja Boga

Zahvala svim dosadašnjim voditeljima misije: fra Stjepanu Paviću, fra Stanku Doturu, fra Petru Vučemilu, fra Josipu Bebiću i fra Josipu Klariću

Hrvatska katolička misija u Mainzu proslavila je u subotu 16. i u nedjelju 17. lipnja 40. obljetnicu djelovanja. Proslava je započela u subotu u večernjim satima prigodnim duhovno-kulturnim i zabavnim programom u Kulturheim-Bürgerhaus u Mainz-Weisenau.

Program, koji je okupio velik broj uzvanika, započeo je izvođenjem misijskoga zbora "Sv. Cecilija" njemačke i hrvatske državne himne. Potom je nastupio misijski dječji zbor "Anđeli". Misijska folklorna skupina "Fra Filip Grabovac" izvela je splet slavonskih kola. Slijedili su pozdravni govori. Voditelj misije fra Ante Bilić sve je pozdravio, kako je kazao, "danas kad slavimo 40. obljetnicu djelovanja". Okupljenima je ujedno prenio i pozdrave predsjednika Vlade dr. Ive Sanadera. "Lijepi je broj godina koje su u zajedničkom druženju i slavljenju Boga na nedjeljnim misijama proživjeli Hrvati u ovome gradu. Za to u prvom redu zahvaljujem dragom Bogu". Zahvalio je i nazočnom provincijalu Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu dr. fra Željku Toliću, koja je od početka slala svećenike franjevce u tu misiju. Ujedno je nabrojio sve dosadašnje voditelje misije: fra Stjepana Pavića, fra Stanka Doturu, fra Petra Vučemila, fra Josipa Bebića i fra Josipa Klarića. Kao pastoralne suradnice u misiji djeluju franjevske Bosansko-hrvatske provincije, a dosad su djelovale s. Dionizija Tomas, s. Donata Jeleč, s. Ambrozija Bernatović, s. Krešimira

Skopljaković, a danas djeluje s. Dragica Ljubos.

Provincijal dr. Željko Tolić svima je u svoje ime i u ime Provincije poželio da sačuvaju zlatni spomen na svaki dan svoga života kako bi znali tko su i što su, odakle su, tko im je otac i mati, gdje im je gni-jezdo, kolijevka i korijeni.

Delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić prenio je pozdrave i čestitke hrvatskih biskupa i kardinala Josipa Bozanića i Vinka Puljića te predsjednika Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu dubrovačkog biskupa mons. Želimira Puljića i ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Ante Kutleše.

Generalni konzul generalnog konzulata RH u Frankfurtu Petar Uzorinac

kazao je za tu hrvatsku katoličku misiju i druge koje djeluju u Njemačkoj da su, osim crkvenog poslanja, imale i još jednu vrlo važnu ulogu: putem misija naši su mladi čuvali svoj jezik, organizirala su se kulturna društva, pjevački zborovi, njegovali su se folklor i tradicija, a osnivali su se i sportski klubovi. "Sve se to događalo kad nije bilo Hrvatske države." Svima koji su na tom važnom, ne samo vjerskom nego i općenacionalnom području djelovali izrekao je zahvalnost, poglavito za sve ono što je učinjeno za vrijeme Domovinskog rata.

Recital u povodu 40. obljetnice misije izveli su Kristina Glavinčić, Ivica Franjić, Dalibor Čavar i Mladen Matušek uz sudjelovanje misijskoga zbora "Sv. Cecilija" pod vodstvom s. Dragice Ljubos i uz pratnju na orguljama dr. Joze Majdančića. Prije recitala predsjednica misijskog vijeća Delfa Sergo upalila je na pozornici četrdeset svijeća. Nakon recitala misijska folklorna skupina izvela je "Bunjevačko kolo", nakon čega je uslijedio zabavni program u tijeku kojeg je nastupio VIS "Jorgovani" iz Bonna.

Sutradan, u nedjelju 17. lipnja, misno slavlje u dijelu misije Ingelheim predslavio je provincijal dr. Tolić u povodu dvadesete obljetnice otkako se tamo mise služe na hrvatskom jeziku. Središnje misijsko misno slavlje provincijal dr. Tolić predvodio je u crkvi sv. Bonifacija u Mainzu. ■

CB The Croatian Catholic mission in Mainz celebrated on Saturday 16th and Sunday 17th of June its 40th anniversary. The celebration kicked off in the evening hours of Saturday with a spiritual, cultural and entertainment program at the Kulturheim-Bürgerhaus in Mainz-Weisenau.

Napisao i snimio: **Adolf Polegubić**

Iskreni rodoljubi na meti emigrantskih pustolova

Suradivao sam i prijateljevao sa svojim emigrantskim suborcima Tihomilom Rađom, Brankom Salajem, Jakšom Kušanom, Vladimirom Pavlinićem, Stjepanom Šulekom i brojnim drugima. Tajno sam se dopisivao s Franjom Tuđmanom i bio jedan od njegovih "jamaca" kod Amnesty Internationala za proglašenje "utamničnikom savjesti"

Gojko Borić, publicist, urednik i esejist, jedna je od vodećih intelektualnih osobnosti hrvatskog iseljništva u europskome izvandomovinskome prostoru u drugoj polovici 20. stoljeća. Pripadnik generacije hrvatskih emigranata na Zapad, Borić se put Zapada, točnije, Njemačke otisnuo 1954., postavši ugledan javni djelatnik u Njemačkoj. U tome vremenu pokreće, uređuje i sudjeluje u vođenju nekih temeljnih intelektualnih i kulturnih projekata hrvatske dijasporu u Njemačkoj.

Borić se pokazao kao pronicav i samozatajan borac za nacionalnu emancipaciju svojega naroda demokratskim nenasilnim metodama i neumorni kroničar svih važnijih političkih, kulturnih i društvenih događaja u Hrvatskoj, bivšoj Jugoslaviji i emigraciji – koje nam donosi njegova autobiografska knjiga koja će biti promovirana na dolazećim prestižnim sajmovima knjiga u Frankfurtu i u Zagrebu u sklopu Matičina projekta *Hrvatske knjige izvan Hrvatske* na jubilarnom, 30. međunarodnom sajmu knjiga *Interliberu*.

Gospodine Boriću, s posebnom znatiželjom iščekujemo Vaše memoare pa nam ukratko predstavite najzanimljivije dijelove svojega životnog puta!

— Izraz memoari čini mi se pretjeranim. To će biti moja nepotpuna sjećanja od prvih, nazovimo ih, političkih zbivanja u mome djetinjstvu, a to je bila pobjeda Hrvatske seljačke stranke na izborima u Kraljevini Jugoslaviji godine 1939. Uspostavljena je Banovina Hrvatska sa svim svojim ograničenjima, ali, ako izuzmemo Istru koja je u to vrijeme bila pod Italijom, Banovina je teritori-

jalno bila najveća hrvatska država, osim NDH, koja nije bila neovisna, a još manje slobodna, što se može reći i za kasniju komunističku Republiku Hrvatsku. Rat sam proveo u svojem rodnom mjestu Podgori u kojoj su danju vladali Talijani i ustaše, a po noći partizani sa svim strahotama toga dvovlašća. Nakon pada

Italije morali smo pobjeći najprije na susjedne otoke Hvar i Vis, te početkom 1944. preko Italije u El Shatt (Egipat) pod zaštitu britanskih saveznika. U travnju 1945. vratili smo se u "partizansku" Jugoslaviju s gorkim osjećajem da će doći još gora vremena. Gimnaziju sam do mature pohađao u El Shattu, Makarskoj

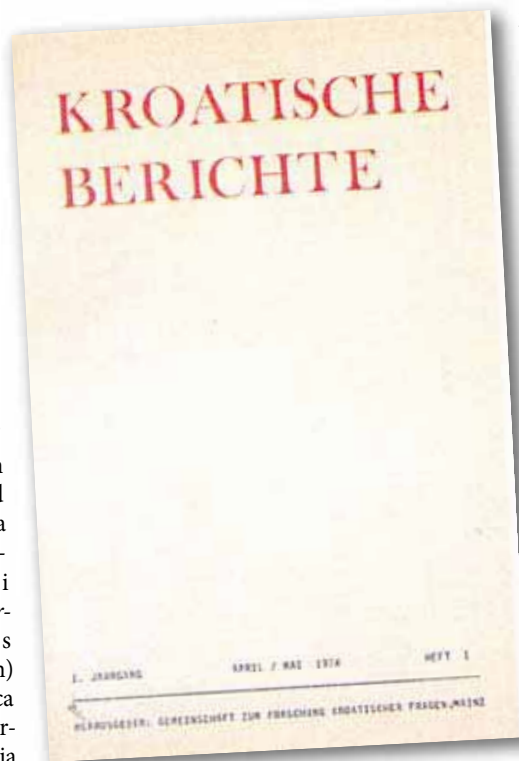
Razgovarala: **Vesna Kukavica**

i u Zagrebu, a Srednju tehničku školu u Splitu. Vojni rok odslužio sam u Skoplju, a u Austriju sam pobjegao 1954. preko Alpa, Klagenfurta, logora Asten (Linz) u Graz, gdje sam se upisao na Građevinski fakultet tamošnjega Tehničkog sveučilišta. Boravio sam godinu dana u Madridu da naučim španjolski, te se nakon toga iselio u Njemačku i dobio mjesto u Projektantskom uredu u Münchenu, gdje me je zatekao poziv da radim u njemačkoj radiopostaji za inozemstvo "Deutsche Welle" u Kölnu, gdje sam kao prevoditelj, spiker, urednik i pri kraju ravnatelj Hrvatskog uredništva djelovao do umirovljenja u 63. godini života.

Od svojih austrijskih godina pa sve do uspostave hrvatske države objavljivao sam u emigrantskim publikacijama *Hrvatska Država*, *Hrvatska revija*, *Nova Hrvatska*, *Poruka slobodne Hrvatske*, *Kroatische Berichte* itd. Pisao sam i u njemačkom časopisu za proučavanje istočne Europe *Osteuropa*, a časopis istočnoeuropskih intelektualaca *Kontinent* objavio je moj članak o nepostojanju disidentske literature u Jugoslaviji. Kao "njemački" novinar iskušao sam se u svim "špartama" radijskog novinarstva, od pisanja izvješća i komentara, pravljenja intervjua i reportaža, pa do sastavljanja radiodrama. Sudjelovao sam i u redakcijskim sastancima *Nove Hrvatske* i *Poruke slobodne Hrvatske*, te s jednim referatom (pod pseudonimom) na simpoziju hrvatskih intelektualaca u Švicarskoj. Poznao sam brojne hrvatske emigrantske političare kao Jurja Krnjevića i Branimira Jelića, upoznao sam sarajevskog nadbiskupa u egzilu Ivana Šarića i glasovitoga španjolsko-hrvatskog publicista Luku Brajnovića. Suradivao sam i prijateljevao sa svojim emigrantskim suborcima Tihomilom Rađom, Brankom Salajem, Jakšom Kušanom, Vladimirom Pavlinićem, Stjepanom Šulekom i brojnim drugima.

Tajno sam se dopisivao s Franjom Tuđmanom i bio jedan od njegovih "jamaca" kod Amnesty Internationala za proglašenje "utamničenikom savjesti". U emigraciji sam uvijek zagovarao miran način političke borbe, bio sam protivnik svih vrsta nasilja i protiv neprijatelja hrvatskog naroda, jer je svako nasilje, pa i ono "pravedno" (ako se takvo može oprav-

davati), bilo kontraproduktivno, pa sam zbog toga često bio meta napada naših pseudorevolucionara koji su nam svojim nerazumnim postupcima u inozemstvu mnogo više štetili nego koristili, a nerijetko su bili udbaški agenti provokatori. Nakon uspostave hrvatske države ostao sam živjeti u inozemstvu jer nijedan od mojih prijedloga za djelovanje u domovini nije naišao na odaziv, što do danas ne mogu objasniti, a te sam prijedloge više puta davao u svojoj kolumni "S inozemnog vidikovca" (*Slobodna Dalmacija*) i

u razgovorima s mjerodavnim ljudima. Očito su u Hrvatskoj na većoj cijeni bili emigrantski pustolovi i nekvalificirani strani državljani nego iskreni rodoljubi, ali to su davna prošla vremena koja me više ne uzbuđuju.

Kako se osjećao hrvatski emigrant u Jugoslavenskoj redakciji njemačke RTV postaje "Deutsche Welle"?

— Nije mi bilo lako prihvatiti rad u njemačkoj RTV postaji "Deutsche Welle" u kojoj je postojala "Sekcija za Jugoslaviju", u početku samo na hrvatskom i srpskom jeziku, jer sam oduvijek bio protivnik bilo kakve Jugoslavije. No njezin prvi ravnatelj, dr. Drago

Matković, (bio je diplomat Nezavisne Države Hrvatske), uvjerio me je da će naši prilozima biti na hrvatskom jeziku, da ćemo taj jezik nazivati hrvatskim, pratiti rad hrvatskih katoličkih misija i vjerno prenositi citate iz njemačkog tiska, nepovoljne za Jugoslaviju. I to je tako bilo cijelo vrijeme njegova djelovanja. Onda je šef Uredništva za jugoistočnu Europu Radija "Deutsche Welle" postao Carl Gustaf Ströhm, u Hrvatskoj poznat kao veliki prijatelj hrvatskog naroda, ali u to vrijeme vjeran njemačkoj službenoj politici koja je smatrala da Jugoslaviju valja sačuvati kao branu pred mogućim sovjetskim nadiranjem prema Jadranu. No Ströhm je bio dovoljno profesionalan novinar pa smo u svojim emisijama dobili "slobodnije ruke" za "antijugoslavensku agitaciju" (kako je naše kritičke priloge nazivao službeni Beograd). Nakon što je dr. Matković morao napustiti položaj šefa našega uredništva, Ströhm je, a da nas nije pitao, doveo na to mjesto Heriberta Korfmachera, mladoga njemačkog novinara povezana s Hrvatima u Düsseldorfu, koji je od velikog "hrvatoljuba" postao još veći "hrvatožder", o čemu izvještavam u svojim uspomnama. Poslije je poslan za dopisnika u Bruxelles, pa smo mi u našim hrvatskim emisijama mogli slobodnije djelovati, dakako, poštujući pravila objektivnog novinarstva, u čemu smo stekli velike simpatije hrvatskih slušatelja ne samo u Jugoslaviji nego i diljem svijeta, primjerice u Turskoj u kojoj je živjelo možda više od stotinu tisuća muslimana Hrvata.

Hrvatsko je uredništvo dobivalo najviše pisama svojih slušatelja, premda je to za neke bilo opasno. Osnivanjem hrvatske države rad u Radiju "Deutsche Welle" za mene je postao nevažan, pa sam prije roka dragovoljno otišao u mirovinu. ■

(Drugi dio razgovora bit će obavljen u sljedećem broju *Matice*.)

CB We bring an interview with Gojko Borić, publisher, editor and essayist, one of the leading intellectual personalities of the second half of the 20th century in the Croatian emigrant communities in Europe. He left for Germany in 1954 where he launched, edited and participated in leading some of the fundamental intellectual and cultural projects in the Croatian Diaspora.

FRANCUSKA VEZA / CONNEXION FRANÇAISE

Na izložbi svojim radovima sudjeluje sedam umjetnika: Lucie Bitunjac, Antoine Kapor, Boris Krunić, Josip Ago Skenderović, Dalibor Tanko, Clara Tomić Bleibtreu i Velimir Trnski

Uzvanici na otvorenju izložbe u Dubravi

te je posebno zahvalio na uspješnoj suradnji gđi Mirjani Bohanec Vidović, MVPEI RH, gosp. Dragutinu Kneževiću, načelniku Odjela za hrvatsko iseljeništvo, V. Uprave MVPEI-a i gosp. Davoru Dujiću, stručnom suradniku u Odjelu za hrvatsko iseljeništvo. Gosp. Rubić izrazio je želju za redovitom suradnjom s Odjelom za hrvatsko iseljeništvo na način da se za iduću izložbu izaberu hrvatski likovni umjetnici iz neke druge zemlje primateljice.

Zatim je o izložbi i o njenih sedmero autora govorio likovni kritičar i predsjednik Stručnog odbora natječaja gosp. Milan Bešlić koji je pri tome radove hrvatskih umjetnika iz Francuske razmatrao u europskom kontekstu, te napomenuo kako u Francuskoj postoji dugotrajna i uspješna tradicija hrvatskoga slikarstva.

U ime svih umjetnika ove izložbe gosp. Velimir Trnski pozdravio je sve nazočne, zahvalio organizatorima na inicijativi i napomenuo kako umjetnici mogu biti dobri ambasadori svoje zemlje.

Završna riječ pripala je gđi Mirjani Bohanec Vidović, MVPEI, koja je pozdravila sve prisutne u ime ministrice vanjskih poslova i europskih integracija gđe mr. sc. Kolinde Grabar Kitarović i u svoje ime. Gđa Bohanec Vidović

Radovi umjetnika Velimira Trnskog

Odjel za hrvatsko iseljeništvo, Uprave za hrvatske manjine, iseljeništvo i useljeništvo Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske, i Galerija "Vladimir Filakovac", Kulturnog centra Narodnog sveučilišta Dubrava, organizirali su izložbu hrvatskih likovnih umjetnika iz Francuske u Zagrebu "FRANCUSKA VEZA / CONNEXION FRANÇAISE", koja je svečano otvorena u ponedjeljak 9. srpnja 2007. u 20.00 sati u Galeriji "Vladimir Filakovac". Pokrovitelji izložbe su MVPEI RH koje je ujedno i suorganizator, Francuski institut u Zagrebu (Institut Français de Zagreb) i Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba. Na izložbi "Francuska veza" svojim radovima sudjeluje sedam umjetnika: Lucie Bitunjac, Antoine Kapor, Boris Krunić, Josip Ago

Skenderović, Dalibor Tanko, Clara Tomić Bleibtreu i Velimir Trnski.

Uz predstavnike medija i ostale prisutne, nazočni su bili: pomoćnica ministrice vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske gđa Mirjana Bohanec Vidović; gđa Katarina Fuček, ravnateljica Hrvatske matice iseljenika; veleposlanik Francuske Republike, gosp. François Saint-Paul, sa svojim suradnicima; direktor Francuskog instituta u Zagrebu, gosp. Stéphane Ré; predstavnici V. Uprave MVPEI-a; predstavnici Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba; ravnatelj Narodnog sveučilišta Dubrava gosp. Ivica Rubić; voditelj Galerije "Vladimir Filakovac", gosp. Svebor Vidmar, te umjetnici koji svoje radove predstavljaju na ovoj izložbi koja se održava u Galeriji "Vladimir Filakovac" od 9. do 27. srpnja 2007.

Na svečanom otvorenju izložbe "Francuska veza" uvodni govor održao je ravnatelj Narodnog sveučilišta Dubrava gđin Ivica Rubić. Pozdravio je nazočne

Napisao: **Davor Dujić**
Snimio: **Nenad Zakarija**

naglasila je da je MVPEI suorganizator i pokrovitelj ove izložbe. Zahvalila je gđinu Ivicu Rubiću, ravnatelju Narodnog sveučilišta Dubrava, i voditelju Galerije gosp. Sveboru Vidmaru što su omogućili da se ova izložba održi u prostorijama Galerije "Vladimir Filakovac", te na stručnoj i uspješnoj suradnji kojom su podržali inicijativu Odjela za hrvatsko iseljenništvo. Naglasila je kako se tradicija hrvatskog slikarstva u Francuskoj izražava putem naših brojnih umjetnika koji žive i rade u Francuskoj, a neki od njih već su i druga generacija hrvatskih iseljenika u toj zemlji, te da putem ove izložbe, Uprava za hrvatske manjine, iseljenništvo i useljenništvo želi u Hrvatskoj promovirati vrlo vrijednu umjetnost iseljenih hrvatskih likovnih umjetnika i time jačati mostove između hrvatskog iseljenništva i domovine. Također, gđa Bohanec Vidović srdačno je i osobno zahvalila umjetnicima iz Francuske koji su na ovoj izložbi sudjelovali sa svojim nad-

asve maštovitim i kvalitetnim radovima. Gđa Bohanec Vidović naglasila je kako su odnosi između Republike Hrvatske i Republike Francuske vrlo dobri i prijateljski, te kako je uspješna suradnja na političkoj, gospodarskoj, turističkoj razini, te posebno na kulturnoj razini koja se zaslužno očitava u ovoj izložbi. Zahvalila je i gđinu Stéphanu Réu, direktoru Francuskog instituta u Zagrebu, te je izrazila svoju nadu da će i u budućnosti biti prigode surađivati s Francuskim institutom. Na kraju je svima zahvalila na dolasku i proglasila izložbu "Francuska veza" otvorenom.

Nakon otvorenja izložbe ravnatelj NS Dubrava pozvao je sve nazočne na domjenak uz izvedbe instrumentalne glazbe.

Istog dana, u 12.00 sati, kao promotivna događanja, predstavljena je predizložba "Francuska veza" na otvorenju manifestacije Tkalča Art Festa, u Galeriji Mirko Virius, Tkalčičeva 14.

Uz ostale prisutne, također je bila je nazočna pomoćnica ministrica, direktor Francuskog instituta u Zagrebu te gosp. Denis Dobo-Schoenenberg, savjetnik za kulturu i suradnju u Francuskom veleposlanstvu. Program se nastavljao razgledanjem umjetničkih djela u Galeriji Ramasutra, Tkalčičeva 29, i u Galeriji Vrbnik, Tkalčičeva 35, gdje je u 13.00 sati bilo održano druženje uz kavu s umjetnicima iz Francuske. Izložbe u galerijama u Tkalčičevoj održavaju se od 9. do 22. srpnja 2007. ■

CB The Directorate for Croatian Minorities, Emigration and Immigration of the Ministry of Foreign Affairs and European Integration organised a Zagreb exhibition of Croatian visual artists from France under the moniker "THE FRENCH CONNECTION / CONNEXION FRANÇAISE", that saw its grand opening on Monday, July 9th, at the Vladimir Filakovac Gallery. Seven artists are participating in the exhibition: Lucie Bitunjac, Antoine Kapor, Boris Krunic, Josip Ago Skenderović, Dalibor Tanko, Clara Tomić Bleibtreu and Velimir Trnski.

VIJESTI HR - KULTURA, ZANIMLJIVOSTI...

NA ĐAKOVAČKIM VEZOVIMA HRVATI IZ KANADE, ČILEA I AUSTRALIJE

ĐAKOVO

Svečanom povorkom, na čijem je čelubiočetveropreg u kojem su se provezli predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks i gradonačelnik Zoran Vinković, u nedjelju 8. srpnja nastavljeni su 41. đakovački vezovi koji su održani pod pokroviteljstvom predsjednika Stjepana Mesića i pod supokroviteljstvom Hrvatskog sabora. Raznolikost i bogatstvo narodnih nošnji, pjesme, plesa i običaja u šarenoj povorci koja je prošla središnjim gradskim ulicama pokazalo je pedesetak folklornih skupina, četrdeset iz Hrvatske i desetak iz drugih zemalja. Prvi put u vezovskoj povorci, najatraktivnijem dijelu te manifestacije, nastupili su bački Hrvati, potomci Hrvata iz Čilea, Australije, nekoliko grupa iz Kanade. U povorci je ove godine nastupilo i 35 svatovskih zaprega te četrdesetak konjanika iz različitih konjogojskih udruga.

MONOGRAFSKA IZLOŽBA ZLATKA PRICE

ZAGREB - Monografska izložba velikana hrvatskoga modernizma akademika Zlatka Price (1916. - 2003.) otvorena je potkraj lipnja u Domu hrvatskih umjetnika u Zagrebu točno na slikarov 91. rođendan. Na otvorenju su govorili povjesničar umjetnosti Nikola Albanež, autor izložbe, predstavnici HDLU-a, ravnatelj Dubravko Adamović i predsjednik Vatroslav Kuliš, te gradonačelnici triju gradova - Pečuha, Péter Tasnádi, Samobora, Antun Dubravko Filipec, i Zagreba, Milan Bandić. Péter Tasnádi istaknuo je Pricinu vezanost uz svoj rodni grad, Pečuh, kojemu je u nekoliko navrata donirao svoja djela, te njegov doprinos povezivanju dvaju naroda. Grad Pečuh dodijelio je Prici godine 1992. nagradu Pro Communitate, a osnovao je 6. veljače 2007. zajedno s gradom Samoborom zakladu Zlatko i Vesna Prica, čiji je upravitelj Ante Sorić.

MATICA HRVATSKA NAGRADILA BARBIERIJA, MRKONJIĆA, ŽMEGAČA I RIZMAULA

ZAGREB - Matica hrvatska dodijelila je potkraj lipnja svoje tradicionalne nagrade za 2006. godinu. Nagradu za književnost i umjetnost "August Šenoa" primio je Veljko Barbieri za roman-kroniku "Dioklecijan". Akademik Zvonimir Mrkonjić zaslužio je Nagradu za književnu i umjetničku kritiku "Antun Gustav Matoš" za "Prijevoje pjesništva, I. i II.". Prof. dr. Viktor Žmegač za knjigu "Od Bacha do Bauhausa - povijest njemačke kulture" primio je nagradu za znanost "Oton Kučera". Nagrada za najbolje djelo koje objavi ogranak MH, "Ivan Kukuljević Sakcinski", pripala je Ivanu Rizmaulu za knjigu "Spomenar baštine petrinjske" u izdanju Matičina ogranka u Petrinji. Svečanosti u Matici nazočio je i ministar kulture mr. Božo Biškupić.

Umjetnost u vrtu iz bajke

Drago Maltarić ispred svoje kuće u Kladowu, mirnoj periferiji milijunskog grada

Nadareni Zagorac malo je poznat u krugovima berlinskih Hrvata. Samozatajni život u društvu supruge Njemice i dviju kćeri posvetio je, među ostalim, i umjetničkom porivu koji ga prati od rane mladosti

Ni varljivo berlinsko vrijeme, točnije, pravo nevrijeme uz grmljavinu i obilnu kišu nije spriječilo skromnu "ekipo" berlinskih Hrvata da se odazovu pozivu na izložbu "Gartenkunst 2007" Drage Maltarića u Kladowu, malenom i idiličnom mjestu smještenom na rubu jezera Havel u berlinskoj općini Spandau.

A mirnoj svakodnevici ovoga mjestašca pripada i život našeg Drage Maltarića. Pred njegovom je kućom na dan izložbe upravo prometno. A sjedokosi, uglađeni i vrlo gostoljubivi domaćin dočekuje brojne goste na ulazu u vrt. Jer u vrtu je "galerija" Drage Maltarića! Pod svakom travkom, granom ili cvijetom, na zidu kuće, krovu nadstrešnice, na stablu jabuke, svagdje, baš svagdje ćete okom zapaziti radove kojima je Drago Maltarić od svojeg vrta načinio "vrt iz bajke". Tamo se lijeno po travi "rastežu" mačke, na granama "čuče" ptice, po zidovima

"šeću" kukci, u travi se "šepiri" ovan, a ispred vrta "sjedi i dežura" te puši i lulu, doduše, u nešto starijem "izdanju", sam vlasnik kuće. Sve su to, naravno, radovi Drage Maltarića u keramici, kamenu, drvetu ili željezu što pripadaju izložbi "Vrtna umjetnost 2007".

Drago Maltarić, Zagorac podrijetlom, malo je poznat u krugovima berlinskih Hrvata. Samozatajni život u društvu supruge Njemice i dviju kćeri, posvetio je, među ostalim, i umjetničkom porivu koji ga prati od rane mladosti.

- Počelo je to od djetinjstva. Ja sam ratno dijete, pa kao i drugi nisam imao drugih igračaka nego onih koje su nastajale našim rukama. Što smo ih više radili, igračke su bile sve bolje i bolje. Tako je to počelo, najprije izradom predmeta od drveta i kamena, pripovijeda danas 66-godišnji Drago o počecima svojega umjetničkog rada. - Rođen sam u Zagorju, u mjestu Trakošćanu. Tamo sam živio do trinaeste-četnaeste godine, a onda sam otišao u Zagreb u školu, strojar-ski sam tehničar. Poslije sam radio u "Dekor", tvrtki koja se bavila i umjetničkim radovima, izrađivao sam ukrasne predmete od emajla. S 25 godina otišao sam

Skulptura kćerke, Maltarićev rad u drvetu

Skupina berlinskih Hrvata s domaćinom izložbe Dragom Maltarićem

Detalj sa pozivnice, rad
Drage Maltarića u kamenu

"Domaćina" koji sjedi u vrtu često pozdravlja nepoznati čudeći se da ne odgovara

u Njemačku. Kada sam došao u Berlin bio sam zaokupljen drugim stvarima, stvaranjem obitelji i poslom u tvrtki pa se mojim rukotvorinama nisam bavio gotovo 15 godina. Otkako sam u mirovini, opet se probudila u meni želja pa sam počeo izradu predmeta, najprije od keramike pa zatim od kamena i metala, pojašnjava nam Drago Maltarić svoj životni i umjetnički razvoj. - Najviše izrađujem predmete od terakote, i to životinje, ribe, ptice, kukce, sve iz prirode. Izlagao sam na više mjesta a ovakve izložbe priređujem u svojem vrtu više puta. Sada kada sam u mirovini namjeravam češće boraviti u kući koju imam u Sv. Filip i Jakovu kod Biograda na moru, pa će i tamo nastati štošta novo, ispričivjeda je Drago Maltarić.

U vrtu Drage Maltarića diše dah rodnoga mu zavičaja, a tragovi zagorske naive lijepo su se uklopili u zelenilo berlinskoga predgrađa. ■

CB Drago Maltarić, a Croatian from Berlin, has exhibited his works of art in his garden in the Kladow quarter of Berlin. This artist manufactures mostly decorative objects for the garden and house of ceramic, stone, wood and iron.

TURISTIČKI SPEKTAKLI U IMOTSKOM

IMOTSKI - Zacijelo se krenuo velikim koracima u promidžbi prirodnih ljepota Imotskog i cijele Imotske krajine. Nedavni međunarodni spektakularni skokovi s padobranom s najviših litica u Crveno jezero u vodu - prije toga otvaranje Državnog ureda za zaštitu ruralne kulture i obnovljene gradske knjižnice "Don Mihovil Pavlinović, održavanje biciklijade "Peliarno perla vita" na relaciji talijanski grad Vigonova-Imotski-Međugorje, zatim i zanimljiva ronilačko-turistička utrka za sakrivenim Gavanovim blagom u Modrom jezeru - privukli su neočekivano velik broj domaćih i stranih turista, posebice s makarske rivijere, te iz susjedne BiH.

MANJAK OBRAZOVANIH TURISTIČKIH DJELATNIKA

ZAGREB - Hrvatska je turistička zemlja sa sve manje obrazovanih turističkih djelatnika. Logika bi govorila da će interes ugostiteljske škole biti pojačan na obali, koja intenzivno živi od turizma, no brojke govore da to nije tako. Ugostitelji, osobito za vrijeme sezone, muku muče s pronalaženjem kvalificirane radne snage, jer interes za temeljna ugostiteljska zanimanja poput sobarica, konobara, slastičara i kuhara, neprekidno opada. U toj priči i dalje najbolje prolaze kuhari, jer se razredi u srednjim školama koje nude obrazovanje za to zanimanje ipak popunjavaju. U Zadru, koji posljednjih godina doživljava pravi turistički bum, interesa za kuhare ima, no za srodno zanimanje slastičara - nema. Ove školske godine za trogodišnji smjer kuhara i slastičara škola nudi 90 mjesta. Najgore je sa školovanjem za sobarice, u koje ne želi praktički nitko iako hoteli vape za kvalitetnim kadrom.

PODIGNUT LIBERTASOV BARJAK

DUBROVNIK - Podizanjem bijelog barjaka "Libertas" i intoniranjem "Himne slobodi" 10. srpnja navečer u Dubrovniku su u nazočnosti predsjednika Republike Stjepana Mešića i predsjednika Gruzije Mihaila Sakashvilija te drugih visokih gostiju otvorene 58. Dubrovačke ljetne igre. Otvarajući ovogodišnje Igre, gradonačelnica Dubrovnika Dubravka Šuica uz ostalo je istaknula kako je Dubrovnik kruna hrvatskih gradova, jedinstvena "Lego kockica bez koje ne može biti cjelovita "zgrada" nove, združene Europe". "Kad se barjak Libertas podigne na Orladnov stup, sklopimo za trenutak oči i sjetimo se onih bez kojih danas ne bi bilo najvećeg blaga koje, uz njihovu pomoć i žrtvu "višnji nam je Bog dō", bez naših branitelja", istaknula je dubrovačka gradonačelnica proglašavajući Igre otvorenima.

GAVRANOVA DRAMA PREMIJERNO U AVIGNONU

ZAGREB - Dramu hrvatskoga književnika Mire Gavrana "Kreontova Antigona" premijerno će izvesti 6. srpnja "Roseau theatre" na Festivalu "Avignon off" u Avignonu. Predstavu je na francuski prevela Andrea Pučnik, redatelj su Marie Françoise i Jean Claude Broche, a u naslovnim ulogama nastupaju Mathier Barbier i Marie Broche. Za posjetitelje festivala predstava će se izvoditi svaki dan do 28. srpnja. Premijera u Avignonu dolazi samo četiri mjeseca nakon pariške praiizvedbe Gavranove drame "Čehov je Tolstoju rekao zbogom" u glasovitom Teatru "Silvia Monfort".

Oduvijek je bio veliki uspjeh preživjeti

Ljudi s ove pitome planinske visoravni visoki su, lijepi, bistroumni, snažni i ratoborni, ali poštteni i gostoljubivi. Područje obiluje svim nužnim stvarima za prehranu i ljudsko uzdržavanje

Pougarje je zajednički nazivnik za osamnaest hrvatskih sela uz lijevu stranu rijeke Ugar. Nalazi se na obroncima manje poznate planine Ranče u srednjoj Bosni, 20-ak kilometara sjeverno od Jajca. Ovaj pretežito brdsko-planinski i šumoviti kraj prostire se na površini nešto većoj od 100 km². Čak trećina teritorija prekrivena je šumom. Smješteno je na izrazito nepristupačnom mjestu, s prosječnom nadmorskom visinom većom od tisuću metara. Iz većine pougarskih sela pruža se prekrasan pogled na Vlašić, jednu od najvećih planina u Bosni i Hercegovini. Župna crkva nalazi se na nadmorskoj visini od 1 175 metara, što je čini jednom od najviših župa u jugoistočnoj Europi.

Zbog svojega geografskog položaja područje Pougarja prije se zvalo Zapadne Vrhovine ili Flari, i to sve do druge polovice 18. stoljeća (1751.), kada je župi promijenjen naziv u Dobretiće. Župa je dobila ime po bosanskom biskupu fra Marku Dobretiću.

CRKVA IZ 1244.

Prema kronologu, povjesničaru i dobretićkom župniku fra Miroslavu Džaji, kršćanstvo je u Pougarju poznato još od 970. godine. Jedan od pisanih dokaza tomu jest i crkva sv. Kuzme i Damjana iz godine 1244., odnosno iz vremena bosanske samostalnosti.

Prema prvim dostupnim podacima, u Pougarju je početkom 17. stoljeća živjelo oko 500 stanovnika. Vjerojatno znatno veći broj stanovnika na ovome području živio je prije i za vrijeme Jajačke banovnine (1463.-1528.).

U godini 1813., odnosno za vrijeme vizite biskupa Miletića

u Pougarju su djeca činila više od polovice ukupnoga broja stanovnika. Koliko je u ovom kraju živjelo mladeži, potvrđuje i podatak iz osamdesetih godina prošloga stoljeća kada je gotovo svaki peti stanovnik pohađao neki od razreda osnovne škole, odnosno 40 posto stanovništva u Pougarju bili su mlađi od 18 godina. Naime, prije Domovinskog rata na ovome području

Narodna nošnja

Napisao: Ivo Ašić

živjelo je više od pet tisuća stanovnika, isključivo Hrvata.

Ljudi s ove pitome planinske visoravni visoki su, lijepi, bistrourmni, snažni i ratoborni, ali poštteni i gostoljubivi. Područje obiluje svim nužnim stvarima za prehranu i ljudsko uzdržavanje. Natapa ga velik broj hladnih, čistih i bistrih izvora i potoka te brza rijeka Ugar koja je bogata ribom te pogodna za kupanje. Iako je cijelo područje ljudskom rukom tijekom stoljeća otimano od divljine, vrlo je raznoliko biljnim i životinjskim svijetom, brežuljcima, dolinama, kamenjarima, liticama, ravnica, pašnjacima i oranicama. Velika razlika u nadmorskoj visini (od 457 do 1 467 m) te prepoznatljivost svih godišnjih doba čini Pougharje jedinstvenim. Mjesto je to s tisuću prirodnih izvora pitke i vrlo kvalitetne vode čija će vrijednost u vrlo skoroj budućnosti biti neprocjenjiva. Čak i danas ljudi s ovih prostora koji su morali napustiti svoja stoljetna ognjišta nose vodu sa sobom jer, kažu, takve nema nigdje na cijelome svijetu.

KOMUNISTIČKE PRLJAVE IGRE

Do 1963. godine područje Pougharja bilo je u svojoj bogatoj prošlosti trajno vezano uz susjedno kraljevsko Jajce. No, te je godine, bez volje i znanja najvećeg dijela Pougharaca, a zbog dobro poznate ondašnje jugokomunističke politike, područje Pougharja

Spomenik braniteljima

300. obljetnica rođenja biskupa fra Marka Dobretića

Od 8. do 16. lipnja u Pougharju je brojnim priredbama obilježena 300. obljetnica rođenja biskupa Dobretića:

- znanstveni skup pod nazivom "Fra Marko Dobretić i njegovo 18. stoljeće"
- izložba slika akademske slikarice Cvite Bojić
- Promocija prigodne poštanske marke "300. obljetnica rođenja biskupa fra Marka Dobretića"
- misa u Dobretićima koju je predvodio kardinal Vinko Puljić i blagoslov novog crkvenog zvona
- Proslava sv. Ante, zaštitnika župe Dobretići, svetu misu u 9 sati predvodio je sin ove župe fra Drago Bojić, a pučku misu pred više od tisuća vjernika predvodio je provincijal fra Mijo Džolan
- u Vukovićima pred stotinjak vjernika slavljen blagdan Srca Isusova. Nakon sv. mise, održano pučko veselje uz domaće specijalitete
- obilježena 15. obljetnica pogibije hrvatskih branitelja iz Vukovića u Domovinskom ratu.

Kardinal Vinko Puljić blagoslovio je novo crkveno zvono u crkvi sv. Ante u Dobretićima

prešlo u sastav novoformirane općine Skender-Vakuf prometno udaljeno od sjedišta općine čak 44 kilometra. Naime, tada je i nazivu središnjeg i najpoznatijeg mjesta, odnosno Dobretićima promijenjen naziv u Dobratice bez ikakva poštovanja dvjestogodišnje tradicije.

Koliko se ova općina s trećinskim hrvatskim stanovništvom brinula o "svome" području, pokazuje i njegova prometna povezanost sa sjedištem svoje ili neke druge općine te broj zastupljenih Hrvata u općinskim vlastima i drugim državnim poduzećima na području te općine. Broj radnika mogao se nabrojiti na prste jedne ruke. Zbog tog su razloga brojni Pougharci morali tražiti posao u drugim ondašnjim republikama ili državama. Porez brojnih radnika išao je izravno na račune skenderske općine, a kajmak su kupili "srpski prvoborci iz 1945. ili neke kasnije godine" te "visokoobrazovani opštinari" i njihove obitelji.

U 28 godina, koliko je egzistirala takva općina samo je jedanput jedan Hrvat bio predsjednik općine, i tada samo figurativno i spletom nekih okolnosti. Nakon oslobođenja Pougharja od srpske okupacije i potpisivanja Daytonskog sporazuma 1995. godine područje Pougharja se osamostalilo i dobilo samostalnu općinu pod nazivom Dobretići. Ona je jedna od najmlađih i najmanjih općina, te ujedno i jedna od najsiriomašnjih u cijeloj Republici BiH.

MLADICA ČE NIKNUTI IZ PANJA

Preduga okupacija, spaljene i srušene kuće (oko 1 200 kuća) u Domovinskom ratu te loša prometna i druga infrastruktura, glavni su razlozi zbog kojih se u Pougharje vratio vrlo mali broj povratnika. Zahvaljujući svojim prirodnim i uglavnom sačuvanim bogatstvima područje Pougharja čini vrlo poželjnim odredištem i za seoski i za zimski turizam. Vjerojatno prvi turisti, iako se baš tako ne osjećaju, jesu ljudi s ovih prostora koji povremeno dolaze, razgledavaju i čiste svoja ognjišta. Naravno, preduvjet tomu jest i izgradnja potrebne infrastrukture bez koje Pougharje, jednostavno, ne može dalje naprijed. Koliko se god komu činilo, Pougharci nisu, ali i ne kane dignuti sidro s ovoga tisućljetnog ognjišta. Dokaz tomu jest uglavnom stalni porast broja stanovnika od prvog naseljavanja. Od zadnjeg oslobođenja Pougharja od okupatora broj stanovnika vidljivo je u porastu te je 2006. godine bio gotovo istovjetan onomu otprije 400 godina, kada je ovdje živjelo 500 stanovnika. Od ukupnoga broja stanovnika u 2006. godini djeca su činila više od 10 posto, što i nije zanemariv broj s obzirom na današnje uvjete i način života. Više od 200 kuća trajno je naseljeno, a trend stalnog porasta imaju i sve učestaliji posjeti i interesi raseljenih Pougharaca diljem svijeta. ■

CB Pougharje is the common name of eighteen Croatian villages on the left bank of the Ugar River in Central Bosnia, located some 20 kilometres north of Jajce. The history and current affairs of the local Croats are little known to the wider public.

SLOVENCI I SLOVACI NA KUPREŠKOJ FEŠTI

KUPRES - Mimohodom kupreškim ulicama počeo je II. međunarodni festival folklor "Dani kosidbe" Kupres 2007. Članovi kulturno-umjetničkih društava iz BiH, Hrvatske, Slovenije, Slovačke maštovitim nastupima i bogatstvom tradicionalnih narodnih nošnji i ove su godine posjetitelje kupreških "Dana kosidbe" ostavili bez daha. Nastupi KUD-a Izvor iz Žabljaka iz Usore, Tine Rožanc iz Slovenije, Sloge iz Guče Gore, Sarisanček iz Slovačke, HKUD Napredak, KUD Šumari iz Vinkovaca redali su pljesak za pljeskom. I ove godine Međunarodni festival folklor "Dani kosidbe" nije prošao bez malih Kuprešaka odjevenih u raskošne narodne nošnje, dok Kuprešaci poručuju: Vidimo se sljedeće godine.

NEĆE BITI PREGOVORA BEZ HRVATA

SARAJEVO - Na tečnom hrvatskom jeziku Miroslav Lajčak, samo dan prije stupanja na dužnost visokog predstavnika u BiH, izjavio je: - Podržat ću sve što je rezultat dogovora političara u BiH. U to nema sumnje. Ne želim ništa nametati. Novi ustav ne bi trebao biti nametnut. Zato su mi potrebni razgovori s bh političarima. Ima tu nekih drugih projekata na stručnoj razini. Postoji niz stručnjaka u Europi i Americi koji se bave ustavnim pitanjima u BiH. No ustav mora biti domaći produkt. Moja je potpora je na raspolaganju. Jasno je svima da je BiH potreban novi ustav. Svako rješenje u BiH mora se rješavati na razini predstavnika svih triju naroda. U OHR-u neće biti razgovora o budućnosti BiH bez Hrvata.

ODBOJKAŠI NAPRETKA KOD SVETOG OCA

VATIKAN - Pedesetak igrača i igračica te članova uprave Napretka iz Odžaka, prvaka BiH u odbojci, imali su prigodu potkraj lipnja nazočiti općoj audijenciji pape Benedikta VI. U Vatikanu. Papa je sve pozdravio, a kod Napretkovaca je najviše uzbuđenje izazvao papin pozdrav na hrvatskom jeziku. Papa je pozdravio sve hrvatske hodočasnike, a posebno odbojkaše Napretka iz Odžaka udijelivši njima i njihovim obiteljima apostolski blagoslov. Odbojkaši su Svetom ocu kao poklon donijeli zlatnu medalju koju su osvojili i navijački šal s natpisom *Napredak*. Velika podrška odbojkašima na ovom putu bio je i kardinal Vinko Puljić koji je i sam nazočio na audijenciji, a nakon nje prišao je Papi s kojim se zadržao u kratkom razgovoru. Uzoriti je s odbojkašima bio i u Hrvatskom zavodu sv. Jeronim.

SV. IVI ZA ZDRAVLJE MOLILU 50 000 HODOČASNIKA

POMILAČJE - U jedno od najpoznatijih svetišta u BiH - sv. Ive u Podmilačju, na blagdan se Svetoga Ivana Krstitelja, unatoč paklenim vrućinama, slilo više od 50 000 hodočasnika. Središnje je misno slavlje s molitvama za bolesne predvodio provincijal Bosne Srebrene fra Mijo Džolan, uz koncelebriranje velikoga broja svećenika, a proslava je počela procesijom s kipom sv. Ivana, patrona župe, te prvom svetom misom - pokorničkim bogoslužjem. Molili su hodočasnici iz svih krajeva BiH, Hrvatske, Slovenije, Srbije... Ne samo katolici. U Podmilačju su u samo 14 godina, od 1959. do 1973. godine, zabilježena 42 čudesna ozdravljenja, koja vjernici pripisuju upravo sv. Ivi. Stoga i ne začuđuju rijeke hodočasnika koje se ne samo na ovaj blagdan nego svakodnevno slijevaju u Podmilačje.

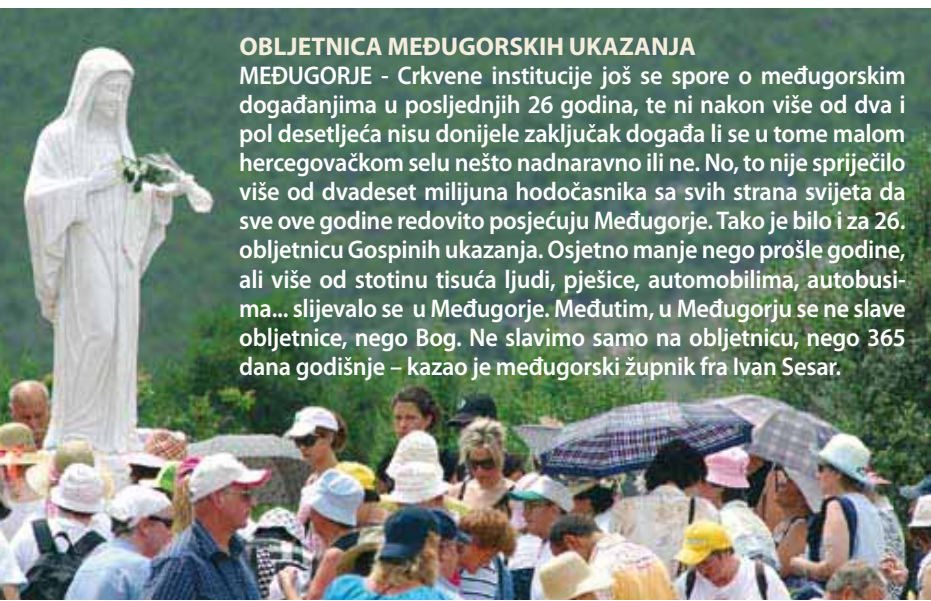
CARMINA BURANA U MOSTARU

MOSTAR - Događaj protekloga mjeseca u Hercegovini svakako je izvedba *Carmina Burane* na Španjolskome trgu u Mostaru, kojom su završeni Dani Matice hrvatske - Mostarsko proljeće 2007. Zagrebačka filharmonija, Zbor HRT-a, Akademski zbor I. G. Kovačića, solisti i dirigentska palica maestra Vjekoslava Šuteja oduševili su sve. Tako je Carmina Burana bila oproštaj od 73 dana tijekom kojih je izvedeno 40 programa. Dani Matice održani su pod visokim pokroviteljstvom predsjednika RH Stjepana Mesića, Predsjedništva BiH, Federalnog ministarstva kulture i sporta i Ministarstva kulture RH.

Pripremio: Tihomir Begić

OBLJETNICA MEĐUGORSKIH UKAZANJA

MEĐUGORJE - Crkvene institucije još se spore o međugorskim događanjima u posljednjih 26 godina, te ni nakon više od dva i pol desetljeća nisu donijele zaključak događa li se u tome malom hercegovačkom selu nešto nadnaravno ili ne. No, to nije spriječilo više od dvadeset milijuna hodočasnika sa svih strana svijeta da sve ove godine redovito posjećuju Međugorje. Tako je bilo i za 26. obljetnicu Gospinih ukazanja. Osjetno manje nego prošle godine, ali više od stotinu tisuća ljudi, pješice, automobilima, autobusima... slijevalo se u Međugorje. Međutim, u Međugorju se ne slave obljetnice, nego Bog. Ne slavimo samo na obljetnicu, nego 365 dana godišnje - kazao je međugorski župnik fra Ivan Sesar.

Prvi put u voljenoj Hrvatskoj

“U Argentini ću svim Hrvatima poručiti da što prije moraju doći u Hrvatsku i razgledati njezine prirodne ljepote i kulturno-povijesne spomenike, svetišta, crkve i samostane, te se upoznati s promjenama otkad je Hrvatska postala samostalna i demokratska država”

Zahvaljujući suvremenim cestama, napose autocesti koja se gradi neslučenom brzinom prema Dubrovniku, i, koja je došla nadohvat Sinju, albarskom gradu i drugim mjestima cetinskoga kraja, svakim je danom sve više stranih turista, dakako, i naših iseljenika. Ove je godine prvi put Hrvatsku, domovinu svojih roditelja, posjetio Hrvat Srećko Majer (54) koji s obitelji živi i radi u Argentini.

“Ovog sam proljeća, 21. svibnja, prvi put posjetio Hrvatsku Sinj, a s rodbinom i albarski grad, gdje sam najprije razgledao svetište, franjevački samostan i crkvu Čudotvorne Gospe Sinjske, muzej. Evo nas sad na popularnoj tržnici, odnosno na Trgu kralja Tomislava o kojemu sam također mnogo slušao u obitelji u dalekoj Argentini, još dok sam bio dječak, jer su mi o svemu pripovijedali moji roditelji, posebice majka. A ja ću o svemu lijepo pričati svojoj djeci i prijateljima kad se vratim u Argentinu. U Argentini ću svim Hrvatima poručiti da što prije dođu u Hrvatsku i razgledaju njezine prirodne ljepote i kulturno-povijesne spomenike, svetišta, crkve i samostane, te da se upoznaju s promjenama otkad je Hrvatska postala samostalna i demokratska država”, ističe zubar Srećko Majer, rođen u Buenos Airesu 1953., oduševljen svime što je dosad vidio u Hrvatskoj, kolijevci svojih roditelja.

Dodaje kako će tijekom jednomjesečnog boravka posjetiti cijelu Hrvatsku. S njim je i sestra Đurđica, koja živi u Kanadi, također fakultetski obrazovana, a prvi put je posjetila Hrvatsku 1994. god. “Moji roditelji nisu napustili domovinu Hrvatsku zbog ekonomskih, nego zbog političkih razloga 1945. doživjevši kalvariju Bleiburga i križnih putova, te su se slučajno spasili. Svršili su u logoru Fermu, gdje sam se rodila. Potom smo svi otišli u

Hrvatski iseljenici prvi put posjetili Sinj (slijeva - Đurđica, Srećko Majer i Jadranka Dodig)

Argentinu jer je to tada bila jedina država koja je primala političke emigrante i zahvaljujući njoj spasili smo glave. Zatim sam se doselila u Kanadu iz obiteljskih razloga, gdje sam cijeli radni vijek radila u svojem zubotehničkom laboratoriju i ostvarila pravo na mirovinu. Nakon što sam umirovljena svake godine proljeće i ljetu redovito provedem u Hrvatskoj, najljepšoj zemlji na svijetu, a pola godine u Kanadi”, kaže Đurđica.

Srećko je od sestre Đurđice stariji šest godina, a njezina su djeca još mala pa moraju, veli, završiti škole u Argentini. “Iako me Hrvatska, domovina mojih roditelja, snažno privlači, još se ne želim zauvijek vratiti iz iseljeničtva. U Buenos Airesu imam svoju obitelj, ženu i djecu, posao; još moram mnogo raditi da bih ostvario pravo na mirovinu. Poslije toga ću s obitelji zauvijek doći u Hrvatsku u kojoj je, uistinu, pokrenut gospodarski razvoj, a i autocesta se brzo gradi”. S Đurđicom i Srećkom je njihova sestrična Jadranka Dodig, pov-

ratnica iz Argentine nakon 30 godina, a i njezin suprug joj se, kaže, vratio u Hrvatsku iz Njemačke nakon četiri desetljeća, te žive u Splitu s četvero svoje djece. “Iako nam je bilo vrlo teško, stavila sam pečat na sve. Bog me je nadario što sam ovdje, u svojoj slobodnoj domovini. Zadovoljna sam, a sa svojim rođakom Srećkom u stalnom sam kontaktu”, ukratko će Jadranka, dok je Srećko zaključio: “Uvjerio sam se, iako sam prvi put u Hrvatskoj, kako se hrvatski narod borio i krvario kroz cijelu povijest da bi imao svoju državu. U Hrvatskoj sam sad mnogo toga snimio, najviše kulturno-povijesnih spomenika i prirodnih ljepota, te autocestu. To ću sve prikazati svojoj obitelji, prijateljima i Hrvatima u Argentini”. ■

CB Croat Srećko Majer (54), who lives and works in Argentina, visited Croatia, the homeland of his parents, for the first time this year. He stayed in Sinj on his trip through the country accompanied by the nuns Sister Đurđica and Sister Jadranka. We bring their impressions.

Napisao i snimio: **Nedjeljko Musulin**

POVRATAK ISTINSKIM KORIJENIMA

Da, to je ta želja za korijenima, jer se naš rad u Australiji, koju smatram drugom domovinom, sastojao od upornosti kad radni dan traje od 14 do 16 sati. Vjerojatno je ta želja za uspjehom u podlozi imala goruću potrebu za povratkom, a povratak nije moguć ako nisi uspio steći sve elemente koje ćeš uložiti u posao u domovini

Niko i kći Katarina

Postoje cijela istraživanja o našim ljudima koji su stekli dvije domovine: jedna je ona za koju ih vezuju krv i podrijetlo, druga se zasniva na udaljenim kontinentima. I jedna su i druga na različit način prirasle srcu kako svojim riječima svjedoči gospodin Niko Vicelić, povratnik iz Sydneya u Australiji. Njegov je životni put ujedno i dokaz samoprijedora, poštenog i ustrajnog rada u drugoj, ali i svojoj domovini.

—Rođen sam u Imotici u Dubrovačkom primorju i nikada se ne stidim reći da potječem iz siromašne težačke obitelji. Eto, život je htio da su u Sydney prije mene pošle moje tetke, Mare i Danica, i to dosta davno, oko 1953. Poslije su im se pridružili moja sestra i braća. Mislim da se meni i supruzi bilo dosta teško odlučiti te, 1984. na tako veliki korak, kao što je život daleko od Hrvatske. Olakšavajuća je okolnost u tome što su nas u stranoj zemlji, daleko od svega što poznamo, dočekali naši, moja braća i sestra i pomogli nam u afirmaciji.

Kad sad mislim o tome, znam koliko je teško onima koji nisu imali takve

mogućnosti. Eto, dogodilo se da sam u roku jedne godine postao suvlasnik restorana, a za šest mjeseci nakon dolaska riješili smo stambeno pitanje. Kad se danas osvrnem za sobom, znam da smo dojmivi trag ostavili restoranom “Berkeley” u koji su navraćali naši iz domovine.

Pa ipak ste se odlučili vratiti i sve započeti iznova!

—Da, to je ta želja za korijenima, jer se naš rad u Australiji, koju smatram drugom domovinom, sastojao od upornosti, i kad radni dan traje od 14 do 16 sati. Vjerojatno je ta želja za uspjehom u podlozi imala goruću potrebu za povratkom, a povratak nije moguć ako nisi uspio steći sve elemente koje ćeš uložiti u posao u domovini. Naši se u svijetu zapravo čvrsto drže svoje stare domovine. Ona im je u srcu i mislim da nema nikoga koji nije, kad čuje zavičajnu riječ ili pjesmu, poželio odmah sutra krenuti natrag. Život je ipak nešto drugo i stoga ne mogu nikomu iz Australije ili Amerike reći kad će se i kako vratiti. To moraju sami odlučiti.

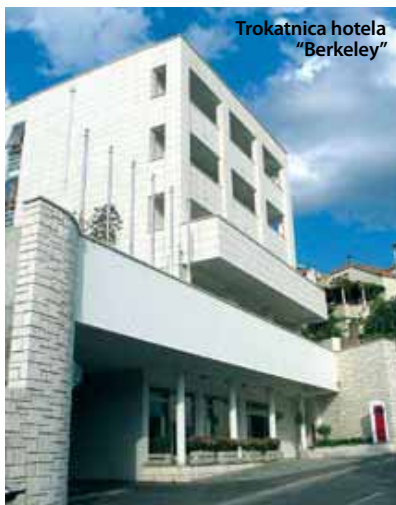
Sad smo tu, moja djeca, žena i ja i pripremamo se za veliki životni cilj u kojemu inicijativu prepuštamo našoj starijoj kćeri Katarini.

Dubrovčani već znaju da će se uskoro otvoriti hotel obiteljskog tipa “Berkeley”, a njegova se elegantna trokatnica već smatra jednom od prepoznatljivih vizura Gruža, tog nedalekog predgrađa znamenitog Dubrovnika. Tu je i stambena zgrada koja je u urbanističkom boomu današnjeg Dubrovnika također

pomogla brojnim obiteljima. Tko u tome ima glavnu riječ?

—U tome smo projektu svi, ali će Katarina biti direktorica hotela jer posjeduje osobine i znanje po kojima može voditi zahtjevn i razgranati posao. Moj je dio vezan za odabir i kupnju zemljišta, podnošenje zahtjeva za lokacijsku i građevinsku dozvolu, zatim dio izgradnje i nadziranja radova. Sve ostalo prepuštam Katarini, koja će, nadamo se, za kratko vrijeme biti najmlađa direktorica jednoga hotela u Dubrovniku.

Katarina je do svoje 26. godine završila Ekonomski fakultet i godinu dana radila u Zagrebu kao porezna savjetnica. To joj je donijelo dvostruku korist: uhođavanje u zakonsku praksu mlade države Hrvatske

Napisala: Tereza Bučonić Gović

i vježbanje materinskog jezika. Ona je prirodna domaćica vrijednoga hotelskog kompleksa koji se specifičnostima smještaja i slojevitosti terena smatra jedinstvenim u Dubrovniku. U uklopanom je prizemlju troetažna garaža zatvorenog tipa, a hotel se sastoji od 20 apartmana, podijeljenih na 12 *studio* i 8 jednospobnih, tako da se u punom kapacitetu hotela može smjestiti 60 osoba. Garažni prostor može udomiti oko 200 automobila, te se njime mogu služiti susjedi okolnih ulica u svim godišnjim dobima. Katarina posjeduje hrabrost mladosti i otvorenost prema dobrim uzorima. Od roditelja je naslijedila upornost i samozatajnost, ali i diplomatski pristup svakom poslu jer kaže:

"Kad mi je otac, koji je zajedno s mamom u zasluženju mirovini, predložio ovakav posao, rekla sam svoje uvjete. Kad je na njih pristao, prihvatila sam posao i sad jedva čekam kad će se riješiti tehnički prijam. Što prije, to bolje, jer je već sve spremno, iako za ovo, prvo vrijeme nismo uzimali rezervacije, ali znam da će se posao uhodati jer je današnji čovjek iznad svega željan odmora, mira i sigurnosti, a mi nudimo upravo to."

Katarina Vicelić - najmlađa direktorica hotelske kuće u Dubrovniku

Na pitanje nedostaje li joj Sydney i drukčiji stil života, kratko je odgovorila:

"Katkad naiđe kriza kad shvatiš da su ti tamo ostali prijatelji i s njima navike, poznata mjesta, nešto što bi se moglo nazvati pravom domovinom jer sam imala samo četiri godine kad sam se odselila iz Dubrovnika. A opet se utješiš odlukom da ćeš opet poći u posjet i naći isto društvo. Sada je preda mnom veliki zadatak i to je moj izazov, jer je čekanje najteže, a psihički sam se potpuno pripremila. Znam da sve što postane na kraju uspješno, nije uspješno preko noći, nego je to dugoročna investicija, a mi smo ionako naučili raditi i u tome me nitko ne može pokolebati. Uspjeh će doći ako mu pružiš ruku." ■

CB The returnee family of Vicelić from Australia will soon open a family-type hotel called the *Berkeley* in Dubrovnik. The elegant three-storey building is already considered one of the highlights of the Gruž skyline, a suburb situated near the renowned city of Dubrovnik.

ODRŽANA POSAVSKA NOĆ U HEUSENSTAMMU

NJEMAČKA - U Heusenstammu (Frankfurt) održano je potkraj lipnja cjelovečernje druženje Hrvata iz Bosanske Posavine uz izvornu narodnu glazbu i folklorne skupine iz Hamburga i Offenbacha. Na priredbu su dospjele grupe Posavljaka iz Hamburga i Hannovera. Jedinstvena posavska večer u Frankfurtu u cijelosti je bila posvećena slavnim i omiljenim izvornim posavskim pjesmama koje su otpjevali Ilija i Marko Begić. Folklorna društva iz Hamburga i Offenbacha oduševili su svojim nastupom. Hrvatsko kulturno društvo Napredak iz Hamburga izvelo je hrvatske plesove iz Posavine i Glamoča, a članovi Kristala iz Offenbacha izveli su splet plesova iz Hrvatske Posavine. Iznenadađenje večeri na oduševljenje mnogih bio je mladi pjevač Željko Jurić iz Srednje Slatine.

PETROVO U SCHAFFHAUSENU

ŠVICARSKA - Crkva sv. Petra u Schaffhausenu proslavila je u nedjelju 24. lipnja dvije svečanosti; zaštitnika župe i 50. godišnjicu osnutka župe i podizanja crkve. Hrvati Schaffhausena već se dugi niz godina okupljaju oko te crkve i tu redovito slave svetu misu. Svečanu svetu misu u nedjelju predvodio fra Branko Radoš, a za oltarom su se okupili i bivši svećenici ove župe te sadašnji njezin upravitelj. Nakon misnoga slavlja druženje uz glazbu, jelo i piće nastavljeno je u dvorištu ispred crkve. Glazbeni okvir pružili su tamburaši društva "Fala".

NAGRADE ZLATNE RIBICE U BERLINU

NJEMAČKA - Hrvatska dopunska škola i Veleposlanstvo RH u Berlinu organizirali su 21. lipnja svečanu dodjelu priznanja i nagrada za sudjelovanje u Matičinom natječaju "Zlatna ribica". Obje dvorane Veleposlanstva bile su ispunjene do posljednjega mjesta. Učenica Arianna Kaurin osvojila je prvu nagradu za novinarski rad i boravak u ljetnoj školi HMI-a, a drugonagrađeni su Mia Matić, Dragana Grabovac i Dominik Smolković. Učiteljice Marija Malekinušić, Nives Posavaci i Marija Šarić izuzetno su zadovoljne postignutim rezultatima, a učenici i roditelji ponosni na sudjelovanje u natječaju.

Stotinu godina zajedno!

Muzej grada Zagreba najveći je gradski muzej u Hrvatskoj i najbolje "portretira" zagrebačku prošlost i sadašnjost

Zagreb prije Zagreba – in situ

prvi put je registrirana u slikarevu opusu i jedini je primjer slikanog portreta gradonačelnika Zagreba s počasnim lancem!

ZAGREB – PRIJE ZAGREBA!

MGZ osnovala je Družba Braće Hrvatskog zmaja 1907. u Kamenitim vratima, u razizemlju Umjetničkog paviljona doživio je svoj prvi stalni postav, a dosad je promijenio nekoliko adresa. Već je više od 60 godina udomljen u nekadašnjem Samostanu klarisa, izgrađenom polovicom 17. st. na sjevernom vrhu Gornjega grada, a prije desetak godina otvorio je svoj šesti stalni postav u obnovljenom i znatno većem prostoru. Taj najveći gradski muzej u Hrvatskoj koji raznolikošću i bogatstvom stalnoga postava od povijesno-političkih, gospodarskih i kulturnih znamenitosti do sitnica svakodnevnog životnog ritma zapravo najbolje portretira Zagreb, doživio je nekoliko zvjezdanih trenutaka (i) početkom devedesetih godina prošloga stoljeća. Naime, senzacionalno arheološko otkriće ispod muzeja (istraživanja provedena u razdoblju 1991.-1995.) podastrla su, kaže muzejska savjetnica Nada Premierl, nove spoznaje o nastanku Zagreba prije Zagreba. Ti su jedinstveni nalazi većim dijelom prezentirani *in situ*, dakle na mjestu nalaza; otkrivene su nastambe iz kasnoga brončanog, halšatskog i latenskog doba... Uz cijeli niz manjih izložbenih i

Pozivam naše iseljenike da pri dolasku u domovinu posjete i Muzej grada Zagreba u kojem se na suvremen i zanimljiv način predstavljaju povijest, kultura i ukupni život grada. Jer, priča o Zagrebu kao glavnom gradu pruža i širu sliku o životu u Hrvatskoj, od prapovijesti sve do papina prvog posjeta Hrvatskoj 1994. godine – kaže Vinko Ivić, ravnatelj Muzeja grada Zagreba (MZG) koji ove godine ponosno obilježava 100. obljetnicu.

Kreatori bogatoga slavljeničkog programa predviđali su doslovno za svaki mjesec u obljetničarskoj godini poneko događanje i poneko lijepo iznenađenje iz svojega fundusa koje dosad nije bilo dostupno javnosti, parafrizirajući pritom rečenicu slavne Wirginije Woolf da "ne postoje velika otkrića, već mala dnevna čuda..." i pozivajući posjetitelje da uživaju baš u takvim čudima. Izlaganjem malih atrakcija – jednog predmeta praćenog obiljem zanimljivih priča, u Muzeju žele skrenuti pažnju javnosti

na djelatnost koja je javnosti nevidljiva i nekako periferna, a bez koje zapravo i nema "gotovoga muzejskog eksponata" – sakupljanje, konzervacija, restauriranje, akvizicije, donacije... Tako je, primjerice, u travnju predstavljena *stereoskopska fotografija* koja već dugo nije u uporabi, ali je značajna jer gledatelju otvara uvid u prostornu viziju trodimenzionalnosti. A u svibnju portret gradonačelnika Janka Holjca kojega je 1916. naslikao Maksimilijan Vanka; ta slika, nedavna donacija Smiljane Chavrak-Šaulovečki MGZ-u

Vinko Ivić, ravnatelj Muzeja grada Zagreba

Želeći našim iseljenicima predstaviti i poznate osobe iz kulturnoga života Zagreba i Hrvatske koje su se proslavile u svijetu, skrećemo im pozornost na jedan od prvih takvih projekata "Milka Trnina, hrvatska i svjetska operna diva". Taj je projekt o našoj najvećoj sopranistici s kraja 19. i početka 20. stoljeća već uspješno gostovao u Londonu, a nakon toga bit će predstavljen i u Njemačkoj, i to u mjestima u kojima se Trnina proslavila: u Münchenu je deset godina nastupala kao kraljevska komorna pjevačica, a uspješno je nastupala i u Bayreuthu, Bremenu i Leipzigu. Nakon Njemačke izložba putuje u Ameriku, gdje je proslavljena hrvatska operna diva na turneji od Metropolitana u New Yorku do Bostona, Chicaga, Philadelphije... sve svoje nastupe mahom posvećivala našim iseljenicima. Najvažniji dio ostavštine Milke Trnine čuva se upravo u MZG-u: njezini raskošni operni kostimi, kao i originalne fotografije s posvetama Giacomu Pucciniju, Enrica Carusa, Lilly Lehmann dio su stalnoga muzejskoga postava i otvoreni su za razgledanje.

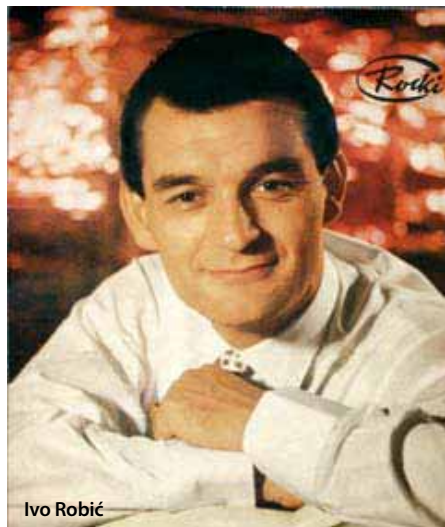
Napisala: Ksenija Erceg

pratećih sadržaja od siječnja do prosinca ove slavljeničke godine, tri su svakako ključna događanja koja obilježavaju stoti rođendan MGZ-a. Od ožujka do svibnja održana je velika izložba "Korak do novog stoljeća" na temu Gospodarske izložbe održane u Zagrebu 1891. koja je brojem posjetitelja i odjekom u javnosti ostala zabilježena kao prvorazredni društveni i gospodarski događaj Zagreba i Hrvatske s kraja 19. st.

Drugi značajni obljetničarski pothvat MGZ-a sigurno je zanimljivi multimedijalni projekt "Mister Morgen – Ivo Robić" posvećen legendarnom pjevaču i skladatelju nenadmašnog diskografskog opusa i sjajne međunarodne karijere, nezaobilaznom imenu hrvatske zabavne glazbe i pop-kulture druge polovice 20. stoljeća. Ivo Robić prvi je pjevač u povijesti koji je, pjevajući na njemačkom jeziku pjesmu *Morgen*, dospio na američke (Billboard Chart) i britanske (UK Top Singles) ljestvice popularnosti, dvaput je osvajao *Lavove Radio Luxembourg*, nastupao na TV postajama diljem svijeta... postajući tako i prije marketinške ofenzive pravi izvozni hrvatski brand.

MISTER MORGEN ZA SVA VREMENA

Izložba je koncipirana u sedam većih tematskih cjelina, ostaje otvorena do listopada, a obuhvaća oko tisuću predmeta (notna izdanja, gramofonske ploče, diskografske nagrade, novinski članci,

Ivo Robić

fotografije, plakati...), niz multimedijalnih sadržaja, opsežan katalog. Inače, ovaj veliki *hommage* Ivi Robiću nastavak je ciklusa *Zagrebačke glazbene legende* započetog prošle godine u MGZ-u izložbom o Vikiju Glovackom. U godini koju je UNESCO-ovo muzejsko vijeće (ICOM) proglasilo *Godinom univerzalne baštine* tako se, kaže voditeljica promidžbe i marketinga prof. Đurđa Sorić, pokreće SOS za hrvatsku glazbenu baštinu, potiče prikupljanje i muzeološka obradba materijalne i nematerijalne baštine hrvatske glazbene i pop-kulture 20. st., a ujedno se bogati i glazbena zbirka MGZ-a.

Naposlijetku, potkraj godine, 7. pros-

Proslavljena operna diva Milka Trnina kao Isolda

inca, na dan kad je Muzej i osnovan, otvorit će se izložba poliglotskoga naziva "100/STO/C/HUNDRED/CENTO/CENT...NAŠIH PRVIH STO...". Tom velikom retrospektivom, i tematski i prezentacijski vrlo kompleksnom, djelatnici Muzeja zaokružiti će slavljeničku zadaću – predstavljanje djelovanja MGZ-a tijekom (prvih) stotinu godina, osobito njegove uloge u stvaranju povijesnoga dijaloga i formiranja svijesti o identitetu grada i njegovih žitelja, s aspekta današnjega vremena i na način blizak današnjim naraštajima. Vremešni slavljenik dobit će i monografiju, i svoju web stranicu, tiskana je i promovirana prigodna poštanska marka i omotnica prvog dana, a o dosadašnjih stotinu godina plodnoga zajedništva sa svojim gradom, građanima i cijelom domovinom, snima se i prigodan dokumentarni film.

Osobito tijekom ove godine iz Muzeja pozivaju građane Zagreba da svojim vlastitim utjecajem – pričama, sjećanjima, predmetima... i sami sudjeluju u popunjavanju muzejskih zbirki i tako postanu sukreatori njegova stalnoga postava, sudionici u oblikovanju njegove budućnosti. Uostalom, i službeni obljetničarski slogan *Sto godina zajedno* upućuje na to da MGZ već stotinu godina živi s građanima, s gradom i za grad Zagreb, i poziva da tako bude i dalje. ■

CB An interview with Vinko Ivić, director of the Museum of the City of Zagreb on the occasion of its hundredth anniversary, who invites emigrants to visit the museum when coming to the homeland where the history, culture and complete life of the city are presented in a modern and interesting fashion.

Iz muzejskog postava

Mladi folkloraši ruše sve barijere

Internacionalni folklorni narodni ansambl osnovan je prije četiri mjeseca i okuplja mlade iz četiriju država: Austrije, Mađarske, Slovačke i domovine Hrvatske. Mlade zaljubljenike u hrvatski folklor okupio je nekadašnji plesač "Lada" Nenad Breka, koji je umjetnički voditelj ansambla

Mladi folkloraši tijekom probe u Zagrebu

Nedavno je hrvatsku metropolu posjetio Internacionalni folklorni ansambl koji okuplja mlade Hrvate, uglavnom studente iz četiriju država: Austrije, Mađarske, Slovačke i Hrvatske. Umjetnički voditelj ansambla je Nenad Breka, dugogodišnji plesač folklornog ansambla "Lado".

Ideja o okupljanju ovih mladih ljudi rodila se u Koljnofu, mjestu pokraj Soprona u Mađarskoj, gdje sam održavao seminare za folkloraše. Polaznicima seminaru svidio se moj stil rada, pa smo na njihovu inicijativu formirali ovaj ansambl. Funkcioniramo već četiri mjeseca, a svaki se mjesec sastajemo u Koljnofu na probama. Ondje nam je ususret izašao veliki zagovornik hrvatske kulture, Franjo Pajrić, suosnivač i mentor ansambla, koji nas svaki put ugosti u svome restoranu i iznajmi nam prostor za probe. Želja nam je da se mladi ljudi druže i da pokažemo u domovini i iseljeništvu što znamo. Mladi druženjem ruše sve barijere. Eto, krenuo je projekt, koji je po mojem mišljenju jako dobar i

nitko nije došao na takvu ideju, čemu se posebice radujemo.

"Nenad je uvidio da imamo dobru lokaciju, mlade ljude koji vole raditi i krenula je suradnja. Početak je to dobre suradnje. Ideja je dobra, ansambl okuplja mlade iz četiriju država, a jedan je jezik – hrvatski", ističe Franjo Pajrić.

Iz razgovora doznajemo kako su u ansamblu okupljeni folkloraši koji već djeluju u raznim folklornim društvima u četirima spomenutim zemljama, te kako ih voditelj Breka ne uči plesati, nego, kako kaže, oplemenjuje njihovo već stečeno znanje. Budući su mladi folkloraši bili u dvodnevnom posjetu Zagrebu, posjetili smo ih na probi u nekadašnjoj zagrebačkoj vojarni na Črnomercu, gdje smo se uvjerali u njihova folklorna umijeća. Svi odreda veliki domoljubi raduju se svakom zajedničkom druženju i uvježbavanju sve plesove Lijepa naše.

Ovaj dvodnevni izlet u Zagreb donekle je nagrada za trud mladim folklorašima koji s velikim marom njeguju hrvatsku folklornu baštinu izvan granica Hrvatske. S posebnim su uzbuđenjem očekivali koncert velike hrvatske zvijezde Thompsona.

U Zagrebu su, naime, mladi folkloraši imali generalnu probu za svoj prvi javni nastup u Devinskom Novom Selu u Slovačkoj na "Festivalu hrvatske kulture", održanom 23. lipnja u Sopronu, na Danima hrvatske kulture, 24. lipnja.

Zasad neimenovani ansambl uskoro bi mogao dobiti i svoje ime, o kojemu će odlučiti ovi mladi ljudi puni samopouzdanja i velike ljubavi naspram domovine Hrvatske. ■

CB The Croatian metropolis was recently visited by the International Folklore Ensemble, gathering young Croatians, for the most part students from four countries: Austria, Hungary, Slovakia and Croatia. The artistic director of the ensemble is Nenad Breka, a long time dancer with the Lado folklore ensemble.

Izjave mladih folkloraša

Katarina Maasz (Slovačka): Privukla me dobra atmosfera u ansamblu, lijepo se družimo i okupljamo u društvu, te pjesmom i plesom negujemo svoje korijene.

Lukas Kornfeind (Austrija): Rado plešem i jako mi se sviđa u ansamblu. Iako plešem u još jednom folklornom društvu, nije mi teško, jer sam zaljubljenik u folklor. U ansambl me doveo prijatelj Petar iz Koljnofa. Jedva čekam Thompsonov koncert!

Petar Mogyorósi (Mađarska): Mi smo najbolji! Družimo se zajedno prijatelji iz Austrije i iz Slovačke i ne poznajemo granice. Posebno se ja družim s jednom prijateljicom iz Austrije.

Napisala: **Željka Lešić** Snimio: **Damir Lešić**

Tragom hrvatskoga jezika

Tri naraštaja obitelji Schwarz-Jandrisits: Mathilde, Marlene i mala Mia s prof. Sanjom Vulić i njezinim studentima u Pinkovcu

Studenti Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu i studenti kroatistike Sveučilišta u Zadru, pod vodstvom svoje profesorice Sanje Vulić, posjetili su gradišćanske Hrvate u Austriji i u Mađarskoj. Tijekom dvodnevno su se druženja 18. i 19. svibnja 2007. u Pinkovcu, Frakanavi, Šopronu, Koljnofu, Hrvatskom Židanu i u Kisegu upoznali sa životom i problemima s kojima se

Napisala: **Jelena Gazivoda**

susreću tamošnji Hrvati. Za većinu je studenata to bio prvi susret s Hrvatima izvan domovine, a za sve prvi posjet gradišćanskohrvatskomu govornom području. U nadi da će takvih susreta biti i u budućnosti, studenti zahvaljuju domaćinima na gostoprimstvu i srdačnom prijmu.

Kad smo krenuli u Gradišće, nije nam ni na kraj pameti bilo da će nam ovo putovanje biti jedno od najljepših u životu. Pinkovac je bio naše prvo odredište. Ugostila nas je obitelj Schwarz-

Jandrišić. Za ručkom su nas upoznali sa životom i problemima s kojima se susreću Hrvati u Pinkovcu. Nakon toga je uslijedilo susret s dr. Robertom Hajszanom, voditeljem Panonskog instituta koji se bavi mnogim aktivnostima na očuvanju hrvatskoga nacionalnog identiteta. Među njima je i izdavanje Panonskoga ljetopisa. Posjet Mađarskoj započeli smo u Šopronu, gradu s drugom najočuvanijom starom gradskom jezgrom u Mađarskoj. Kroz grad nas je proveo Hrvat dr. Franjo Pajrić iz Koljnofa.

Sljedećega smo dana krenuli put hrvatskoga sela Židana u kojem nas je dočekaao *farnik* (župnik) Štefan Dumović. Ganut do suza pjesmama iz matične domovine, i sam je zapjevao. Teško smo se rastali, no morali smo krenuti dalje. U Kisegu su se održavali Dani Hrvata. Naši su nas sunarodnjaci prepoznali po pjesmi i počastili objedom. Pjesmom smo se s njima i rastali.

Zahvaljujemo svima na gostoprimstvu i ugodnom prijmu. Nikada vas nećemo zaboraviti! Do sljedećega susreta, "Bog plati"! ■

CB Students of Croatian Studies at the University of Zagreb and of Croatian language and literature at the University of Zadar, led by their professor Sanja Vulić, visited the Croats of the Gradišće region of Austria and Hungary. During the two days of meetings on May 18th and 19th in the settlements of Pinkovac, Frakanavo, Šopron, Koljnof, Hrvatski Židan and Kiseg, they became acquainted with the daily lives and the issues faced by the local Croats.

Na spomen našem rodu Stepinac

Svim Stepincima i onima koji su od Stepinčeva roda potekli još jednom upućujemo poziv na Sabor koji se organizira u povodu 100. obljetnice diobe zadruge Stepinac

Svečanost Sabora održat će se 11. i 12. kolovoza 2007. godine.

Prvog dana uz sportske i kulturne priredbe, a drugog dana Sabora, Stepinci će se okupiti u Brezariću u 9,45 sati kod starog doma kod rodne kuće pokojnog blaženika Alojzija Stepinca. Oko 10 sati kreće se prema crkvi u Krašiću. Prva postaja kapela sv. Obitelji, molitva za sve pokojne Stepince. U 10,30 uz pratnju tamburaša našeg KUD nastavlja se put do crkve. Pozivamo sve ljude koji poštuju prezime Stepinac da nam se pridruže. Oko

13 sati kreće se prema STAROM DOMU u Brezariću na svečani ručak međusobno upoznavanje i druženje, uz glazbu Stepinčeve djece.

Svi zainteresirani neka se jave najkasnije do 27.7.2007. mons. Stepincu na tel. 01/4633-533 ili Mariji Bajan (Stepinac) mog. 091/7540-816, kako bismo mogli što uspješnije organizirati Sabor.

Stepinac je prezime koje nas obvezuje i veže.

Mons. Matija Stepinac

Tema ovogodišnjeg susreta - **MORE**

Sudionici Dana hrvatske kulture u Kotoru, na putu za Bitolu

U organizaciji HMI-a, podružnice Split, Počasnog konzulata RH i Makedonsko-hrvatskog društva "Marko Marulić" iz Bitole, a pod pokroviteljstvom Poglavarstva grada Splita, po šesti put održani su Dani hrvatske kulture u Bitoli, kojima se svečano obilježava Dan državnosti Republike Hrvatske među Hrvatima u Makedoniji.

Tema je ovogodišnjeg susreta bila more. Zbog toga je prof. dr. Stanko Piplović, arhitekt, održao predavanje o svjetionici-ma s jadranske obale, uz koje je prikazan film o istoj temi. Maja Tomas izložila je fotografije s Jadrana i sve ono što vidimo iznad površine mora, a kipar Stanislav Bavčević svojim je skulpturama dočarao podmorje. Pjesmom su sve upotpunile djevojke iz klape "Mirakul", koje nikoga nisu ostavile ravnodušnim, a imale su i samostalni koncert. Uz brojne visoke goste, na Danima hrvatske kulture u Bitoli bio je nazočan veleposlanik RH u Skoplju Ivan Kujundžić i saborske zastupnice iz Zagreba Ivana Sućec-Trakoštanec i Ivanka Roksandić.

Na putu za Bitolu, dio programa, odnosno predavanje uz dio opusa klape, predstavljeno je u Kotoru, u suradnji s Hrvatskim građanskim društvom Crne Gore - Kotor u dvorani Sv. Duh.

Na povratku kući koncert je održan u Skoplju u restoranu "Mirko 919" uz poeziju Maje Tomas, a u suradnji sa Zajednicom Hrvata Makedonije.

Ovogodišnja manifestacija otvorila je nove putove suradnje između makedonskih Hrvata i Hrvatske koju nose u srcu. ■

Napisala: **Branka Bezić Filipović**

VOJVODINA U ZAGREBU

ZAGREB – Na izložbenom prostoru Autobusnog kolodvora u Zagrebu 4. srpnja svečano je otvorena multimedijalna izložba "Vojvodina u Zagrebu" na kojoj su predstavljeni svi segmenti života vojvođanskih Hrvata, od povijesti, kulture, obrazovanja, etnografskog naslijeđa, nakladništva, do gospodarstva, vjerskog i političkog života. Otvaranju izložbe, koju su organizirali Hrvatsko nacionalno vijeće (HNV) i Demokratski savez Hrvata u Vojvodini (DSHV), nazočili su brojni uzvanici – Vladimir Lončarević, izaslanik predsjednika RH, Branko Horvat, predsjednik HNV-a, Petar Kuntić, predsjednik DSHV-a, Davor Vidiš, generalni konzul RH u Subotici, i dr.

PROMOCIJA ZBRKE PJESAMA "IZMEĐU DVA NEBA"

MAKEDONIJA – U danima obilježavanja Dana Državnosti u Zajednici Hrvata (ZHRM) u Skoplju je održana promocija knjige pjesnika književne sekcije ZHRM-a naslovljena "Između dva neba". Promociji su bili nazočni velika imena makedonske književnosti, predstavnici državnih ustanova i veleposlanik RH u Skoplju Ivo Kujundžić. U knjizi je zastupljeno 15 autora s 53 pjesme. Zbirka pjesama je očuvanje hrvatskog identiteta putem materinskog jezika. Recenzent knjige je istaknuti makedonski pjesnik Goran Ancevski, član Društva književnika Makedonije, veliki poznavalac hrvatske književnosti. Promociju je vodila urednica knjige mr. sc. Llerka Totch Naumova. Promocija je završena pjesničkim mitingom autora, u pratnji zvuka gitare Ivana Bradice.

HRTKOVAČKO PETROVO U ZAGREBU

ZAGREB – Kao i svake godine iseljeni i prognani Hrtkovčani obilježili su Petrovo, dan nebeskog zaštitnika svog sela Hrtkovaca u istočnome Srijemu. U Zagrebu je za Hrtkovčane služena sveta misa u crkvi sv. Petra i Pavla koju je predvodio vlč. Zdenko Perija, župnik bolnice Rebro. Nakon mise brojni su se zagrebački Hrtkovčani okupili u crkvenom dvorištu, gdje je pripremljen domjenak koji je organizirao zavičajni klub Hrtkovčana "Gomolava". Predsjednik kluba Franjo Nilić pozdravio je sumještane, a posebno one koji su na ovaj skup doputovali iz cijele Hrvatske i iz inozemstva.

GORAN KARAN S PINKOVČANIMA

AUSTRIJA - Tamburaški zbor i orkestar iz Pinkovca (TOP) proslavio je potkraj lipnja 30. obljetnicu postojanja. U sklopu proslave promovirali su svoj novi nosač zvuka koji nosi naslov "Biseri". Ovaj, šesti po redu nosač zvuka (peti CD) sadrži 13 skladbi ponajprije zabavnih melodija iz Hrvatske, kao i tri pjesme koje izvodi Goran Karan. Naime, Karan je posebno za TOP skladao pjesmu "Daleko je more". TOP koji ima oko 100 aktivnih članova, održava tečajeve u sklopu svoje "Tamburaške glazbene škole – jug" za više od dvjesto mališana iz Pinkovca i okolice u južnom Gradišću.

PROMOCIJA "HRVATSKE RIJEČI" U SKOPLJU

MAKEDONIJA – Sredinom lipnja u Skoplju je u organizaciji Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji gostovala dvočlana delegacija Hrvata iz Vojvodine. Riječ je o Zvonimiru Perušiću, ravnatelju novinsko-izdavačke ustanove "Hrvatska riječ" iz Subotice i Milovanu Mikoviću, uredniku nakladničke djelatnosti koji su u prostorijama ZHRM-a promovirali svoj tjednik i ostali tisak, kao i knjige koje su tiskali od osnutka ustanove do danas. Promociji su nazočile i dvije visoke gošće iz Hrvatske – saborske zastupnice Ivanka Roksandić i Zdenka Čuhnil, u pratnji veleposlanika RH u Skoplju Ivana Kujundžića.

VETERANI HAJDUKA U BOKI KOTORSKOJ

CRNA GORA - Veterani "Hajduka" posjetili su sredinom lipnja bokeljske Hrvate u organizaciji Hrvatskog građanskog društva Crne Gore Kotor i HMI-ove podružnice Split, a pod pokroviteljstvom Poglavarstva grada Splita i Županije splitsko-dalmatinske. Na stadionu NK "Bokelj" skupilo se oko 1 500 gledatelja koji su došli pozdraviti legende splitskog nogometa i prisjetiti se njihovih najspektakularnijih trenutaka. Uz veterane "Bokelja" zaigrali su i neki svećenici poput don Ante Dragobratovića. Susret je završen rezultatom 7:0 za "Hajduka", što i nije bilo najvažnije, već druženje s Hrvatima koje je poslije uslijedilo. Veterani "Hajduka" posjetili su nove prostorije Hrvatskoga građanskog društva, a tu su se našli i navijači iz Tivta i Bara.

TEREZIJA STOJŠIĆ PRISEGNULA NA HRVATSKOM

AUSTRIJA – Potkraj lipnja novi kandidati za pučke pravobranitelje dali su prisegu austrijskom predsjedniku dr. Fischeru. Među trima kandidatima bila je i gradišćanska Hrvatica Terezija Stojšić koja je prisegu, na vlastiti zahtjev, dala, osim na njemačkom, i na hrvatskom jeziku. Funkciju pučke pravobraniteljice Terezija Stojšić, rođena u Stinjakima u južnom Gradišću, obnaša već šestu godinu zaredom.

HRVATSKI DAN U PEČUHU

MAĐARSKA – U organizacije Hrvatske kulturne udruge "August Šenoa" i Hrvatskih samouprava iz Baranje 17. je lipnja održan tradicionalni Hrvatski dan u Peču. U folklornom programu održanom ispred pečuške katedrale nastupile su uvodno dječje i omladinske skupine: "Marica" iz Salante, skupina Hrvatskog vrtića iz Pečuha i Omladinski folklorni sastav mohačke čitaonice. Zatim je nastupio Mješoviti pjevački zbor Ladislava Matuška i KUD "Dubrava" iz Semelja. U pečuškoj katedrali služena je sveta misa na hrvatskom jeziku koju je predslavio bizovački župnik vlč. Marin Knežević uz koncelebraciju župnika iz hrvatskih naselja pečuške regije. Misu su svojim pjevanjem uveličali zborovi iz Harkanja, Salante, Pogana, Vršende, Kukinja i Pečuha.

HRVATSKI DANI U ŠOPRONU

MAĐARSKA – Od 22. do 24. lipnja održani su peti po redu Hrvatski dani u gradu Šopronu u zapadnoj Mađarskoj. Manifestacija, koju je organiziralo Šopronsko hrvatsko društvo s Franjom Pajrićem na čelu, sadržavala je Promociju knjige "Šopron... priča za potpuniju duhovnost", okrugli stol na temu "Važnost pisane riječi kod Hrvata u okolici Šoprona" te izložbu o plemićkoj obitelji Pejačević koju su otvorili gradonačelnici Šoprona i Našica, gradova u kojima su članovi obitelji Pejačević ostavili duboke tragove. Dani su završili folklornim programom na glavnom šopronskom trgu na kojem su nastupile hrvatske grupe iz Mađarske i Hrvatske.

"LIRA NAIVA" U BAČKOM MONOŠTORU

VOJVODINA - Slikovito hrvatsko selo Bački Monoštor bilo je potkraj lipnja domaćin susreta pučkih pjesnika "Lira naiva" koji pišu na hrvatskom jeziku i njegovim dijalektima s područje Vojvodine. Riječ je o petom po redu skupu pjesnika koji je osmislila i pokrenula Hrvatska čitaonica iz Subotice. "Prije pet godina, petnaestak je pjesnika podijelilo međusobno svoje poetske zapise, a danas nas je, hvala Bogu, gotovo pedeset. Dogodine ćemo se okupiti u Sonti, sigurna sam da će nas biti još više. "Lira naiva" pokazuje zajedništvo ovih ljudi, pokazuje koliku snagu imaju korijeni pušteni u ovu zemlju različitosti, često upitnu i zahtjevnju, ali uvijek voljenu," istaknula je u svom obraćanju pjesnicima Katarina Čeliković, voditeljica Hrvatske čitaonice.

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

10000 Zagreb, Ksaver 208, tel.: 01/5391-800, kontakt@fzoeu.hr, www.fzoeu.hr

U carstvu žargona

Urbanu je društvo nezamislivo bez jezičnoga sloja koji obično nazivamo žargonom. Svi su današnji hrvatski naraštaji, od mladih do najstarijih, posebice u gradskim sredinama, bili u više ili manje snažnom dodiru sa žargonom, te se više ili manje aktivno i sami njime služili. U pravilu je svaka veća hrvatska gradska sredina imala svoj vlastiti žargon, a bilo je i općih žargonizama. No u pravilu je to bio osebujan hrvatski žargon, premda se živjelo u zajedničkoj državi s drugim narodima. Danas smo pak u samostalnoj hrvatskoj državi svjedocima prilično snažnoga prodora žargonizama s istoka koji se ukorjenjuju ne samo u govoru mladih naraštaja nego čak i među intelektualcima srednjega naraštaja.

Napisala: **Sanja Vulić**

Sintagme tipa *pasti u bed* (u značenju jako se ožalostiti, ili uzrujati, ili rezignirati), *biti lik* (u značenju biti važan, zanimljiv i sl.), zatim *rasturati* (u značenju sve zadiviti, nadmašiti) postale su sastavnim dijelom razgovornoga jezika velikoga broja hrvatskih ljudi. Naravno, najmanje se susreću u govoru starijega naraštaja, dok u ostalih postupno postaju nezaobilazni. Najvjerojatnije se taj prodor žargonizama s istoka događa putem različitih vrsta medija kojima se naši mladi koriste, počevši od interneta, te osobito televizijskih programa, filmskih titlova itd. Ti utjecaji svake godine postaju sve zamjetniji, i to ne samo na razini žargona, pa se u novije vrijeme sve više upotrebljava i prezentni oblik *važi* u značenju *dogovoreno*, u *redu*, što je također prihvaćeno s istoka.

Tom očividnom raslojavanju jezika možemo pridružiti i one koje su karakteristične za našu sredinu, kao što je npr. neizgovaranje suglasnika (u riječima

tipa *gleala* umjesto *gledala*) ili pak pojednostavnjivanja prezentnih oblika glagola, pa se npr. umjesto prezentnih oblika glagola *dobiti* (*dobijem, dobiješ, dobije, dobijemo, dobijete, dobiju*) sve češće i od pojedinih televizijskih voditelja čuju iskrivljeni pojednostavnjeni oblici *dobim, dobiš, dobi, dobimo, dobite, dobe*).

Raslojavanju jezika umnogome pomažu i različite jeftine televizijske reklame ili pak besmisleni prijevodi engleskih promidžbenih poruka, osobito doslovni prijevodi frazema tipa *pričajmo za kikiriki*, što Amerikancima znači *razgovarajmo gotovo besplatno*, dok je hrvatskim korisnicima poruka *pričajmo za kikiriki* vrlo zbunjujuća. Dodamo li tomu još postupno potiskivanje futura prezentom, kada se npr., umjesto *odmah ću doći*, govori *odmah dođem*, slika današnjega hrvatskoga jezika, posebice kao jezika medija, postaje nam prilično žalosna. Neizbježno je pitanje: *quo vadis, hrvatski jeziče?* ■

ISELJENIČKE VIJESTI

PROSLAVA ANTUNOVA U LOS ANGELESU

SAD - U organizaciji Hrvatske župe sv. Ante 17. lipnja u Los Angelesu održan je 58. godišnji festival i piknik. Na zemljištu samostana Mater Dolorosa, u obližnjem mjestu Siera Madre, na tradicionalno okupljanje hrvatskih iseljenika iz Los Angelesa i okolice u povodu blagdana sv. Ante odazvalo se oko dvije tisuće ljudi. Ovom značajnom događaju nazočile su brojne osobe iz Los Angelesa, među kojima i Michael Antunovich, supervizor Županije Los Angeles. Nakon svečane mise, koju je predvodio župnik don Mate Bižaca, okupljene je prigodnim govorom pozdravio generalni konzul Ante Barbir, čestitajući msgr. Srećku Diomartiću 70. obljetnicu svećeničkog ređenja.

OPROŠTAJ HKM-a GAGGENAU OD FRA MIROSLAVA BARUNA

NJEMAČKA - Svečano misno slavlje u povodu primopredaje bivše HKM Gaggenau-Rastatt sadašnjoj misiji Srednji Baden sa sjedištem u Karlsruheu te u povodu oproštaja njezina dugogodišnjeg voditelja fra Miroslava Baruna, koji se vraća u domovinu, služeno je u nedjelju, 1. srpnja u punoj crkvi sv. Marije u Gaggenauu. Na kraju misnoga slavlja koje je uvećao zbor pod vodstvom Vlade Fedelina, nazočnima se obratio i delegat o. Bebić koji je o. Barunu zahvalio na sve-mu što je učinio za tu hrvatsku katoličku zajednicu izrazivši mu za to zahvalnost u ime svih hrvatskih biskupa i kardinala. O. Barun je na kraju izrekao trostruki "Amen": kao zahvalu, kao preporuku i kao molitvu. Nastupao je misijski zbor, učenici Hrvatske dopunske nastave, mali i srednji članovi folklorne skupine, mladi i djeca te tamburaški sastav "Ex patria".

Osjećam se vrlo dobro, sretno i zadovoljno

Biti i doživjeti svoju samostalnu i neovisnu Hrvatsku znači biti apsolutno u punom smislu riječi sretan

Odlazite u zasluženu mirovinu s mjesta suca Ustavnog suda. Kako se osjećate?

—Odlazim u mirovinu nakon dugih godina rada. Osjećam se vrlo dobro, sretno i zadovoljno. Biti i doživjeti svoju samostalnu i neovisnu Hrvatsku znači biti apsolutno u punome smislu riječi sretan. Kad sam išao u mirovinu 1. ožujka 2007., imao sam više od 50 godina radnoga staža. Vrlo sam zadovoljan da sam u dobrim psihičkim i fizičkim okolnostima napustio posao. Sada se mogu posvetiti svojoj sklonosti, a to je pisanje.

Recite nam ukratko o sebi, obitelji, životu...

—Rođen sam u Krilu Jesenice 18. kolovoza 1933. Osnovnu sam školu učio do 1943., kad smo morali u Italiju u zbjeg. Vratio sam se kući 1945. godine i završio osnovnu. Maturirao sam klasičnu gimnaziju 1952. godine u Splitu, a pravni fakultet završio sam 1956. godine u Zagrebu. Moji su roditelji imali nas jedanaestero djece. Živo nas je još devet. Petero nas je završilo fakultet. Otac mi je bio pomorac. Imao je svoj vlastiti brod. Majka je bila kućanica. Naučila se svemu u životu.

Kao odvjetnik branili ste mnogo hrvatskih ljudi zbog progona u komunizmu. Možete li ukratko nabrojiti poznatije slučajeve?

—Do godine 1991., uz sav rad koji je kao odvjetniku bio opsežan, imao sam oko trideset političkih procesa. Počeo sam s obranom Bernarda Oršića 1965.

Milan Vuković

godine, koji je optužen za nacionalizam i rušenje države samo zato što je na povratku iz Njemačke navratio na Bleiburg i položio cvijeće na mjesto pogibije hrvatskih vojnika i civila. Ta moja obrana mnogo mi je značila. Odredila je smjer mogega najvišeg angažiranja u odvjetništvu. Tako sam 1968. imao tešku obranu Marka Rukavine koji je bio optužen da je prenosio teško oružje iz Austrije preko Slovenije. Bio je rođak Joce Rukavine. Čovjek je radio na izgradnji podzemne željeznice za Olimpijadu u Münchenu. Bio je optužen da je dijelio neprijateljske knjige, osobito Vjenceslav Novak: "Politika Ante Starčevića i Euge-

na Kvaternika". Ucjenjivali su ga da je to vojskovođa Kvaternik iz NDH. Optužen je kod vojnog suda u Zagrebu. Uvjerio sam ih da u Zagrebu postoji Kvaternikov trg i da je Eugen Kvaternik živio mnogo prije NDH. Poslije sam imao dosta obrana, a među većima je bila obrana Šime Đodana. O tom bi se mogao snimiti cijeli film. Onda su se sudske odluke donosile u Centralnom komitetu. Izdvojio bih proces Smiljani Rendić zbog napisanog članka "Izlazak iz genitiva". Bilo je mnogo suđenja zbog jedne izgovorene riječi. Branio sam i dr. Šretera, liječnika iz Pakraca, koji je bio opružen samo zato što je na bolesničkom kartonu napisao "časnik" umjesto "oficir". Dio tih obrana opisao sam u svojoj knjizi "Sudski progoni hrvatstva, dokumenti vremena".

Kad ste se osjećali najponosnije u svojoj odvjetničkoj i sudačkoj karijeri?

—Posebno sam se ponosno osjećao kad sam branio fra

Jozu Zovka u slučaju Međugorje. O toj obrani izdao sam knjigu "Član 133. KZ SFRJ nad Međugorjem – Sudski progon fra Jozu Zovka". Poznato je da je snimljen film "Gospa". Fra Jozu Zovka branio sam u Mostaru. Nastupio sam polemički da se ne može suditi Svetom pismu. Prvi put je Biblija bila na optuženičkoj klupi. U prigodi dvadesete obljetnice Međugorja objavio sam knjigu "Obdareni milošću". Kako sam osjetio da mi je Gospa pomogla? Kad sam trebao ići na drugostupanjski sud u Sarajevo braniti fra Jozu, automobil mi je bio parkiran pred Sudom u Zagrebu na Zrinjčevu. U noći je bilo veliko nevrijeme. Srušila se golemo

Ispred obiteljske kuće u Zagrebu

platana i prignječila pet-šest automobila. Moj je automobil bio u sredini. Ostao je netaknut. Izvukao sam se ispod granja i na vrijeme stigao u Sarajevo.

Aktivno ste sudjelovali u stvaranju hrvatske države. Od branjenja Virovitičana do donošenja Deklaracije o Domovinskom ratu.

—Zadnji politički proces imao sam u obrani Virovitičana na Vojnom sudu u Zagrebu koje je 25. siječnja 1991. u Virovitici uhitila JNA. Branjenje je bilo burno i odgovorno. Organizirao sam paljenje svijeće na uglu Gajeve ulice blizu Vojnog suda. Tu su poznati intelektualci držali prosvjedne govore protiv njihova uhićenja sve dok proces nije završen. Izrečena im je kazna koja je omogućila puštanje na slobodu. Branio sam i Kikaša u Beogradu pa sam se u listopadu 1991. vratio preko Mađarske. Branio sam također i vodnika Medvidovića koji je bio u beogradskom zatvoru.

Pokrenuli ste ideju o izgradnji "Memorijalnog centra stradanja hrvatskog naroda za slobodu i samostalnost" u Zagrebu. Dokle se došlo?

—Bio sam gost američke vlade 1994. godine kao predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske i tom prigodom posjetio sam Vrhovni sud Amerike. Po protokolu sam posjetio Memorijalni centar holokausta u Washingtonu. Bio sam impresioniran pa sam napisao nekoliko stranica dojмова. Predsjedniku Tuđmanu napisao sam izvješće da bi Hrvatska trebala imati svoj Memorijalni centar. Nakon predsjednikove smrti 1999. godine uputio sam Hrvatskom

državnom saboru prijedlog da on bude pokrovitelj tog Hrvatskog memorijalnog centra. Od predsjednika Sabora Tomčića dobio sam 30. listopada 2002. obavijest da je moj prijedlog prihvaćen na 48. sjednici Predsjedništva Hrvatskog sabora i da oni šalju dopis vladi radi osiguranja sredstava. Nažalost, ništa se nije dalje događalo. I nakon 2004. nova vlast nije ništa poduzela vezano za Memorijalni centar u tom sadržaju. Dobio sam potporu samo od nekoliko biskupa. Ove godine na sastanku Hrvatskoga svjetskog kongresa donesena je odluka da oni nastave, ali do sada ništa nije poduzeto. Preporučio bi Hrvatskom svjetskom kongresu da bude glavni u izgradnji Memorijalnog centra jer bi to bio centar stradanja svih Hrvata. Mi bismo se morali ugledati na Židove. Uvjeravam vas, kad bi se popisale žrtve hrvatskog naroda samo od 1918. do danas, mislim da nema većeg holokausta u europskih naroda. Dimenzije progona Hrvata užasne su. U Beogradu je 1930. utemeljen Sud za zaštitu države koji je izrekao 134 smrtnih kazne. Desetci i desetci hrvatskih intelektualaca robijali su pa i na doživotnim robijama. U mojoj knjizi "Sukobi političkih stilova u traženju osa-

mostaljenja Hrvatske" ima jedan navod da je Izvršno vijeće tadašnje SR Hrvatske obznanilo da su 1971. za kazneno djelo političke naravi bile optužene 553 osobe, sve intelektualci, bez studenata. Ukupno je 1972. bila optužena 1 171 osoba za 1 274 krivična djela. Za ta politička djela mogla su izreći kazna strogog zatvora, a za oko 300 osoba mogla se izreći kazna smrti. Upravo zbog toga Memorijalni

Milan Vuković na premijeri filma "Gospa" u New Yorku pred šest tisuća gledatelja

je centar nužnost koju Hrvatska mora napraviti da prestanu ove podjele, a i da nove generacije pravilno saznaju što se sve to događalo s progonima onih koji su željeli samostalnu Hrvatsku..

Što biste danas poručili hrvatskoj javnosti i hrvatskom iseljeništvu?

—I hrvatskoj javnosti i hrvatskom iseljeništvu poručio bih da osjete sreću i zadovoljstvo time što pripadaju narodu koji je uspio više od tisuću i tristo godina čuvati i braniti svoju slobodu. Neka osjete zadovoljstvo da smo jedini u Europi dobili naziv "predziđe kršćanstva" i da taj naziv i danas dolazi napose do izražaja kad se Hrvatsku pokušava ubaciti u bilo kakve balkanske asocijacije. Mi smo Europa. Ta činjenica treba ispuniti ponosom svakog Hrvata. ■

Čile, 1994.- s Marcusom Aburto, predsjednikom Vrhovnog suda u Čileu

CB An interview with Milan Vuković, retired Constitutional Court judge, who during his long legal career defended many charged on political grounds during the Communist regime of Yugoslavia. He is the initiator of an idea to build a memorial centre dedicated to the suffering of the Croatian nation for liberty and independence.

Sjećanje moravskog Hrvata koji je proživio etničko čišćenje svoje manjinske zajednice

Predstavljamo knjigu Josefa Lawitschke "Lipo naše selo"

Moravski su Hrvati ograna sjevero-zapadnoga selidbenoga vala hrvatskoga naroda, izazvana osmanlijskim ratnim pohodima i okupacijom hrvatskih zemalja XVI.-XVII. stoljeća. Danas ih poznajemo pod lokaliziranim nazivom gradišćanski Hrvati, koji se dijele u četiri ogranka: moravski, slovački, mađarski i austrijski. O povijesti moravskoga ogranka gradišćanskih Hrvata, ili moravskih Hrvata, temeljitu je monografiju napisao dr. Dragutin Pavličević (*Moravski Hrvati*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1994.). Ova manjinska zajednica doživjela je nakon Drugoga svjetskog rata totalno etničko čišćenje, tako da više ne postoji kao narodnosni manjinski kolektivitet. Jedan od njezinih sinova koji pokušava tijekom niza proteklih godina upozoriti na povijest svojega naroda upravo je Jozef Lavička, čiju knjigu želi predstaviti. Rodio se 1933. u hrvatskome selu Frielištof (njem. Frölersdorf), danas Jevišovka.

O sudbini svoga naroda on piše u poglavlju "Zgubleno i vikoronjeno selo Frielištof": *Začinjalo je to va lieti 1945. kad su se Nimce sela nasilno viselili. Je to bila prva akcija, druga akcija je va lieti 1948. začinjala da su se Hrvate va nutarnju Moravu, i až na severnu granicu va 118 selov a 34 kotarov viselili. Kuliko ljudi oš va staroj domovini živiju mi ne znamo, ali ko si prek granice na zapad viselili nebo ki su sami utekli kot moja rodina, je mi dobro znano. Pred viseljenji smo va Frielištofi živili 1265 peršonov. Tako živimo po celom sviti danas.*

Razlog uništavanja hrvatske manjinske zajednice našao se u tobožnjoj kolaboraciji s Nijemcima. Češke državne vlasti nisu željele shvatiti objektivnu situaciju u kojoj se nalazila malena hrvatska oaza nakon okupacije. One koji se nisu željeli

prihvatiti nove vlastodržce jednostavno su protjerali i raselili kao "Čehe". One koji su se pokorili sili, nakon protjerivanja istjerali su iz vlastitih domova i raselili, sada kao "Nijemce". Ono što pada kao krimen na češke vlasti (kako građanske, tako i komunističke) jest način na koji su to činili. Ljude su, kako ističe Lavička, prisilno naselili u 118 sela, što pokazuje nakanu etničkog čišćenja, odnosno onemogućivanja rekonstrukcije hrvatske manjinske zajednice kao kolektiviteta u nekoj drugoj sredini. U njihove domove naselili su ljude iz Bugarske i tako je do danas. Nakon pada komunizma država im se ispričala, ali im nije omogućila i rekonstrukciju narodnosne zajednice. Kao *signum temporis* koji podsjeća

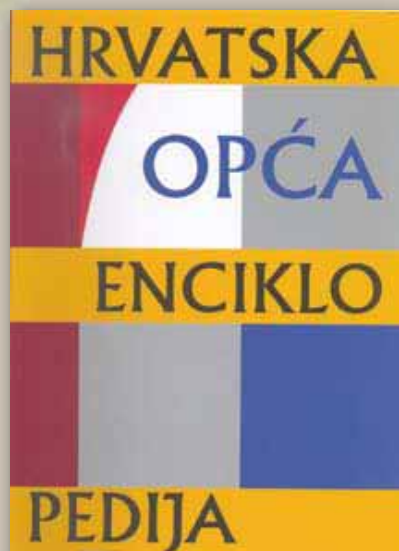
na nazočnost Hrvata u Jevišovki još stoji "památnik z roku 1928." i na njemu stihovi: Hrvatsko selo / Hrvatski ljudi / hrvatski jezik / Hrvat ljubi / Hrvat si gdo more reć / Da je nigdo ništo već / Nek ti si; Nek brat tvoj / Od selenja lijeta broj.

Lavička je u svojoj knjizi vrlo toplicima opisao mnoge sadržaje iz života rodnoga sela i naroda, ostavljajući naraštajima dragocjene obavijesti o narodnoj kulturnoj baštini, tradiciji, vjerskome i obiteljskome životu, crkvi i udrugama, sudbini i stradanju svojih bližnjih. Učinio je to dvojezično, na hrvatskom i češkom jeziku, jer mladi naraštaji nisu

imali dopuštenje učiti materinski jezik, osim onoliko koliko se to moglo i smjelo u obiteljskoj sredini. Stoga je ova knjiga memento moravskim Hrvatima. Lavička je učinio najviše što je mogao – zapisao je svoja sjećanja, jer ono što nije zapisano s vremenom nestaje i zaboravlja se. Tekst knjige obogatio je fotodokumentarnim priložima koji su također dragocjena vrela za proučavanja života jednoga maloga narodnoga ogranka kojega više nema. ■

CB After World War II the Moravian Croats of the Czech Republic suffered a total ethnic cleansing, and no longer exist even as an ethnic minority community. On of its sons is Jozef Lavička who endeavours in his book to shed light on the history of his people.

Napisao: **Đuro Vidmarović**

Slaven Ravlić (glavni urednik)
**HRVATSKA ENCIKLOPEDIJA
 (9. SVEZAK)**

Nakladnik: leksikografski zavod "Miroslav Krleža", Zagreb, 2007.

Tradicionalno uz proslavu rođendana Miroslava Krleže 7. srpnja, i ove je godine iz tiska izašao novi svezak Hrvatske enciklopedije u izdanju Leksikografskoga zavoda "Miroslav Krleža". Deveti svezak Hrvatske enciklopedije obuhvaća pojmove koji započinju slovima *Pri*, a završavaju sa *Sk*. Po riječima glavnoga urednika Slavena Ravlića, taj je svezak nešto veći od prethodnih triju i jedan od najvećih u dosadašnjem nizu. Deveti svezak, na kojemu je radilo 369 suradnika iz stotinjak struka, sadrži podatke o velikim geografskim područjima Sahari i Sibiru, o dvjema velikim svjetskim silama Rusiji i SAD-u. Poput svake nacionalne enciklopedije, i hrvatska ima pojačanu nacionalnu sastavnicu. Uz zemljopisne (Psunj, Pula, Rab, Primorsko-goranska županija...) i povijesne pojmove (romanika, renesansa, revolucije u Hrvatskoj...) uvršteni su i biografski članci iz područja hrvatskoga znanstvenog, političkog, kulturnog i sportskog života kao što su tekstovi o Antunu i Stjepanu Radiću, Ani Roje, Lavoslavu Ružički, Ivi Robiću, Ivici Račanu, Ivi Sanaderu, Ivanu Rabuzinu, Almi Prici i Zoranu Primorcu. U najnovijem su svesku Hrvatske enciklopedije svoje mjesto našli i članci o Saboru, "Prljavom kazalištu", "Psihomodo popu" i Punskim ratovima.

Dr. fra Luka Marković
**DOM U TUĐINI (HEIMAT IN DER
 FREMDE) — HRVATSKA KATOLIČKA
 MISIJA MÜNSTER (KROATISCHE
 KATHOLISCHE MISSION MÜNSTER)
 1967. — 2007.**

Nakladnik: Dialogverlag, Münster, 2007.

Knjiga dr. fra Luke Markovića "Dom u tuđini", objavljena u povodu 40. obljetnice djelovanja Hrvatske katoličke misije Münster. Ta knjiga, kao i sve one koje su prethodno objavljene o hrvatskim misijama i zajednicama u Njemačkoj, od neprocjenjive je vrijednosti za buduće sustavno proučavanje djelovanja Hrvata u ovoj zemlji. Ona je slikom i riječju živo svjedočanstvo o dolasku Hrvata u ove krajeve, njihovu početku, teškom snalaženju te okupljanju u misiji koja ima je bila drugi dom i kutak domovine. U knjizi su najprije doneseni važniji podaci o Hrvatima i iseljeništvu, potom se govori o nastanku Hrvatske katoličke misije Münster. U trećem se poglavlju govori o događanjima u HKM-u Münster prije i za vrijeme Domovinskog rata. U četvrtom poglavlju, koje je ujedno i najopširnije, sažeti su život i rad u misiji nakon Domovinskog rata i na početku trećeg tisućljeća. Na kraju je vrijedni dodatak o statističkim podacima u misiji (krštenjima, prvim pričestima, potvrđama i vjenčanjima), i to kronološki od 1968. do 2006. te mjestima boravka Hrvata katolika u misiji i njihovu broju. Hvale je vrijedno što se na kraju svakog poglavlja donosi sažetak na njemačkom jeziku. Tako sve ono vrijedno i veliko što je učinjeno u ovoj hrvatskoj zajednici dobiva mnogo šire značenje. (Adolf Polegubić)

Dragutin Pavličević Pleternički:
IZ AMBARA SJEĆANJA I DIVANA

Nakladnik: Vlastita naklada, Zagreb – Pleternica, 2007.

Premda to rođenjem nije, Dragutin Pavličević, naš istaknuti povjesničar, svojim životom, mladošću, školovanjem i ljubavlju vezan je za Slavoniju, poglavito za Požešku dolinu i Pleternicu, kamo se njegova obitelj preselila iz Like 1935. godine. Pavličević je znalački i dojmljivo opisao Pleternicu, obiteljski, ali i društveni život u njoj, od prijeratnih godina, do pedesetih godina XX. stoljeća, obogativši tekst obiljem obavijesti etnografskog, folklorističkog, običajnog, ali i povijesnog sadržaja. Sve teme, pa čak i one koje su na intimnome planu bile bremenite i stresogenim sadržajima, opisao je laganim gotovo ležernim jezikom, s mnogo humora, ironije i autoironije. Kao povjesničar minuciozno je rekonstruirao krug ljudi i zbivanja, priznavši u tome veliku pomoć suradnika. Dotaknuo je sve segmente života u Pleternici, ali i u Požegi, od obiteljskih odnosa, škole, športa, društvenih udruga, Crkve, pa do političke klime, iz čega je vidljivo da ovo sjećanje nije nastalo u autorovoj radnoj sobi, nego na terenu i korespondencijom s ljudima koje spominje, ili s kojima je dijelio životne situacije u pojedinim razdobljima. (Đuro Vidmarović)

Karavana dobrih pjesama Istre i Kvarnera

Karavana jedinoga hrvatskog putujućeg festivala Melodije Istre i Kvarnera s više od stotinu sudionika na svoj je desetodnevni pohod krenula s riječke Delte. Festivalski itinerer obuhvatio je nastupe od Malog Lošinja, Novalje, Labina, Čavli, Gračišća, Novog Vinodolskog, Krka, Kostrene, Pule, do finalne večeri koja je, uz izravan televizijski prijenos, održana 1. srpnja u Rijeci. Karavana je jedinstvena i stoga što u njoj nijedna "zvijezda" ne sjaji jače, što su svojim ponašanjem pokazali i dokazali Alen Vitasović, Maja Blagdan, Joso Butorac, Duško Jeličić, Voljen Grbac, Đani Maršan, te Vesna Nežić Ružić koja ove godine slavi 30. obljetnicu glazbenoga djelovanja i 17. nastup na MIK-u. Zanimanje za MIK svake je godine sve veće i na natječaj pristiže sve više pjesama. Tek se sudjelovanjem u karavani može pronaći odgovor na pitanje zašto je to tako. Osim očuvanja tradicije Istre i Kvarnera putem glazbenog izričaja, to je prigoda za upoznavanje gastronomskih i drugih vrijednosti, zbog čega se lokalne zajednice nadmeću tko će biti dosjetljiviji i kreativniji u osmišljavanju dočeka karavane.

Tony započeo ljetnu turneju u Zrću na Pagu

Nakon što je koncertom u popularnom klubu Aquarius otvorio ovogodišnju sezonu ludog provoda na Zrću, Tony Cetinski nastavlja ljetnu koncertnu turneju po Hrvatskim gradovima. Posebna glazbena poslastica za ljubitelje Tonyjeve pjesme svakako je njegov rovinjski koncert u multimedijском centru Monvi, gdje će Tony ponovno pokazati svoje glazbeno i zabavlačko umijeće na domaćem terenu, u rodnom Rovinju. Vjesnik

Sve najbolje Miroslava Škore

Nakon što je hitom "Šil, dil, daj" na 11. Hrvatskom radijskom festivalu odnio nagradu glazbenih urednika za najbolju pjesmu u kategoriji zabavne glazbe, Miroslav Škoro nastavio je svoju dugoočekivanu koncertnu turneju širom Hrvatske. Uz to, ljubitelji glazbenog opusa Miroslava Škore napokon su došli na svoje! Naime, Miroslav Škoro je upravo objavio dvije kompilacije svojih najvećih hitova: *Sve najbolje (Vol. I)* na kojoj poklonici tamburice mogu pronaći Škorine tamburaške hitove. Na drugom albumu hitova - *Sve najbolje (Vol. II)* nalaze se preostali hitovi Miroslava Škore, uz gitaru, a među njima i uspješnice *Svetinja*, *Milo moje*, *Heroji ne plaču* i mnoge druge. Čak 37 velikih hitova Miroslava Škore smjestilo se na ova dva ekskluzivna CD-a.

"Croatian Sensation" iz Rijeke

Riječka vokalna skupina Rivers osvojila je britansku publiku i kritiku. Naime, nakon nedavnog nastupa na završnoj večeri Cowbridge jazz festivala u rasprodanoj dvorani Duke of Wellington, gdje je izmamila ovacije publike, kritičari su im dali nadimak "Croatian Sensation". U devedesetominutnom programu "Riversice" su se britanskoj publici predstavile nizom stranih, ali i domaćih pjesama. Svojim su se nastupom dojmile i organizatora i direktora društva "Welsh Jazz Society" te ih je pozvao na turneju sljedećeg ljeta.

Mozartine oduševile Poljake

Renomirani djevojački zbor Mozartine iz Zagreba sa svojom dirigenticom Sonjom Rem te pijanistom Mariom Čopor vratio se potkraj lipnja s turneje u Poljskoj, koja je obuhvatila koncerte u Torunu i Varšavi. Svojim je nastupom 46 mladih Zagrepčanki u dobi od 10 do 21 godinu oduševilo Poljake. Turneja je bila u organizaciji Torunskog Centra Caritas, te Hrvatskog veleposlanstva u Poljskoj. Zbor je na koncertima pjevao djela Mozarta, Arcadelta, Pergolesija, Brittena, Bjelinskog te nekoliko skladbi poljskih autora.

Otvoren festival dalmatinskih klapa u Omišu

Na Trgu sv. Mihovila u Omišu 29. lipnja počeo je tradicionalni 41. festival dalmatinskih klapa "Omiš 2007.". Taj najpoznatiji hrvatski festival klapa, koji se održava pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture, otvorili su pomoćnik ministra kulture Srećko Šestan i omiški gradonačelnik Ivan Škaričić. Početak Festivala dalmatinskih klapa u znaku je "melografske večeri", posvećene poznatom muzikologu i skladatelju maestru Ljubi Stipišiću Dalmati. Festival, na kojem će nastupiti više od stotinu klapa iz cijele Hrvatske, zatvara se 21. srpnja završnom večeri muških klapa.

Pripremio: **Toni Kovač**

HR TOP 10

zabavna

- 1 Baruni** - Kao nekad
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 2 Miroslav Škoro** - Đil, dil, daj
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 3 Thompson** - Neka niko ne dira u moj mali dio svemira, album: *Bilo jednom u Hrvatskoj*, 2006. / Croatia Records
- 4 Dražen Zečić** - Stani srce
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 5 Jasmin Stavros** - Nemoj se udavati
album: *Nemoj Se Udavati*, 2007. / Hit Records
- 6 Hari Mata Hari** - Zar je to još od nas ostalo
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 7 Alen Nižetić** - Budi njegova
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 8 Mate Bulić** - Naoružan sam do zuba
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 9 Sandi Cenov** - To si htjela
album: *Sandiland*, 2007 / Hit Records
- 10 Sms** - Ti
album: *Dobro došla tugo*, 2007. / Hit Records

pop&rock

- 1 Toše Proeski** - Veži me za sebe
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 2 ET** - Što mi je trebalo to
album: *Vrhunski Album*, 2007. / Hit Records
- 3 Jinx** - Na čemu si ti
album: *Na zapadu*, 2007. / Dallas
- 4 Antonija oia** - Anđele
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 5 Lana** - Okovi na srcu
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 6 Vanna** - Početak i kraj
album: *Ledeno Doba*, 2007. / Croatia Records
- 7 Ivana & Marija Husar** - Ljubav zasluhuje to
album: *Familija*, 2007. / Aquarius Records
- 8 Ruswaj** - Sada znam, to je ljubav
album: HRF, 2007. / HRF 2007.
- 9 Play One ft. Ricardo** - Contigo
album: *Papaya Day & Night Vol.3*, 2007. / Urbani Zvuk
- 10 Luka Nižetić & Klapa Nostalgija** - Samo mi reci da (ljepotice mala)
album: *Slobodno Dižem*, 2007. / Menart

Deset sati dnevnog plesa

Koreografkinja, plesačica i pedagoginja Zagrepčanka Larisa Lipovac vratila se nedavno s uspješnog gostovanja na *European Dance Festivalu* na Cipru. Kako bi održala vrhunsku formu, svakodnevno pleše više od deset sati. "Tko bi imao razumijevanja da mu žene na probama provede deset sati? Jedino muškarac koji se bavi sličnim poslom kao moj partner Goran Navojec. Glumac je i mnogo radi, pa imamo malo slobodna vremena. Tada se on laća kuhanja, a ja kućanskih poslova. Budući da rano ustajem, uspijem prije proba oprati posuđe, glačati. No, kad jednom postanem mama, više ću biti kod kuće. Plesa se neću odreći, jer se može uskladiti s majčinstvom", kaže Larisa.

Pripremila: **Mirna Jagodić**

Autohtoni okusi i mirisi

Štand učenika OŠ "Silvija Strahimira Kranjčevića" iz Lovreća u Imotskoj krajini bio je jedan od najposjećenijih na priredbi "Turistička kultura" koja je okupila osnovnoškolce iz cijele Splitsko-dalmatinske županije. Pršut, sir, jela ispod peke i domaći kolači privlačili su uzvanike koje su s domaćim specijalitetima upoznavaale tri učenice: sestre Danica i Iva Kavelj iz sela Katića i Ines Nosić iz sela Opanaka. "Svi su proizvodi na stolu domaći. Pršut je izvrsne kvalitete. Kruh koji je umijesila Daničina i Ivina baka pečen je ispod peke. Stol smo ukasili mesliđanom da sve malo zamiriše", ističu učenice koje odlično pjevaju gangu, karakterističnu dvostihnu pjesmu s područja Imotske krajine i Hercegovine.

Kninska tkanica – novi hrvatski suvenir

Uz potporu Hrvatske gospodarske komore (HGK), Poglavarstva i Turističke zajednice grada Knina, tkalje iz kninske udruge Tkanica i zagrebačka dizajnerica Mina Petra pokrenule su projekt novoga izvornoga hrvatskog proizvoda i uporabnog suvenira. Novi hrvatski suvenir, čiji je osnovni element ručno tkani vuneni materijal s izvornim motivima tkanice, predstavljen je ovih dana u Kninu, odakle je i potekao. Riječ je o konferencijskoj torbi "Tkanica" nastaloj suradnjom dviju ženskih poduzetničkih i kulturnih udruga Tkalačke udruge Tkanica u Kninu i udruge Petrine pletilje u Zagrebu. Objema udrugama zajedničko je što su njihovi proizvodi temeljeni na tradiciji, kulturi i etnobaštini te što projekt pridonosi otvaranju radnih mjesta za one kojima je najteže pronaći posao - ženama srednje dobi.

Andrea Čečura – Miss sporta

Andrea Čečura iz Livna nova je Miss sporta Hrvatske za 2007. godinu. Dvadesetdvogodišnja plesačica *show dancea* i *jazz dancea* prepoznatljiva po Kleopatra frizuri, za titulu najljepše izborila se u konkurenciji od 16 finalistica na nedavnom izboru. Ljepotice su tijekom jednogminutne točke pokazale i svoje sportske talente. Svaka je naime uz rekvizite kratko demonstrirala, stilove i pokrete sportskih aktivnosti kojima se bavi u slobodno vrijeme.

Život kao igra Špire Guberine

Čitav mi je život prošao u igri za koju sam bio čak i dobro plaćen pa kako ne bih bio zadovoljan, kaže poznati hrvatski glumac rodom iz Šibenika Špiro Guberina. Špiro je dosad odigrao dvjestotinjak uloga. Svoju govornu manu pretvorio je u prednost i primjetno zamuckivanje nadopunjavao je s gestama, grimasama, govorom tijela... Svojim je radom, kažu njegovi kolege, oplemenio hrvatsko glumište. Posjeduje urođeni talent, u glumi je prirodan, opušten i duhovit. Privatno je drag, duhovit, u društvu omiljen, a djeca ga obožavaju. Prije 12 godina ostao je udovac, a temu o ženama vješto izbjegava. Za Šibenik kaže da je pravi "rasadnik" lijepih žena.

Svestrana Antonija Šola

Na ovogodišnjem Hrvatskom radijskom festivalu prvu je nagradu osvojila pjesma Toše Proeskovog "Veži me za sebe", za koju je stihove napisala Antonija Šola, apsolutnica sociologije i glumica u RTL-ovoj sapunici "Zabranjena ljubav". Na pitanje smatra li se pjevačicom ili kantautoricom Antonija odgovara: "Pišem mnogo dulje nego što pjevam, iako se to dvoje isprepleće u savršenoj ravnoteži. Pjesnička sloboda draža mi je od estrade na kojoj mnogi iskorištavaju jedni druge".

Kamilica na Cvjetnom trgu

Prolaznike na zagrebačkom Cvjetnom trgu iznenadio je potkraj lipnja osvježavajući miris kamilice. Na zelenom travnatom pokrivaču u hladovini drvene sjenice, tvrtka Naturella priredila je niz zabavnih i edukativnih radionica kojima je podsjetila na važnost zdravog života. Zagrepčani su ujedno imali prigodu naučiti nešto više o biljci čiji se bijelo-žuti cvjetići već stoljećima upotrebljavaju kao baza za pripravak mnogih ljekovitih umirujućih napitaka te kozmetičkih preparata. Estetski izgled kamilice istaknuo je poznati florist Šaša Šekoranja, pokazujući kako napraviti maštovite kompozicije i cvjetne aranžmane kojima je pridružio bijele i žute ljiljane, divlju mrkvu, nezrele kupine i vlati trave.

UZBUĐLJIVA KOŠARKAŠKA DOGAĐANJA

Egzibicijskim susretom pred 5 000 gledatelja na splitskim Gripama veterani Jugoplastike svladali su madridski Real i time na najbolji način podsjetili na najveće uspjehe splitske košarke. Za momčad Jugoplastike igrala je momčad koja je potkraj osamdesetih i početkom devedesetih osvojila tri uzastopna naslova prvaka Europe. Gledatelji na Gripama ponovno su uživali u atraktivnim potezima Tonija Kukoča i Dina Rađe, Velimira Perasovića, Aramisa Naglića, Žana Tabaka, Gorana Sobina, Duška Ivanovića, Zorana Sretenovića, Ivce Dukana, Joke Vrankovića i drugih. Gosti iz Madrida doveli su u Split trofejnu generaciju koju su predvodili Corbalan, Antunez, Villa Lobos, Llorence, Cargol i Tarlač.

U humanitarnoj utakmici za udrugu "Krijesnica", te u sjećanje na srebrnu medalju s Olimpijskih igara u Barceloni, najveći uspjeh hrvatske košarke, u Domu Dražena Petrovića, hrvatski reprezentativci iz Barcelone pobijedili su veteransku momčad "Max Bears Croatia", sastav koji se priprema za nastup na skorašnjemu Svjetskom prvenstvu u Portoriku.

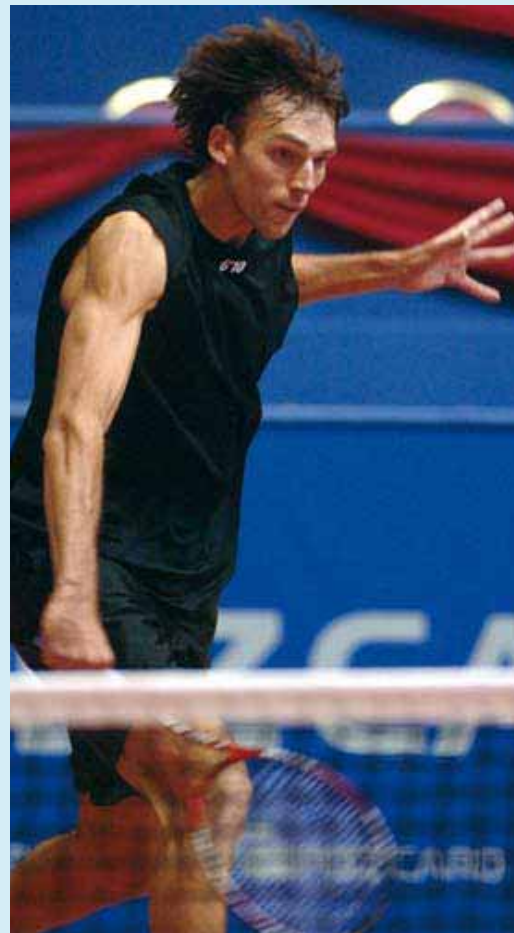
EDUARDO POTPISAO ZA ARSENAL

Najbolji strijelac hrvatske nogometne lige dvadesetdvogodišnji Eduardo Da Silva potpisao je četverogodišnji ugovor s londonskim Arsenalom. Iako vrijednost transfera nije službeno objavljena, pretpostavlja se kako je ovim transferom Dinamo zaradio 15, a Eduardo 10 milijuna eura. Tako je Dudu postao jedan od najskupljih hrvatskih igrača u povijesti, a dodatnu su mu čast u klubu iskazali time što su mu dodijelili dres s brojem 9, koji je u tom klubu svojedobno nosio i Davor Šuker. Zanimljivo je, ali i znakovito to da je upravo Eduardo postigao prvi gol na novom Arsenalovu stadionu Emirates, u prvoj službenoj utakmici ovog kluba, i to baš u prošlogodišnjim kvalifikacijama za Ligu prvaka. Naravno, u Dinamovu dresu. Taj fantastični pogodak i drugi gol u kvalifikacijskom utakmici naše reprezentacije protiv Engleske u Maksimiru bili su ključni za dovođenje Dudua u London.

POVIJESNI USPJEH HRVATSKIH TENISAČA

Prvi put u povijesti hrvatskog tenisa dvojica su naših tenisača u jednom danu osvojila turnir. Nakon što je Ivo Karlović osvojio ATP turnir u Nottinghamu, svoj prvi ATP turnir na travnatom podlozi i drugi turnir karijere, i naš prvi reket Ivan Ljubičić napravio je isti pothvat. Ljubo nikada u svojoj karijeri nije osvojio turnir na travi, no sve se promijenilo u Nizozemskom Hertogenboschu. Nakon dvogodišnje "vladavine" Marija Ančića (koji nije nastupio zbog oporavka od monokleuze) na istom turniru, Ljubičić je u finalu slavio protiv domaćeg igrača Wesselsa, i tako prvi put u karijeri slavio na travi. Bio je to Ljubin osmi osvojeni turnir do sada i najbolja najava za nastup na Grand Slamu Wimbledon.

No, i nakon ovogodišnjeg Wimbledona, Ljubičićev najbolji rezultat na ovom turniru ostat će 3. kolo, pa se taj turnir ponovno pokazao prezahtjevan za naše tenisače. Posebno je razočarao Ivo Karlović koji je ispao u 1. kolu, baš kao i naš mladi predstavnik Marin Čilić kojem je ovo bio prvi nastup na seniorskom Wimbledonu.

Pripremila: **Nikolina Šutalo Petan**

DINAMOVA I HAJDUKOVA POJAČANJA

Hrvatski nogometni prvak Dinamo odbio je ponudu ukrajinskog Šahtara za Luku Modrića vrijednu 25 milijuna eura. Nakon što je odlazak Eduarda u Arsenal izazvao negodovanje među navijačima Dinama te izazvao sumnje u europske ambicije "modrih", u Dinamu su

odlučili stopirati daljnje odlaske te pojačati momčad za nastup s prvakom Azerbejdžana u 1. pretkolu Lige prvaka. Novi su igrači Dinama njemački vratar Georg Koch, 20-godišnji Brazilac Osmar te sad već bivši Zagrebaši Mario Mandžukić i Ivica Vrdoljak. Nakon što je propao transfer s braćom Kovač, naša dva najbolja kluba, Dinamo i Hajduk, okrenuli su se ipak manje zvučnim pojačanjima. Najveće ime prijelaznog roka u Hajduku je reprezentativac Igor Tudor, Rumunj Cernat i Ukrajinac Verpakovskis.

BALIĆU POTVRDA TITULE NAJBOLJEG RUKOMETAŠA

Ivano Balić nakon godine 2003. ponovno je izabran za najboljeg rukometaša svijeta. Braća Siniša i Nikša Skelin zauzela su drugo mjesto u finalnoj utrci dvojca bez kormilara na utrci veslačkoga Svjetskog kupa u Amsterdamu. Skelini su tim rezultatom ponijeli žutu majicu za vodstvo u ukupnom poretку Svjetskog kupa. Svjetski prvaci, hrvatski vaterpolisti, nastupili su na prvom turniru Svjetske lige u Mađarskoj. Oslabljeni za petoricu standardnih reprezentativaca naši su pobijedili reprezentacije Španjolske, Rumunjske i Rusije, a u borbi za prvo mjesto izgubili od jake Mađarske. Sljedeći turnir igra su u Španjolskoj, a prve dvije momčadi plasirane će su u final four Svjetske lige.

IZVRSNA BLANKA VLAŠIĆ

Hrvatska atletičarka Blanka Vlašić nastavila je nizati pobjede ove sezone. U svom devetom nastupu upisala je osmu pobjedu, od toga drugu na mitinzima Zlatne lige. Nakon trijumfa u Parizu, Blanka je slavila i u Rimu sa skokom od 202 centimetara. Blanka je propustila visinu od 180, a potom visine 185, 190, 195 i 198 preskočila iz prve. Na dva metra je trebala dva pokušaja, međutim 2.02 preskočila je ponovo iz prve. Njezine konkurentice nisu mogle pratiti taj ritam i redom su posustajale. Blanka je potom pokušala preskočiti i 205 centimetara no nije uspjela. U dosadašnjih devet nastupa ove sezone, Blanka je upisala osam pobjeda i jedno drugo mjesto, te je u ovoj godini već 13 puta letjela preko dva metra najavivši pohod na rekord Bugarke Stefke Konstadinove kojoj je to uspjelo 17 puta u jednoj godini. Prošle godine Blanka je sakupila 13 natjecanja preko te magične granice zasjeverši na treće mjesto svih vremena.

NA KRAJU OTON

Halo, restoran "Elegant"? Danas vam, nažalost, ne mogu ponuditi ništa jer sam još jučer dogovorio sav ulov isporučiti hotelu "Holiday"!

www.matis.hr

Posjetite stranice web portala
Hrvatske matice iseljenika!

Web stranice HMI čitaju se diljem svijeta,
dostupne su na tri jezika (hrvatski,
engleski, španjolski) i bilježe stalan porast
posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite
se hrvatskim iseljeničkim zajednicama,
uglednim poslovnim Hrvatima u svijetu i
njihovim partnerima.

**Oglašavajte na web portalu
Hrvatske matice iseljenika!**

Internet marketing HMI osmislio je
nekoliko načina oglašavanja:

- BANERI,
- SPONZORIRANI ČLANAK,
- SPONZORIRANE RUBRIKE

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Odjel za marketing i promociju

tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522

mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matiss.hr

Trg Stjepana Radića 3, 10 000 ZAGREB,

HRVATSKA / CROATIA

Lijep odmor želi vam **MATICA**